

Møde i Bestyrelsen

Bestyrelsesmøde

Sted:
VIA Campus Silkeborg, Nattergalevej 1,
8600 Silkeborg (lokale: kantinesalen)

Mødedato:
11. juni 2021, kl.
11:30-15:30

Deltagere

Peter Sørensen (formand), Jørgen Nørby (næstformand), Morten Ballisager, Berit Eika, Jens Eistrup, Lars Goldschmidt, Bente Alkærsig Rasmussen, Danny

Stentoft, Hanne Roed, Lars Krarup, Marie Sonne, Noemi Katznelson, Thomas Sten Johansen, Michala Eckhardt, Agnes Daugbjerg Østergaard, Harald Mikkelsen, Kirsten Suhr Bundgaard, Bjarne Grøn, Gitte Sommer Harrits

Gæster

Stinne Højer Mathiasen, Susanne Søndergaard Hansen, Lars Peter Schou

Afbud

Dagsorden

Deltagere	1
Gæster	1
Afbud	1
Dagsorden	1
1. Godkendelse af dagsorden (11:30-11:35)/PS	3
2. Godkendelse af referat af bestyrelsesmøde den 24. marts 2021 (11:35- 11:40)/PS	3
3. Opfølgning på aktuelle politiske udspil (11:40-12:10)/PS.....	4
4. Analyse af behov for velfærdsuddannede (12:10-12:20)/PS	4
5. LUKKET PUNKT	5
6. Strategisk rammekontrakt 2022-2025 (12:50-13:10)/HM	6
7. Strategi for VIA Efter- og videreuddannelse 2021-2023 (13:10- 13:40)/GISH/BJGR.....	7
8. LUKKET PUNKT	8
9. Pause (13:55-14:05).....	9
10. LUKKET PUNKT	9
11. Budgetopfølgning T1 2021 (14:15-14:30)/KIBU	10
12. Strategi for finansiel risikostyring 2021 (14:30-14:45)/KIBU.....	12
13. Budgetmål og budgetforudsætninger 2022 (14:45-15:00)/KIBU	13
14. LUKKET PUNKT	14
15. Finansiering af nyt Campus Horsens (15:10-15:15)/KIBU	16
16. Orientering om evaluering af ny organisering (15:15-15:25)/KIBU ...	17

REFERAT

1/21

- 17. Skriftlig godkendelse af nedsættelse af uddannelsesudvalg på det skattefaglige område
 - 18. Skriftlig godkendelse af mødeplan for 2022
 - 19. Skriftlig orientering om møde med Danmarks Akkrediteringsinstitution den 31. maj 2021
 - 20. Eventuelt (15:25-15:30)
-

1. Godkendelse af dagsorden (11:30-11:35)/PS

Sagsbehandler: Elvir Maleskic (EM) | VIA

Sagsansvarlig

Peter Sørensen

Sagsnummer

A21-65034

Sagsfremstilling

Under dette punkt er der mulighed for at kommentere og justere dagsordenen og stille forslag til behandling af punkter, som ikke er medtaget på nærværende dagsorden.

Der er to skriftlige beslutningssager, dvs. sager som godkendes samtidig med godkendelse af dagsordenen. Hvis et medlem af bestyrelsen ønsker at drøfte en skriftlig beslutningssag, så skal man nævne det under 'Godkendelse af dagsordenen'.

Det bemærkes, at det er muligt at deltage i mødet online.

Bemærk også, at dagsordenen til bestyrelsesmødet set lidt anderledes ud, da VIA er ved at implementere et nyt ESDH-system.

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen godkender dagsordenen og de skriftlige beslutningssager.

Referat:

Dagsordenen blev godkendt.

Kirsten Bundgaard varslede, at hun under Eventuelt vil orientere om udskiftning af det studieadministrative system.

2. Godkendelse af referat af bestyrelsesmøde den 24. marts 2021 (11:35-11:40)/PS

Sagsnr.: A21-64330

Sagsbehandler: Elvir Maleskic (EM) | VIA

Sagsansvarlig

Peter Sørensen

Sagsnummer

A21-64330

Sagsfremstilling

Referatet har været i høring pr. e-mail. Der er ikke fremsendt bemærkninger til referatet, som nu betragtes godkendt af bestyrelsen.

Bestyrelsen vil efter mødet modtage e-mail med link med henblik på at underskrive referatet via Penneo (online-system for underskrifter).

Indstilling

Bestyrelsen underskriver det godkendte referat via Penneo.

Referat:

Der var ingen yderligere kommentarer til referatet, som kort efter mødet vil blive udsendt til underskrivning via Penneo.

3. Opfølgning på aktuelle politiske udspil (11:40-12:10)/PS

Sagsnr.: A21-65465

Sagsbehandler: Elvir Maleskic (EM) | VIA

Bilag:

[Resumé af nyt regeringsudspil.pdf](#)

[taettere-pa-flere-uddannelser-og-staerke-lokalsamfund.pdf](#)

Sagsansvarlig

Peter Sørensen

Sagsnummer

A21-65465

Sagsfremstilling

Bestyrelsen følger op på de aktuelle politiske processer, herunder:

- Regeringens udspil om udflytning af uddannelser med særlig fokus på en drøftelse af konsekvenserne for VIA. Resumé og den fulde tekst er vedlagt som bilag.
- Forhandlinger om SU-aftalen og de eventuelle konsekvenser for engelsksprogede

uddannelser i VIA Peter Sørensen indleder punktet.

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen drøfter sagen.

Referat:

Peter Sørensen og Harald Mikkelsen kommenterede regeringens udspil og gav en vurdering af udspillet potentielle konsekvenser for VIA.

Bestyrelsen udvekslede synspunkter og vurderinger af udspillet konsekvenser for VIA. Der blev herunder udtrykt en meget stor bekymring for de varslede reduktioner af engelsksprogede uddannelser, som kan få meget negative konsekvenser for VIAs dna som en internationalt orienteret uddannelsesinstitution.

Bestyrelsen vurderede, at udspillet – uanset udfaldet – vil kalde på beslutninger i VIA, og i den sammenhæng gav bestyrelsen en række kommentarer, der kan kvalificere de fremtidige beslutninger og processen:

- Det blev foreslået, at der - som supplement til de hidtidige demografiske og arbejdskraftsbehovsanalyser - udarbejdes nogle kvalitative analyser, der belyser de studerendes adfærd og præferencer i forhold til valg af uddannelse og geografi
- Det blev foreslået at videreudvikle paletten af campuskonstruktioner og uddannelsesmodeller med et forsat fokus på sikring af et godt studiemiljø og kvalitet
- Det blev foreslået at styrke profilerne af de enkelte uddannelser og udbud for at kunne øge deres tiltrækningskraft over for de potentielle studerende

- Der er brug for at sætte fokus på unge uden uddannelse og styrke samarbejdet med ungdomsuddannelsesinstitutioner

Sagen sættes igen på dagsordenen i bestyrelsen, når der foreligger en politisk aftale med henblik på en drøftelse af VIAs handlemuligheder.

4. Analyse af behov for velfærdsuddannede (12:10-12:20)/PS

Sagsnr.: A21-65358

Sagsbehandler: Elvir Maleskic (EM) | VIA

Bilag:

[Rapport Behovet for velfærdsuddannede.pdf](#)

[Ledelsesinformation om ledighed for dimittender fra professionshøjskolerne.pdf](#)

Sagsansvarlig

Peter Sørensen

Sagsnummer

A21-65358

Sagsfremstilling

Danske Professionshøjskoler har i maj offentliggjort en Damvad-analyse af, hvad behovet for personer med en velfærdsuddannelse vil være på det danske arbejdsmarked i 2030, og hvor mange der vil mangle. Mere konkret drejer det sig om uddannede fra de fire store velfærdsuddannelser på professionshøjskolerne; sygeplejerske, socialrådgiver, pædagog og lærer.

Analysen finder, at der vil være en stor mangel på i alt 35.600 velfærdsuddannede, svarende til 14 pct. af det samlede antal velfærdsuddannede i arbejdsstyrken i 2018. De fordeler sig således:

- Lærere: Der forventes at mangle ca. 13.100 uddannede lærere i 2030, svarende til 18 pct. af det samlede antal lærere i arbejdsstyrken i 2018. Særligt vil manglen være udtalt i Nord-, Vest- og Sydsjælland.
- Pædagoger: Der forventes at mangle ca. 13.700 pædagoger i 2030, svarende til 14 pct. af det samlede antal pædagoger i arbejdsstyrken i 2018. Manglen vil forekomme i alle landsdele, men vil være størst i Østjylland.
- Sygeplejersker: Der forventes at mangle ca. 8.200 sygeplejersker i 2030, svarende til 14 pct. af det samlede antal sygeplejersker i arbejdsstyrken i 2018. Manglen vil forekomme i alle landsdele på nær Københavns omegn og Østsjælland.
- Socialrådgivere: Der forventes at mangle ca. 600 socialrådgivere i 2030, svarende til 4 pct. af det samlede antal socialrådgivere i arbejdsstyrken i 2018. Manglen er fordelt over det meste af landet, men omfanget er begrænset.

I Region Midtjylland vil der være mangel på alle fire faggrupper, og manglen på pædagoger og sygeplejersker vil være størst.

Analysen er baseret på fremskrivninger af både udbud og efterspørgsel efter de velfærdsuddannede. Det er værd at bemærke, at der er usikkerhed forbundet med fremskrivninger generelt, idet de bygger på en række antagelser om fremtiden, som kan vise sig ikke at holde stik. Det kunne eksempelvis være, hvis tendenserne for de unges valg af uddannelse ændrer sig med tiden.

Ud over rapporten fra Damvad vedlægges ledelsesinformation om ledighed blandt dimittender fra de pågældende uddannelser og fra professionshøjskolerne generelt. Notatet er udarbejdet til formandskollegiet i Danske Professionshøjskoler.

Indstilling

Det indstilles, at:

1. bestyrelsen drøfter rapportens hovedkonklusioner og deres betydning for VIA.

Referat:

Bestyrelsen drøftede rapportens konklusioner, og der faldt følgende kommentarer:

- Der var et ønske om, at bestyrelsen løbende drøfter denne sag
- Det blev aftalt, at bestyrelsen på et af de kommende møder tager en særskilt opfølgning på ledighedstillene
- Der var et forslag om at styrke den gode fortælling om mulighederne, attraktivitet og karriereveje i professionerne
- Samarbejdet med ungdomsuddannelserne bør styrkes, herunder også SOSU- og erhvervsskolerne
- VIA skal i dialog med kommunerne og søge alliancer med KKR og Region Midtjylland for at finde fælles svar på fremtidens behov for uddannet arbejdskraft.

Marie Sonne varslede, at hun vil rundsende en analyse på det socialpædagogiske område.

5. LUKKET PUNKT

6. Strategisk rammekontrakt 2022-2025 (12:50-13:10)/HM

Sagsnr.: A21-62669

Sagsbehandler: Harald Elmo Mikkelsen (HM)

Bilag:

[Udkast af 4. juni 2021 - Strategisk rammekontrakt 2022-2025.pdf](#)

Sagsansvarlig

Harald Elmo Mikkelsen

Sagsnummer

A21-62669

Bilag

- Udkast af 4. juni 2021 - Strategisk rammekontrakt 2022-2025

Sagsfremstilling

Arbejdet med strategisk rammekontrakt gældende for 2022-2025 er i proces. Bestyrelsen blev den 24. marts 2021 orienteret om tids- og procesplan samt rammepapir for VIAs arbejde med strategisk rammekontrakt 2022-2025.

Den 9. april 2021 blev første forhandlingsmøde mellem VIA og Uddannelses- og forskningsstyrelsen, vedr. indgåelse af den nye strategiske rammekontrakt 2022-2025, afholdt. Herefter har direktionen arbejdet med det første udkast til den nye strategiske rammekontrakt, og bestyrelsen orienteres nu om aktuel status for dette arbejde.

Det aktuelle udkast til Strategisk rammekontrakt 2022-2025 præsenteres mundtligt

på mødet. Harald Mikkelsen vil indlede punktet.

Økonomi

Som led i bevillingssystemet for de videregående uddannelsesinstitutioner genfastsættes 5 procent af grundtilskuddet på baggrund af de strategiske rammekontrakter. Videreførelsen af de 5 procent af grundtilskuddet vil være afhængigt af en overordnet vurdering af den samlede målopfyldelse af

kontrakterne.

Den overordnede vurdering er et element i bevillingssystemet, hvor der første gang i 2023 genfastsættes 5 procent af grundtilskuddet på baggrund af den strategiske rammekontrakt.

Indstilling

Det indstilles, at:

1. Bestyrelsen tager orientering vedr. første forhandlingsmøde afholdt den 9. april 2021 til efterretning
2. Bestyrelsen tager vedlagte bilag til efterretning og drøfter umiddelbare bemærkninger til udkast til Strategisk rammekontrakt 2022-2025.

Referat:

Bestyrelsen tog orientering vedr. første forhandlingsmøde afholdt den 9. april 2021 til efterretning.

Bestyrelsen gav en række bemærkninger til udkast til Strategisk rammekontrakt 2022-2025:

- Det blev fremhævet som positivt, at udkast til strategi og strategisk rammekontrakt synligt hænger sammen.
- Det blev sagt, at kommentarerne, som er givet under strategipunktet, også er gældende her
- Vedr. mål for bæredygtighed – her bør det stå endnu mere tydeligt, at VIAs allervigtigste bidrag handler om arbejdet målrettet de studerende
- Der var forskellige kommentarer vedr. brug af uddannelseszoom – herunder blev det konkret foreslået, at tilkøbsspørgsmålet (mål opfyldelsen under mål 1) omformuleres, så det handler om ”professionsspecifikke digitale kompetencer” eller ”digitale kompetencer” frem for ”almene digitale kompetencer”

Peter Sørensen takkede bestyrelsen for de kvalificerende input, som nu vil indgå i den videre bearbejdning af udkastet.

7. Strategi for VIA Efter- og videreuddannelse 2021-2023 (13:10- 13:40)/GISH/BJGR

Sagsnr.: A21-65378

Sagsbehandler: Gitte Sommer Harrits (GISH)

Sagsansvarlig

Gitte Sommer Harrits, Bjarne Grøn, Susanne Søndergaard Hansen

Sagsnummer

A21-65378

Bilag

Strategi for VIA Efter- og videreuddannelse 2021-2023 (NB: bilaget eftersendes den 8. juni 2021)

Sagsfremstilling

Jf. en tidligere orientering i bestyrelsen arbejdes der i VIA med en ny strategisk retning for VIA Efter- og videreuddannelse 2021-2023 under inddragelse af uddannelsesdekaner og uddannelsesledere samt andre dele af VIAs organisation. Arbejdet er drevet af uddannelsesdekanerne for de tre efter- og videreuddannelsesområder.

Susanne Søndergaard Hansen, uddannelsesdekan for området EVU Ledelse og vækst, vil på mødet præsentere strategien for VIA efter- og videreuddannelse 2021-2023.

Bilag med strategien eftersendes den 8. juni, efter at VIAs direktion har behandlet det.

I arbejdet med strategien er der taget udgangspunkt i VIAs vision 2030, ligesom der, så vidt det har været muligt, er taget hensyn til VIAs igangværende strategiarbejde for 2021-2025 med henblik på at sikre samstemthed mellem VIAs strategi og arbejdet med en strategi for VIA Efter- og videreuddannelse. Der er

også opmærksomhed på at sikre en sammenhæng mellem VIAs strategi og den strategiske retning for VIA Efter- og videreuddannelse i forbindelse med den kommende implementeringsfase. Den nye strategiske retning for VIA Efter- og videreuddannelse er ligeledes baggrunden for forslaget til de organisatoriske ændringer, jf. det næste punkt på bestyrelsens dagsorden.

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen kvalificerer oplægget til en strategi for VIA Efter- og videreuddannelse 2021- 2023.

Referat:

Gitte Sommer Harrits indledte punktet med at præcisere, at det var en fejl, at punktet blev rammesat som en strategi, idet VIA kun har én strategi, og at punktet handler om at give bestyrelsen mulighed for at kvalificere VIAs strategiske målsætninger på efter- og videreuddannelsesområdet.

Susanne Søndergaard Hansen gav et oplæg om de strategiske målsætninger.

Der faldt følgende kvalificerende bemærkninger fra bestyrelsen, og det blev herunder sagt:

- At iværksætte VIP-kurser for udvalgte målgrupper for at kunne indkredse behovet og skabe tilbud, der efterspørges
- At styrke fortællingen om, at efter- og videreuddannelse beriger grunduddannelserne, og at dette er en vigtig del af deres eksistensberettigelse
- At tage afsæt i grunduddannelsernes styrker og særlige profiler
- At fokusere på at uddanne de studerende til at tage efteruddannelse og styrke koblingen til grunduddannelserne ved fx at besøge grunduddannelserne og synliggøre mulighederne for efteruddannelse over for de kommende alumner
- At styrke fortællingen om det høje kvalitetsniveau og det kompetencegivende i VIAs efter- og videreuddannelser
- At være opmærksom på, at der er nogle store institutioner på fx det socialpædagogiske område, som har beslutningsret over for egen kompetenceudvikling

8. LUKKET PUNKT

9. Pause (13:55-14:05)

Sagsbehandler: Peter Sørensen (xtpesoer)

Sagsansvarlig

Peter Sørensen

Sagsfremstilling

Pause

Referat:

Lars Krarup og Danny Stentoft forlod mødet og deltog ikke i behandlingen af punkterne efter punkt 9.

10. LUKKET PUNKT

11. Budgetopfølgning T1 2021 (14:15-14:30)/KIBU

Sagsnr.: A21-65377

Sagsbehandler: Kirsten Suhr Bundgaard (KIBU)

Bilag:

[Bilag_1.pdf](#)

Sagsansvarlig

Kirsten Bundgaard

Sagsnummer

A21-65377

Bilag

T1

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet prognose for 1. tertial (T1) 2021.

Corona-situationen har igen i år sat sit præg på den økonomiske virkelighed, som VIA ser ind i efter T1. På trods af at budget 2021 blev udarbejdet med langt større indsigt i Corona-situationens økonomiske konsekvenser, er der ved budgetopfølgningen for T1 stadig elementer, som kan henføres til pandemien, og som ikke kunne forudsiges ved budgetlægningsstidspunktet.

2021 vurderes derfor også at blive et år præget af høj usikkerhed ift. Corona-situationens økonomiske konsekvenser. Det på trods af, at der i den første halvdel af året har været en meget tæt overvågning af såvel indtægts- som omkostningssiden i VIA.

Således viser prognosen for 2021 lige nu et forventet underskud på 21,4 mio.kr. mod et forventet overskud på 17 mio.kr. i ankerbudgettet. Ses der på det korrigerede budget, hvor budgetbeslutninger, forbrug af særbevillinger m.v. er indarbejdet forventes der et underskud på -6,2 mio.kr., dvs. T1-prognosen er 14,3 mio.kr. dårligere.

Størstedelen af afvigelsen kan enten direkte eller indirekte relateres til Corona-situationen. Særligt VIAs kantinedrift vil også i 2021 været ramt af nedlukning og manglende omsætning. Derudover viser budgetopfølgningen for T1, at der er en større andel studerende, som har udskudt eksaminer eller taget orlov i foråret 2021. Dette tyder på, at Corona-situationen alligevel har påvirket de studerendes tilbøjelighed til at tage orlov eller udskyde eksaminer på lidt længere sigt. Der kan således være risiko for, at forskydningen også fortsætter i efteråret på trods af genåbningen af VIAs campusser.

Overordnet kan der ses tre former for budgetafvigelser ved T1 opfølgningen:

1. Afvigelser relateret til særbevillinger og overførsler fra 2019 og 2020 på ca. -23 mio.kr. Disse afvigelser er medtaget i det korrigerede budget.
2. Coronarelaterede afvigelser på ca. -7 mio.kr.
3. Forretningsrelaterede afvigelser på ca. -8 mio.kr. Pkt. 2- og 3- afvigelserne er medtaget i

T1 opfølgningen.

Direktionen har drøftet T1 2021 og i særdeleshed de bagvedliggende årsager til det forventede underskud. Det er direktionens vurdering, at der ikke for nuværende er behov for egentlige særligt foranstaltninger, om end alle i VIA opfordres til ekstra omkostningsbevidsthed i resten af 2021. Det er direktionens forventning, at især de forretningsrelaterede afvigelser vil kunne forbedres derigennem, hvilket efterlader et underskud, som enten var forventet (forbrug af særbevillinger m.v.) eller som kan henføres til corona-pandemien i foråret 2021.

Som opfølgning på efterårets besparelser blev det aftalt, at der i forbindelse med T1-opfølgningerne skulle udarbejdes en oversigt over bevægelserne i personalets antal:

Datagrundlaget vil blive udvidet i løbet af de kommende år, og der bliver i første omgang taget udgangspunkt i tallene fra 4. kvartal 2020, der dækker 1. til 4. kvartal 2020 og 31. marts 2021, der dækker 2. kvartal 2020 til 1. kvartal 2021.

I 2020 var der ansat 2.117 medarbejdere svarende til 2.016 årsværk, og der var en personaleomsætning på 8,3%. Der blev ansat 175 nye medarbejdere og 237 medarbejdere fratrådte deres stilling i 2020.

Status pr. 31. marts 2021 er, at der er 2.083 medarbejdere svarende til 1.974 årsværk og en personaleomsætning på 8,2%.

Det er for øjeblikket ikke muligt at skelne mellem opsigelser foretaget fra VIAs side og fra medarbejdernes side, ligesom data heller ikke kan opdeles på organisationsniveau.

Koncernøkonomichef Lars Schou vil deltage i behandlingen af punktet

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen:

1. Tager T1-prognosen 2021 til efterretning.

Referat:

Der var et enkelt spørgsmål om udvikling i årsværk og løn, som blev besvaret på mødet.

Herefter tog bestyrelsen orienteringen til efterretning.

12. Strategi for finansiel risikostyring 2021 (14:30-14:45)/KIBU

Sagsnr.: A21-65009

Sagsbehandler: Lars Peter Schou (LPSC) | VIA

Bilag:

[Finansiel strategi 2021- indstilling til bestyrelsen - 11-06-21.pdf](#)

Sagsansvarlig

Kirsten Bundgaard

Sagsnummer

A21-65009

Bilag

Bilag - Strategi for finansiel risikostyring 2021

Sagsfremstilling

I 2019 og 2020 har VIAs bestyrelse godkendt VIAs finansielle strategi, der beskriver de langsigtede målsætninger for VIAs finansielle status samt de mere kortsigtede finansielle mål. Hidtil har det være frivilligt (men anbefalet) for de videregående uddannelsesinstitutioner at udarbejde en finansiell strategi ligesom form og indhold har været frivilligt.

Fra 2021 er det blevet obligatorisk og bekendtgørelsesbelagt, at de videregående uddannelsesinstitutioner mindst hvert tredje år skal udarbejde en strategi for finansiell risikostyring (Bekendtgørelse om optagelse af lån m.v. og om strategi for finansiell risikostyring for institutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriets område (BEK nr. 1976 af 13. december 2020, herefter bekendtgørelsen)). Jf. bekendtgørelsen skal VIAs bestyrelse have godkendt strategien inden den 1. juli 2021. Som udmøntning af bekendtgørelsen er der udarbejdet en vejledning med en række (obligatoriske) afsnit, der skal være indeholdt i strategien. Disse er:

1. Gældsniveau (obligatorisk)
2. Renterisiko (obligatorisk)
3. Likviditetsberedskab (obligatorisk)
4. Anbringelse af eventuelle overskydende likvide midler (frivilligt)
5. Anvendelse af uafhængig rådgivning (obligatorisk)
6. Procedure for periodisk godkendelse af den finansielle strategi (obligatorisk)

Med det udgangspunkt er der udarbejdet vedhæftede strategi for finansiell risikostyring. Strategien fortsætter det hidtidige spor med en balanceret tilgang til VIAs risikoprofil, der sikrer VIA dels udnytter er lave variable renter, men også sikrer en langsigtet stabilitet ved anvendelse af fast forrentede lån.

Endvidere adresserer strategien som noget nyt en vurdering af den strategiske risikostyring på VIAs samlede budget og forventningerne til, hvornår direktionen skal/kan iværksætte initiativer med henblik på genopretning af budgetbalancen.

Der er indhentet input til strategien fra PwC, som vurderer at de uden bemærkninger kan godkende strategien.

I den nye strategi er der taget højde for, at de videregående uddannelsesinstitutioner fra 2021 er blevet omfattet af en række restriktioner i valg af lån og finansielle instrumenter. Bl.a. er det fremadrettet i udgangspunktet ikke længere muligt at anvende afdragsfrie lån ved nyoptagelse af lån og refinansiering i forbindelse med udløb af afdragsfrihed. Desuden kan der ikke længere anvendes finansielle redskaber som SWAP-aftaler når de udløber.

Beslutningerne om målsætningerne for de kommende års budgetlægning vil efterfølgende blive afklaret i en særskilt sagsfremstilling omkring de aktuelle budgetmål. Det anbefales derfor, at strategien efterfølgende kun revideres, hvert tredje år.

Koncernøkonomichef Lars Schou deltager ved behandlingen af sagen.

Indstilling

Det indstilles at bestyrelsen godkender det vedhæftede forslag til den kommende strategi for finansiell risikostyring.

Referat:

Bestyrelsen godkendte forslag til strategi for finansiell risikostyring.

13. Budgetmål og budgetforudsætninger 2022 (14:45-15:00)/KIBU

Sagsnr.: A21-65193

Sagsbehandler: Kirsten Suhr Bundgaard (KIBU)

Sagsansvarlig

Kirsten Bundgaard

Sagsnummer

A21-65193

Sagsfremstilling

Bestyrelsen vedtog sammen med den finansielle strategi den 18. juni 2020 en række økonomiske mål for VIA frem mod 2030, der blandt andet indebærer, at der i de kommende år skal skabes et øget likviditetsmæssigt råderum til fremtidig betaling af afdrag på hele VIAs låneportefølje.

De overordnede mål for budgetlægningen vedrører mål for årets budgetterede overskud og investeringsomfang. Målene opstilles af hensyn til sikring af balancen mellem at anvende VIAs indtægter til VIAs formål og samtidig opretholde et tilstrækkeligt likviditetsberedskab.

Siden bestyrelsen godkendte målene i 2020 er det fra statens side besluttet, at det fra 2021 ikke længere er muligt for VIA at optage nye afdragsfrie lån. Dette gælder nye lån og i forbindelse med refinansiering af eksisterende lån med afdragsfrihed. Dette kan i de kommende år (og i særdeleshed fra slutningen af 2020'erne) øge presset for at forhøje det årlige overskud for at have tilstrækkelig likviditet til afdrag på låneporteføljen.

Bestyrelsen vedtog på sit møde i juni 2020, at VIAs overskud fremadrettet skulle ændres fra 1% til 1,5% frem mod 2024. Dette med en overgangsordning i 2021 på 17 mio.kr., i 2022 på 20 mio.kr. og i 2023 på 23 mio.kr. Denne plan anbefales fastholdt.

I forlængelse heraf foreslås følgende overordnede målsætninger for budgetlægningen 2022:

- Et overskud på 20 mio.kr., svarende til ca. 1,2 % af den forventede omsætning på knapt 1,7 mia.kr.
- Årets investeringer (ikke lånefinansierede) fastholdes på 20 mio.kr.
- VIA låneportefølje tilpasses løbende, således at lån ved optagelse og refinansiering optages med maksimal løbetid med henblik på at beskytte VIAs likviditet.

Direktionen vil med udgangspunkt i disse overordnede målsætninger fortsætte arbejdet med at udarbejde et forslag til budget 2022 til godkendelse på bestyrelsens møde i december 2021. I budgetlægningen anvendes en række øvrige skøn over fx STÅ-produktion (taxameterindtægter) og omfanget af eksternt finansierede aktiviteter. Ved offentliggørelse af Forslag til Finanslov 2022 ultimo august vil disse skøn blive genbesøgt.

Der er dog forventningen, at der ikke sker markante udsving, der nødvendiggør, at de foreslåede målsætninger bør ændres.

Koncernøkonomichef Lars Schou deltager ved behandlingen af dette punkt

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen godkender de opstillede budgetmål for 2022 med henblik på udarbejdelse af det kommende budget.

Referat:

Der var et spørgsmål til regeringsudspillet økonomiske konsekvenser for 2022, og hertil blev der svaret, at det på nuværende tidspunkt er uafklaret, men at det er mest sandsynligt, at økonomien først påvirkes fra 2023.

Der var et spørgsmål til, hvilken status overskudsmålsætningen har, og hertil blev det svaret, at det har samme status som hidtil, dvs. at det er en budgetmålsætning, man styrer efter, men hvis der indtræffer ekstraordinære begivenheder, drøfter bestyrelsen dem og disses eventuelle konsekvenser for budgetmålsætningen i forbindelse med den løbende økonomiopfølgning.

Bestyrelsen godkendte de opstillede budgetmål for 2022 med henblik på udarbejdelse af det kommende budget.

14. LUKKET PUNKT

15. Finansiering af nyt Campus Horsens (15:10-15:15)/KIBU

Sagsnr.: A21-65380

Sagsbehandler: Kirsten Suhr Bundgaard (KIBU)

Bilag:

[VIA Campus C Horsens incl. grøn RO.pdf](#)

Sagsansvarlig

Kirsten Bundgaard

Sagsnummer

A21-65380

Sagsfremstilling

Bestyrelsens formand Peter Sørensen har erklæret sig inhabil i sagen. Næstformand Jørgen Nørby varetager mødeledelsen under dette punkt.

I forbindelse med færdiggørelse og overtagelse af det nye Campus Horsens efter sommerferien skal slutfinansieringen på plads. I byggefasen er byggeriet finansieret ved optagelse af lån i VIAs øvrige bygninger samt ved optagelse af en byggekredit, der forfalder til indfrielse ved udgangen af august 2021.

Den sidste del af den endelige finansiering tilvejebringes ved salg af det hidtidige campus på Chr. M. Østergaards Vej 4, Horsens samt ved optagelse af nye realkreditlån.

Nykredit har på baggrund af den oprindelige finansieringsplan, drøftelser med VIA og inden for rammerne af den finansielle strategi anbefalet, at der hjemtages følgende lån:

- Fastforrentet 30-årigt lån med afdrag og en rente på 1½ % på ca. 193 mio.kr.
- Variabelt forrentet lån (Cibor 3) på ca. 62 mio.kr. i grøn realkredit, der kun gives til bygninger, der lever op til særlige energikrav.

Samlet set hjemtages der lån, der indebærer, at VIAs nye Campus Horsens pantsættes for op til kr. 255 mio.kr. Beløbet kan variere en smule afhængigt af kursen på det endeligt hjemtagne lån.

Ejendommen er vurderet af Nykredit, som har oplyst, at ejendommen af deres vurderingsfolk er vurderet til 426 mio. kr. Den nye pantsætning svarer til knapt 60% af ejendommens vurderede værdi.

I forbindelse med salget af Chr. M. Østergaards Vej 4, Horsens vi der medio august måned 2021 blive udbetalt en salgssum på 340 mio.kr., som sammen med det nye lån på op til 255 mio. kr. vil blive anvendt til indfrielse af de eksisterende Nykredit-lån på ca. 220 mio. kr. og indfrielse af byggekrediten, som der pt. er trukket 130 mio. kr. på. Der vil dermed opstå et likviditetsoverskud afhængigt af, i hvilket omfang, der vil ske yderligere træk på byggekrediten i den kommende tid til afslutning af byggeriet. Likviditeten kan både styrke VIAs likviditetsmæssige beredskab samt eventuelt indgå i en hel eller delvis indbetaling af de indefrosne feriepenge.

På den baggrund fremlægges sagen for bestyrelsen med henblik på godkendelse af pantsætning af

det nye Campus Horsens for op til 255 mio.kr. Bestyrelsen bemyndiger rektor Harald Mikkelsen og næstformand Jørgen Nørby til at underskrive de nødvendige pantsætningserklæringer og lånedokumenter over for Nykredit, ligesom de bemyndiges til at vurdere, om der skal foretages kurssikring af lånene. Nykredit vil på VIAs foranledning sende dokumenterne til digital underskrift.

Indstilling

Det indstilles, at:

1. Bestyrelsen godkender, at VIA hjemtager lån på op til 255 mio. kr. i Nykredit med pant i det nye Campus Horsens
2. Bestyrelsen bemyndiger rektor Harald Mikkelsen og næstformand Jørgen Nørby til at underskrive de nødvendige pantsætningserklæringer og lånedokumenter over for Nykredit, ligesom de bemyndiges til at vurdere, om der skal foretages kurssikring af lånene. Nykredit vil på VIAs foranledning sende dokumenterne til digital underskrift.

Referat:

Peter Sørensen forlod mødet og deltog ikke i behandlingen af dette punkt, og næstformanden varetog mødeledelsen.

Der var et spørgsmål til indbetaling af indefrosne feriepenge, og det blev svaret, at sagen vil komme på et af de kommende bestyrelsesmøder enten i august eller oktober.

Bestyrelsen fulgte herefter indstillingen enstemmigt, og idet tolv bestyrelsesmedlemmer (eksklusive formanden) var tilstedeværende opfyldte bestyrelsen vedtægtens bestemmelse om, at mindst 2/3 af samtlige stemmeberettigede bestyrelsesmedlemmer skal stemme for beslutningen om køb, salg eller pantsætning af fast ejendom.

I forhold til Peter Sørensens inhabilitet i sagen blev det aftalt, at denne fra og med nærværende beslutning ophører, idet alle de væsentlige principielle beslutninger i sagen vedr. Campus Horsens er truffet. Sagen overgår nu til drift, hvor Peter Sørensen kan deltage i alle beslutningerne.

16. Orientering om evaluering af ny organisering (15:15-15:25)/KIBU

Sagsnr.: A21-65034

Sagsbehandler: Kirsten Suhr Bundgaard (KIBU)

Sagsansvarlig

Kirsten Suhr Bundgaard

Sagsfremstilling

VIAs bestyrelse har tidligere anmodet om, at der gennemføres en evaluering af VIAs nye organisering. Denne drøftelse planlægges på bestyrelsesmødet den 30. august 2021.

Forud for dette vil der i VIA blive gennemført en feedback-proces fra

samarbejdsorganisationen. Kirsten Suhr Bundgaard vil på mødet give en kort

orientering og status på processen.

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen tager orienteringen til efterretning.

Referat:

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

17. Skriftlig godkendelse af nedsættelse af uddannelsesudvalg på det skattefaglige område

Sagsnr.: A21-65422

Sagsbehandler: Hanne Sandahl (HSAN) | VIA

Sagsansvarlig

Gitte Sommer Harrits

Sagsnummer

A21-65422

Sagsfremstilling

Professionsbacheloruddannelsen i skat og Diplomuddannelsen i skat ønsker at nedsætte et uddannelsesudvalg i henhold til VIAs vedtægter.

Uddannelsen indstiller således nedenstående sammensætning samt antal af medlemmer i uddannelsesudvalget til godkendelse hos VIAs bestyrelse.

Uddannelsesudvalgets sammensætning har erfaring med og indsigt i uddannelsesområdet og det ansættelsesområde, som grunduddannelsen giver adgang til.

Uddannelsesudvalgets sammensætning afspejler endvidere det aftagende arbejdsmarked og regionale behov i forhold til uddannelsesområdet.

Uddannelsesudvalget dækker både grunduddannelse samt efter- og videreuddannelse.

Antal	Organisatorisk forankring	Udpegende myndighed
7	Skattestyrelsen Gældsstyrelsen Vurderingsstyrelsen Toldstyrelsen Motorstyrelsen Administrations- og servicestyrelsen Udviklings- og forenklingsstyrelsen	Skatteforvaltningen
1	Landbrugsrådgivning	Seges Uddannelsesudvalg
1	Statsautoriseret revisor	Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR)
1	Skatteadvokat	Foreningen af Danske skatteadvokater
2	Faglig organisation	Dansk Told & Skatteforbund & HK Stat
1	Rektor fra Handelsgymnasierne	Dansk Rektorforening
2	Forskere inden for fagområdet	Universiteterne (AU+AAU)
1	Privat virksomhed	Speditørforeningen
1	International organisation	Verdensbanken
2	Studerende	VIA, udpeget af og blandt de studerende
2	Medarbejdere	VIA, udpeget af og blandt medarbejderne

Indstilling

Bestyrelsen godkender, at der nedsættes et uddannelsesudvalg på det skattefaglige område med den beskrevne sammensætning.

Referat:

Bestyrelsen fulgte indstillingen.

18. Skriftlig godkendelse af mødeplan for 2022

Sagsnr.: A21-65034

Sagsbehandler: Peter Sørensen (xtpesoer)

Sagsansvarlig

Peter Sørensen

Sagsnummer

A21-65034

Sagsfremstilling

Forretningsudvalget har udarbejdet en mødeplan for 2022.

Der er følgende opmærksomhedspunkter:

- Der er seks ordinære møder, hvor to af møderne er online, jf. en tidligere bestyrelsesbeslutning
- 2022 er et overgangså, hvor en ny bestyrelsesperiode begynder den 1. maj. Derfor indgår to ekstraordinære mødet samt et internat
- Mødeplanen indstilles til godkendelse med forbehold for ændringer, som den nye bestyrelse måtte beslutte

	Længe/format	Udkast til mødeplan 2022 VIAs bestyrelse
Bestyrelsesmøde 1	2 timer, online	Mandag 24/1 14-16
Bestyrelsesmøde 2	4 timer, fysisk	Torsdag 31/3 14-18
Ekstraordinært møde	2 timer, ekstraordinært møde med henblik på drøftelse af selvsupplering	<i>Fredag 22/4 – 14-16</i>
Ekstraordinært møde	2 timer, ekstraordinært møde med henblik på konstituering	<i>Tirsdag 3/5, kl. 14-16</i>
Bestyrelsesmøde 3	4 timer, fysisk	Onsdag 8/6 14-18
Bestyrelsesmøde 4	24 timer, døgnsseminar	Torsdag – fredag 25-26/8 12-12
Bestyrelsesmøde 5	2 timer, online	Fredag den 7/10 13-15
Bestyrelsesmøde 6	4 timer, fysisk	Onsdag 30/11 14-18

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen godkender mødeplanen for 2022.

Referat:

19. Skriftlig orientering om møde med Danmarks Akkrediteringsinstitution den 31. maj 2021

Sagsnr.: A21-65464

Sagsbehandler: Birgitte Ashorn Quelle (BAQ) | VIA

Bilag:

[Foreløbig tidsplan.pdf](#)

Sagsansvarlig

Gitte Sommer Harrits

Sagsnummer

A21-65464

Bilag

- Foreløbig tidsplan

Sagsfremstilling

VIA har d. 31. maj 2021 haft det første indledende møde med Akkrediteringsinstitutionen om VIAs institutionsakkreditering, og processen for institutionsakkrediteringen er nu i gang.

Fra VIA deltog direktionen samt chef for Uddannelsesudvikling og projektstøtte samt chef for Stab, strategi og politisk analyse. Fra Danmarks Akkrediteringsinstitution deltog direktør Anette Dørge, områdechef Inge Enroth samt projektleder Kristian Frisk.

Formålet med det indledende møde med Akkrediteringsinstitutionen var at præsentere Akkrediteringsinstitutionen for VIAs organisation og særlige kendetegn samt VIAs kvalitetssystem og kvalitetssikringsarbejdet på VIA.

VIA blev på mødet orienteret om nye elementer i akkrediteringsvejledningen og de overordnede ambitioner med den nye vejledning. Akkrediteringsinstitutionen præsenterede VIA for områder med øgede og formindskede indholdsmæssige krav. Der er øgede indholdsmæssige krav til *Studentercentreret læring*, *Arbejdsbelastning i ECTS* samt *Censorer*. Der er formindskede krav til dokumentation af Kvalitetssystemet, fordi fokus ligger på kvalitetsarbejdet i praksis.

Derudover orienterede Akkrediteringsinstitutionen om de ændrede krav til institutionsrapporten, som har mere fokus på selvevaluering end tidligere.

VIA skal som opfølgning på det indledende møde med Akkrediteringsinstitutionen fremsende eksemplificerende materiale fra kvalitetssikringsarbejdet på VIA. Det eksemplificerende materiale skal være:

- Et eksempel på en intern afrapportering af kvalitet og relevans for et uddannelsesudbud (kvalitetsrapport)
- Et eksempel på en evaluering af et uddannelsesudbud med inddragelse af eksterne eksperter og VIAs opfølgning
- VIAs kvalitetssikringspolitik og et overblik over VIAs organisering

VIA er i dialog med Akkrediteringsinstitutionen om den endelige tidsplan for akkrediteringsprocessen.

Vedhæftet denne orientering er den foreløbige tidsplan. Bestyrelsen får fremsendt den endelige tidsplan, når denne er endeligt aftalt med Akkrediteringsinstitutionen.

Repræsentanter fra VIAs bestyrelsen vil skulle deltage i Akkrediteringsinstitutionens første besøg medio december.

Indstilling

1. Bestyrelsen tager orienteringen til efterretning

Referat:

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

20. Eventuelt (15:25-15:30)

Sagsbehandler: Peter Sørensen (xtpesoer)

Sagsansvarlig

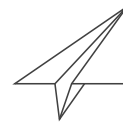
Peter Sørensen

Referat:

Kirsten Suhr Bundgaard orienterede om overgangen til det nye studieadministrative system ESAS og de tiltag og beredskab, der forberedes i forhold til de kritiske optagelsesprocesser til sommer. Kirsten Suhr Bundgaard nævnte, at der kan forekomme væsentlige forstyrrelser i forbindelse med optagelsesprocessen.

Peter Sørensen varslede, at bestyrelsen på det kommende møde den 30. august vil drøfte udmøntning af ny model og beløbsramme for bestyrelsesvederlag.

Gør tanke til handling
VIA University College

Notat

Til: VIAs bestyrelse
Cc: Strategisk Ledelsesforum

Resumé

Her følger et kort resumé af det nye regeringsudspil: "Tættere på – Flere uddannelser og stærkere lokalsamfund". Der er tale om et forhandlingsudspil, som i den kommende tid skal forhandles på plads mellem de politiske partier. Udmøntningen og forståelserne af de konkrete initiativer er således endnu usikre,

Link: [Det nye regeringsudspil](#)

NOTAT

Udarbejdet af:
Emil Ringby Andersen
Studentervedhjælper

Dato: 30. maj 2021
Journalnummer: A21-65465
Ref.: EMRA/JRJ

En ny kurs

I foråret 2020 indgik regeringen en bred aftale om et nyt udligningssystem. Dette var tiltænkt som værende et mere solidarisk system, hvor de bredeste skuldre bærer mere, og hvor ca. 1,4 mia. kr. blev flyttet til landets 30 yderkommuner.

Med henblik på uddannelse, er der fra regeringen side fokus på, at man som ungt menneske skal kunne uddanne sig i hele landet. Dette medvirkede til, at der i 2020 blev afsat 50 mio. kr. til professionshøjskolernes velfærdsuddannelser uden for de store byer.

Tættere på – Flere uddannelser og stærke lokalsamfund

I dette nye udspil er der også fokus på uddannelser i hele landet. Regeringen vil senere på året præsentere yderligere udspil, herunder på sundhedsområdet, ungdomsuddannelser og billige boliger, der skal bidrage til at skabe mere balance mellem land og by.

Indenfor uddannelsesområdet betyder dette, at mange uddannelsespladser er blevet koncentreret i de store byer, mens lokale og regionale udbud er lukket eller under pres for at gøre det.

Mål og initiativer

Regeringen mener, at der skal uddannes flere unge rundt om i hele Danmark. For at imødegå dette, opstiller regeringen en række overordnede initiativer med direkte eller indirekte indvirkning på VIA:

1. 25 nye uddannelsesudbud i hele Danmark

2. Attraktive universitetsuddannelser i hele Danmark
3. 60% af pladserne på de fire store velfærdsuddannelser skal ligge uden for de største byer
4. Et nyt Nationalt Partnerskab for Velfærdsuddannelser
5. Bedre vilkår for at drive uddannelse uden for de største byer
6. Nye og mere fleksible uddannelsesfilialer
7. Bedre rekrutteringsgrundlag – begrænsning over optaget i de største byer
8. Udflytning af kunstneriske uddannelser

Disse initiativer skal tilsammen danne rammen om målet for at flytte 7.500 studiepladser uden for de fire store byer (København, Aarhus, Odense og Aalborg). Det er tiltænkt, at disse pladser skal fordele sig på både nye samt allerede eksisterende udbud således:

- Ca. 2.500 pladser på de i alt 25 nye uddannelsesudbud i hele landet.
- Ca. 1.000 pladser på allerede eksisterende udbud i hele landet.
- Ca. 4.500 pladser på både nye og eksisterende udbud i hele landet som følge af begrænsningen af optaget i de største byer.

25 nye uddannelsesudbud i hele Danmark

Regeringen foreslår:

- Der etableres mindst 10 nye udbud af velfærdsuddannelser uden for de største byer.
- Der etableres 25 nye uddannelsesudbud i hele landet frem mod 2025.

Der lægges vægt på vigtigheden af, at de nye uddannelser bliver etableret i samarbejde med lokale kræfter – f.eks. kommuner eller virksomheder. Herudover forventes det, at der vil være yderligere relevante uddannelser, som kan komme i spil, i takt med, at uddannelsesinstitutioner, kommuner og lokalt erhvervsliv kender de nye rammevilkår.

Attraktive universitetsuddannelser i hele Danmark

Regeringen foreslår:

- Der etableres mindst 5 nye udbud af universitetsuddannelser uden for de største byer.

De danske universitetsuddannelser har historisk været centreret i få større byer. Dette har medført flere udfordringer, hvilket f.eks. gælder, når det handler om at rekruttere specialiseret arbejdskraft i andre dele af landet. Regeringen ønsker derfor, at flere unge kan tage en universitetsuddannelse uden for de største byer.

60% af pladserne på de fire store velfærdsuddannelser skal ligge uden for de største byer

Regeringen foreslår:

- Der etableres – i samarbejde med kommuner og regioner - op mod 1.000 nye uddannelsespladser på de fire store velfærdsuddannelser uden for de store byer.
- Der flyttes ca. 1.300 uddannelsespladser på de fire store velfærdsuddannelser fra de fire største byer.

Herved vil flere unge kunne få en uddannelse uden at flytte til de store byer og senere være til rådighed for det lokale arbejdsmarked. Pladserne flyttes inden for de regioner, hvor de største byer er hjemmehørende for at sikre, at velfærdsarbejdskraften fortsat uddannes tæt på der, hvor efterspørgslen er størst.

Et nyt Nationalt Partnerskab for Velfærdsuddannelser

Regeringen foreslår:

- Der etableres et partnerskab med kommuner og regioner med henblik på etablering af flere praktikpladser på velfærdsuddannelser uden for de store byer.

Partnerskabet vil i de kommende år danne rammen om etablering af flere og nye praktikpladser på velfærdsuddannelserne – både uden for og i de store byer.

Regeringen foreslår at opstarte partnerskabet i efteråret 2021 sådan, at det kan danne rammen om optaget på velfærdsuddannelserne fra sommeren 2022.

Bedre vilkår for at drive uddannelse uden for de største byer

Regeringen foreslår:

- Der indføres et regionalt taxameter, hvor taksterne differentieres og forhøjes med 5 pct. for uddannelser uden for de store byer.
- Det nuværende tilskud, som udløses pr. udbudssted uden for de store byer, hæves fra 2 mio. kr. til 4 mio. kr.

Regeringen lægger op til at indføre et nyt regionalt taxameter, der forhøjer taksten på uddannelser uden for de store byer med 5 procent. Konkret vil det betyde, at undervisningstaksten for f.eks. en sygeplejerskestuderende vil stige med ca. 3.500 kr. årligt, hvis den studerende læser på et udbud uden for de fire største byer.

Regeringen vil yderligere fordoble det nuværende tilskud, der gives til uddannelsessteder, uden for de fire største byer fra 2 mio. kr. til 4 mio. kr. pr. udbudssted. Samtidig lægges der op til at fjerne loftet på maksimalt 10 udbudssteder, som kan opnå tilskuddet.

Nye og mere fleksible uddannelsesfilialer

Regeringen foreslår:

- Det skal fra efteråret 2021 være muligt for alle videregående uddannelsesinstitutionerne at ansøge om etablering af uddannelsesfilialer uden for de store byer.
- Uddannelses- og forskningsministeren vil ved godkendelsen af de nye uddannelsesfilialer lægge vægt på, at der er indgået forpligtende samarbejdsaftaler mellem uddannelsesinstitutionen og lokale aktører.

Ved hjælp af disse tiltag lægger regeringen op til en ny og mere fleksibel udbudsform, hvor de videregående uddannelsesinstitutioner hurtigt og enkelt kan etablere en eksisterende uddannelse i en ny by. Dette med henblik på at tidligere erfaringer har vist, at uddannelser som har stærk lokal forankring og etableres i samarbejde med kommuner, regioner og virksomheder, er mere levedygtige.

Bedre rekrutteringsgrundlag – begrænsning over optaget i de største byer

Regeringen foreslår:

- Optaget på de videregående uddannelser i de fire store byer og på universiteternes hovedcampus reduceres gradvist med op til 10 pct. (med enkelte undtagelser) for at understøtte rekrutteringsgrundlaget til uddannelserne uden for de store byer.
- Begrænsning af optaget bliver indfaset gradvist fra uddannelsesåret 2022/23 og frem.

Andelen af studerende, der vælger at bosætte sig i en af landets store universitetsbyer, har været stigende over de seneste år. Samtidig betyder de faldende ungdomsårgange, at der mange steder i landet i de kommende år vil være færre unge til at starte på en uddannelse.

Regeringen lægger derfor op til, at der indføres begrænsning af, hvor mange unge der kan blive optaget på videregående uddannelser i hhv. København, Århus, Odense og Aalborg samt alle universiteters hovedcampus (med enkelte undtagelser). Denne "geografiske dimensionering" på op til 10 procent indfases, som udgangspunkt, gradvist fra uddannelsesåret 2022/23 og frem.

Ingen nuværende studerende vil således blive berørt.

Udflytning af kunstneriske uddannelser

Regeringen foreslår:

- Udflytning af 30 studiepladser fra København til en ny musikuddannelse i Holstebro.
- Udflytning af Den Danske Scenekunstskoles danseuddannelser fra afdeling i København til Holstebro, svarende til 30 studiepladser.

I dag ligger 75 procent af studiepladserne på de videregående kunstneriske uddannelser i de to største byer, mens kun 25 procent befinder sig i resten af landet. Regeringen ønsker vha. at ovenstående tiltag, at styrke adgangen til kunstneriske uddannelser i hele landet.

Finansiering

Der indgår flere elementer i finansieringen, der skal ligge til grund for de ovenstående 8 initiativer.

- Flere engelsksprogede uddannelser skal begrænses (dette forhandles i øjeblikket i SU-forligskredsen)
- Begrænsninger på videregående- og fuldtidsgymnasiale uddannelsesinstitutioner brug af:
 - Markedsføring
 - Ekstern konsulentbistand
 - Indtægter fra salg af innovationsmiljøer

Konsekvenser for VIA - hvis udspillet bliver vedtaget som fremlagt

- Nyt udbud i Horsens (fysioterapeut) og Herning (socialrådgiver)
- Flytning af pladser, så vi har 60 % velfærdsuddannelser uden for Aarhus
- Udflytning eller lukning af yderligere 10 % af studiepladserne i Aarhus
- Forbedret økonomi til decentrale udbud, som VIA har mange af
- Finansiering skal findes i uddannelsessektoren, og der er endnu stor usikkerhed om udmøntningen.

Tættere på

Flere uddannelser og stærke
lokalsamfund

Indhold

En ny kurs er sat	5
Tættere på – Flere uddannelser og stærke lokalsamfund	6
Flere uddannelser i hele landet	10
Stærke lokalsamfund	20
Et samlet Danmarkskort	30
Finansiering	34

Maj 2021

Indenrigs- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf.: +45 72 28 24 00
E-mail: im@im.dk

ISBN 978-87-93823-56-3 (digital version)
ISBN 978-87-93823-55-6 (trykt version)
2020/21:11

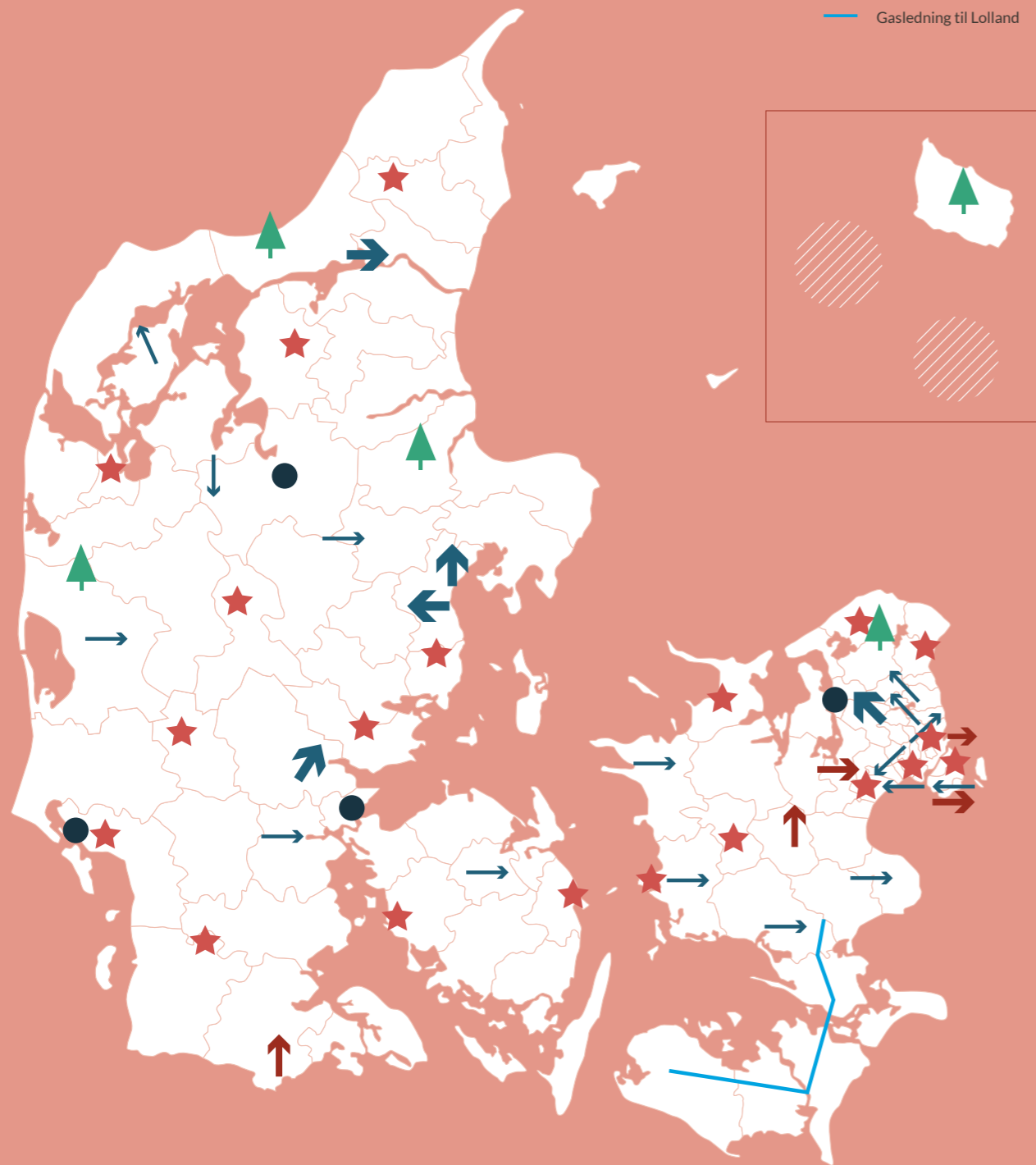
Design: Regeringens Kommunikationsenhed
Layout: Kontrapunkt
Fotos: Unsplash

Publikationen kan hentes på
www.im.dk

Allerede planlagte initiativer der skal styrke de lokale samfund

- Naturnationalparker
- Nærpolitienheder
- Nye skattecentre
- Vejprojekter over 2 mia.
- Vejprojekter mellem 0,5-2 mia
- Baneprojekter over 0,5 mia.
- Energigøder
- Gasledning til Lolland

Yderligere planlægger regeringen:

- 4 Skattecentre
- Op mod 10 naturnationalparker

En ny kurs er sat

Regeringen har allerede taget nogle solide skridt på vejen:

I foråret 2020 indgik regeringen en bred aftale om et nyt udligningssystem. Et mere solidarisk system, hvor de bredeste skuldre bærer mere, og hvor ca. 1,4 mia. kr. blev flyttet til landets 30 yderkommuner.

I december 2020 indgik regeringen en bred aftale med fokus på tryghed og nærhed. Denne gang om et styrket politi, der skal rykke ud, når danskerne har brug for det – i alle dele af landet. Aftalen betyder blandt andet, at politiets tilstedeværelse i hele Danmark styrkes gennem 20 nye nærpolitienheder, flere beredskabspatruljer, 110 ekstra lokalbetjente og mere frihed til lokale løsninger.

Også på skatteområdet har regeringen taget en række væsentlige skridt. Her vil vi i perioden frem mod 2024 oprette otte nye skattecentre og ansætte 1.000 ekstra skattemedarbejdere. I alt oprettes fire nye skattecentre i Jylland, to nye skattecentre på Fyn og to nye skattecentre på Sjælland. I 2020 åbnede de to første skattecentre i Fredericia og Frederikssund, og i 2021 åbner de to næste i Viborg og Esbjerg.

Når det gælder uddannelse, er det en mærkesag for regeringen, at man som ungt menneske skal kunne uddanne sig i hele landet. Derfor er der siden regeringens tiltrædelse godkendt en række nye ordinære videregående uddannelser uden for de fire største byer og afsat 50 mio. kr. i 2020 til professionshøjskolernes velfærdsuddannelser uden for de store byer.

Også på transportområdet er regeringen i fuld gang med at skabe et sammenhængende Danmark. Vi fremlagde i april 2021 et infrastrukturudspil med investeringer på godt 160 mia. kr. frem mod 2035. Udspillet vil give danskerne gode muligheder for at komme til og fra arbejde eller fritidsaktiviteter, uanset om man bor i byen eller på landet, og uanset om man tager bilen, cyklen eller den kollektive transport.

Vigtige og væsentlige skridt er altså allerede taget. Men som regering vil vi videre ad samme spor.

I dette udspil har vi fokus på uddannelser i hele landet, stærke lokalsamfund og et samlet Danmarkskort. Regeringen vil senere på året præsentere yderligere udspil, herunder på sundhedsområdet, ungdomsuddannelser og billige boliger, der skal bidrage til at skabe mere balance mellem land og by.

Tidligere initiativer på uddannelsesområdet

Nye uddannelser uden for de store byer

Siden regeringen tiltrådte er der godkendt en række nye ordinære videregående uddannelser uden for de fire største byer, samt en uddannelsesstation af sygeplejerskeuddannelsen i Herning.

Midler til velfærdsuddannelser uden for de store byer

Regeringen har sammen med sine støttepartier afsat 50 mio. kr. i 2020 til at styrke professionshøjskolernes velfærdsuddannelser uden for de store byer.

Flere midler til STEM-uddannelser i hele landet

Regeringen og aftalepartierne bag bevillingsreformen for de videregående uddannelser har fordelt 102 mio. kr. til at øge optaget på uddannelser inden for teknik, it og naturvidenskab (STEM-uddannelser) i perioden 2019-2022. Midlerne fordeles efter en model, så der etableres mange studiepladser uden for de store byer. Formålet er at uddanne flere inden for STEM-området i hele landet til gavn for det lokale og regionale erhvervsliv.

Aftale om flere uddannelsespladser i lyset af COVID-19

Regeringen har indgået en politisk aftale med Folketingets partier om finansiering til oprettelsen af 5.000 flere uddannelsespladser på de videregående uddannelser i 2020 og 2021. Der er lagt vægt på, at mindst halvdelen af uddannelsespladserne placeres uden for Hovedstaden. De ekstra uddannelsespladser skal give plads til de mange ekstra unge, som i forlængelse af COVID-19 forventeligt søger optagelse på en videregående uddannelse.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

Tættere på – Flere uddannelser og stærke lokalsamfund

Danmark skal hænge bedre sammen. Vi skal have grønne byer og en hovedstad i udvikling, velfungerende provinsbyer, små bysamfund og levende landdistrikter.

Den stigende centralisering har bidraget til at afvikle frem for at udvikle nogle af de egne af landet, der ligger uden for de store byer

Mange mennesker har oplevet, at der over årene er blevet længere til sygehuset eller politistationen. Vi kan ikke rulle hele udviklingen tilbage. Men regeringen ønsker at sætte en ny retning, der samler Danmark og bringer nærheden tilbage. Centralisering er ikke en naturlov. Og vi kan ændre det, hvis vi vil.

For vi må ikke glemme, at næsten hver anden dansker bor uden for de større byer. Derfor er det afgørende, at vi indretter den offentlige service med størst mulig nærhed i hele landet. Så det reelt er muligt at bo, arbejde og leve i alle egne af Danmark.

Det begynder med uddannelserne

Mange børn, der vokser op i provinsen, oplever, at der kommer en dag, hvor de må flytte langt væk fra familien for at uddanne sig. Et skift, der for mange af de unge betyder, at de senere vælger at blive boende i de store byer, efter de er færdiguddannet. Andre kommer ikke i uddannelse, fordi de har svært ved at flytte langt. Det er med til at skævvride Danmark. For det skaber udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft i både den offentlige og private sektor i dele af landet.

De seneste årtier er udviklingen gået den forkerte vej. Mange uddannelsespladser er blevet koncentreret i de store byer, mens lokale og regionale udbud er lukket eller under pres for at gøre det. Kigger man frem i det kommende årti betyder faldende ungdomsårgange oven i købet, at rekrutteringsgrundlaget uden for de store byer bliver endnu mindre. Det vil gøre det endnu sværere for uddannelserne uden for de største byer at overleve, hvis ikke der handles politisk.

Det kalder på løsninger, der skaber blivende forandringer, der grundlæggende ændrer på uddannelseslandkortet og skubber samfundsudviklingen i en anden og bedre retning. Der skal uddannes flere unge rundt om i hele Danmark. Der kræver blandt andet, at der sættes en begrænsning for, hvor mange unge der kan studere i de fire største byer.

Nærheden og livet tilbage i lokalsamfundene

Tomme butiksvinduer og bygninger præger nogle af de mindre bysamfund rundt om i landet i dag. Offentlige og private velfærds- og servicefunktioner er flyttet til de større byer, ligesom mange danskere oplever, at der er blevet længere til indkøbsmuligheder. Der er også mange danskere uden for de større byer, der oplever, at de får afslag på et lån til boligen eller til at starte og drive virksomhed.

Det er en udvikling, vi skal vende.

Regeringen ønsker, at der skal pustes nyt liv i bymidterne. De skal være et samlingssted for borgerne, hvor de både kan handle og benytte lokale velfærds-tilbud. Det kræver en ny strategisk planlægning og indsats fra kommunernes side, hvor både butikker, velfærdstilbud og andre bylivsskabende funktioner placeres midt i byen fremfor i udkanten.

Samtidig skal der med statsgaranti på den yderste del af realkreditlån skabes bedre muligheder for at finansiere boliger i landdistrikter.

Et Danmark i balance

Regeringens kurs er klar. Vi skal væk fra de seneste års centraliseringer med en ny retning mod et mere sammenhængende Danmark. For at følge den nye udvikling lægger regeringen op til at etablere et land- og by-barometer, der med udvalgte nøgletal skal monitorere udviklingen.

Der er behov for at lære af tidligere fejl. Derfor iværksættes en evaluering af kommunalreformen for yderligere at få belyst omfanget af kommunalreformens konsekvenser.

Regeringen præsenterer med dette udspil 19 initiativer, der skal sikre bedre sammenhæng fra kyst til kyst. For Danmark er for lille til store forskelle.

Regeringens initiativer

Flere uddannelser i hele landet

1. 25 nye uddannelsesudbud i hele Danmark
2. Attraktive universitetsuddannelser i hele Danmark
3. 60 pct. af pladserne på de fire store velfærdsuddannelser skal ligge uden for de største byer
4. Et nyt Nationalt Partnerskab for Velfærdsuddannelser
5. Bedre vilkår for at drive uddannelse uden for de største byer
6. Nye og mere fleksible uddannelsesfilialer
7. Bedre rekrutteringsgrundlag – begrænsning over optaget i de største byer
8. Udflytning af kunstneriske uddannelser
9. Uddannelser og arbejdspladser under Forsvarsministeriet

Stærke lokalsamfund

1. Bedre adgang til lån i landdistrikterne
2. Krav om strategisk planlægning for bymidter
3. Stop for nye aflastningsområder
4. Fornyelse af bymidter og lokale velfærdsfunktioner
5. Forsøgsordning med fribyer
6. Bedre mulighed for borgerdrevne dagligvarebutikker
7. Udviklingsaftaler
8. Styrkelse af lokal og regional journalistik

Et samlet Danmarkskort

1. Evaluering af kommunalreformen
2. Et land- og by-barometer

Flere uddannelser i hele landet

Regeringen ønsker et Danmark, hvor unge menneskers muligheder i livet ikke bliver afgjort af, om man bor i en af de største byer eller i resten af landet. Der skal være gode muligheder for uddannelse i hele Danmark.

Der skal skabes bedre varige vilkår for at drive uddannelser de steder i landet, hvor det er svært at rekruttere eller at få de unge med på uddannelsesvognen. Det kræver både etablering af nye uddannelsesudbud og udflytning af uddannelsespladser på tværs af alle slags videregående uddannelser.

Derfor vil regeringen i samarbejde med de videregående uddannelsesinstitutioner, kommuner og regioner sætte en ambitiøs kurs mod et Danmark i bedre uddannelsesbalance. Ambitionen er, at flere danskere får en videregående uddannelse tættere på, at flere mindre uddannelser uden for de største byer overlever, og at nye udbud bliver mere bæredygtige – også på sigt.

Nye ambitioner bliver ikke til virkelighed af sig selv. På vejen dertil ligger en nødvendig politisk diskussion af de seneste mange års udviklingstendenser på uddannelsesområdet som markedstankegang og centralisering.

Regeringens holdning er, at det er tid til en stærkere og mere systematisk uddannelsesplanlægning, hvor vi som samfund i højere grad tager stilling til hvilke uddannelser, vi har brug for, de unge tager, og hvordan vi bedst understøtter vores målsætninger. Både når det handler om måden, vi driver vores uddannelsesinstitutioner på - og når det handler om, hvordan og hvor mange vi optager på de videregående uddannelser.

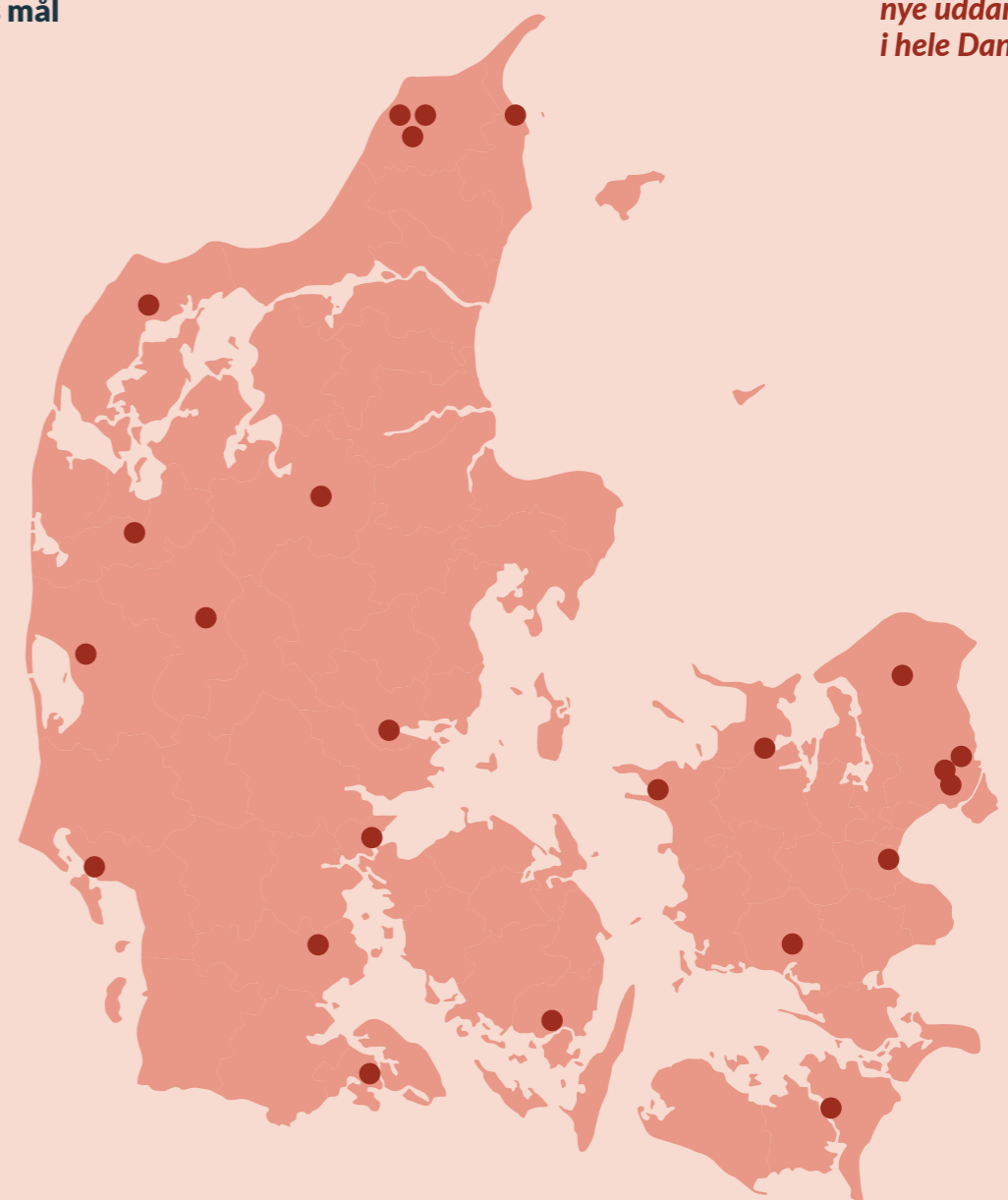
I dette udspil tager vi et markant - men nødvendigt - første skridt i den retning. På vej mod en mere aktiv uddannelsespolitik for Danmark.

Regeringens mål

25

nye uddannelsesudbud
i hele Danmark

Op mod

7.500

studiepladser uden
for de største byer

60%

af pladserne på
velfærdsuddannelser
uden for de store byer

1.000
nye pladser

1.300
pladser udflyttes

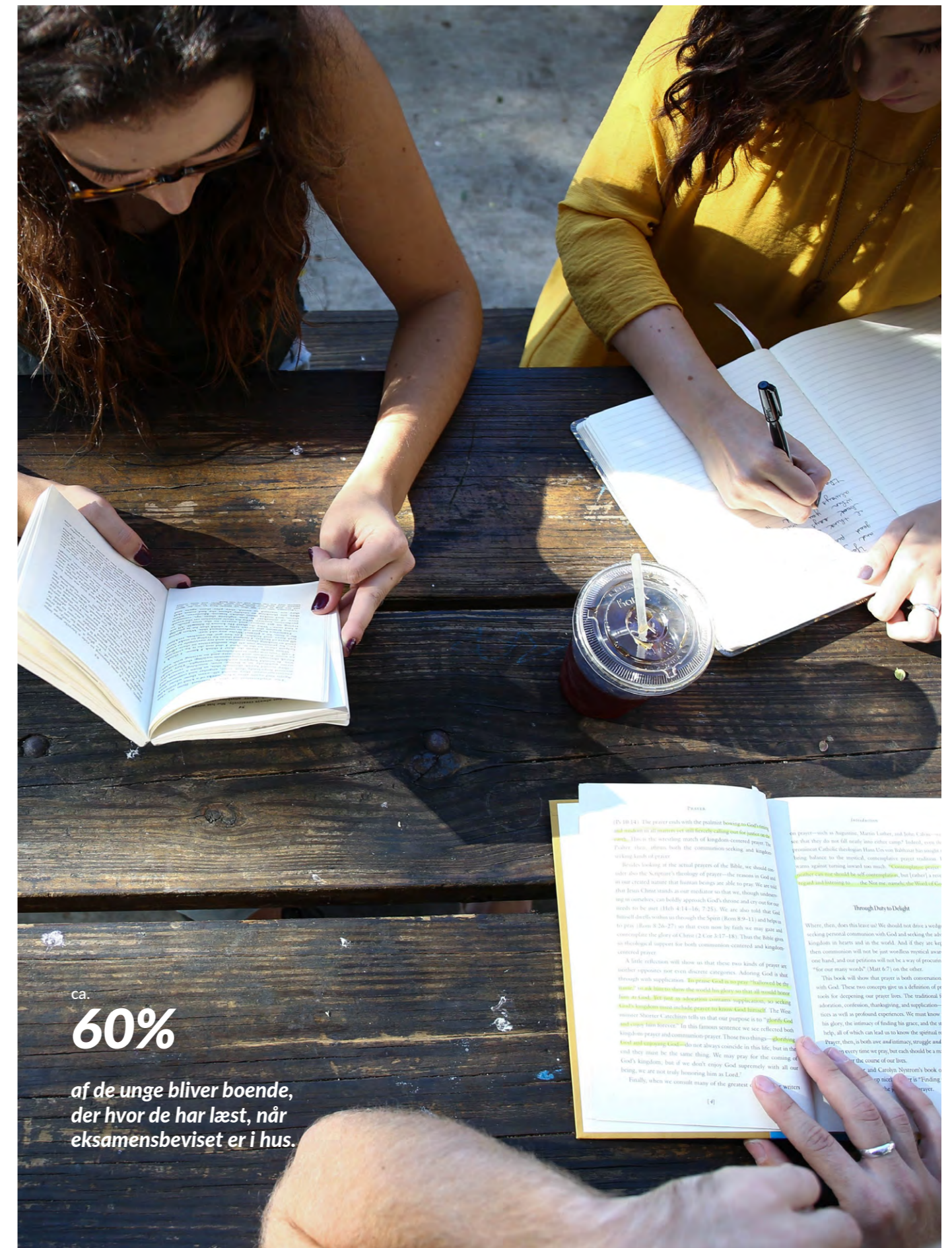
2 mia. kr.

afsættes over de
næste fem år

Regeringens initiativer

Flere uddannelser i hele landet

1. 25 nye uddannelsesudbud i hele Danmark
2. Attraktive universitetsuddannelser i hele Danmark
3. 60 pct. af pladserne på de fire store velfærdsuddannelser skal ligge uden for de største byer
4. Et nyt Nationalt Partnerskab for Velfærdsuddannelser
5. Bedre vilkår for at drive uddannelse uden for de største byer
6. Nye og mere fleksible uddannelsesfilialer
7. Bedre rekrutteringsgrundlag – begrænsning over optaget i de største byer
8. Udflytning af kunstneriske uddannelser
9. Uddannelser og arbejdspladser under Forsvarsministeriet

ca.
60%

af de unge bliver boende,
der hvor de har læst, når
eksamensbeviset er i hus.

25 nye udbud af uddannelser i 2025 - i hele Danmark

- Universitetsuddannelser
- Kunstneriske uddannelser
- Øvrige uddannelser

1. 25 nye uddannelsesudbud i hele Danmark frem mod 2025

Gode uddannelsesmuligheder er ikke kun til gavn for den enkelte. Det gavner lokalsamfundene, der har brug for den udvikling, liv og adgang til kompetencer, der følger med lokale uddannelser.

Regeringen ønsker, at der skal være endnu flere attraktive uddannelser uden for de store byer. Uddannelser, som kan tiltrække unge, der ellers ville have valgt en uddannelse i en større by, eller helt nye grupper af studerende, som f.eks. voksne uden uddannelse.

Det er vigtigt, at de nye uddannelser etableres i samarbejde med lokale kræfter – f.eks. kommuner eller virksomheder – og at de er målrettede lokale behov og styrker, så uddannelserne bliver særligt attraktive for nye studerende.

Det er regeringens ambition, at der i de kommende år skal etableres nye uddannelsesudbud i hele landet. På baggrund af lokal og regional dialog i foråret 2021 har regeringen identificeret i alt 25 konkrete uddannelser fordelt i hele Danmark, som danner grundlaget for den aktuelle udflytningsplan. Der forventes derudover, at der vil være yderligere relevante uddannelser, som kan komme i spil, i takt med, at uddannelsesinstitutioner, kommuner og lokalt erhvervsliv kender de nye rammevilkår.

Regeringen foreslår:

- » Der etableres mindst 10 nye udbud af velfærdsuddannelser uden for de største byer.
- » Der etableres 25 nye uddannelsesudbud i hele landet frem mod 2025.

2. Attraktive universitetsuddannelser i hele Danmark

De danske universitetsuddannelser har historisk været centreret i få større byer. Det er med til at give universiteterne stærke forskningsmiljøer, som bidrager til, at vi i Danmark er førende på mange områder.

Det giver imidlertid også udfordringer. Det gælder f.eks., når det handler om at rekruttere specialiseret arbejdskraft i andre dele af landet, ligesom det påvirker den generelle balance i samfundet, når mange med en lang videregående uddannelse uddanner og bosætter sig i de største danske byer.

Regeringen ønsker derfor, at flere unge kan tage en universitetsuddannelse uden for de største byer.

Regeringen foreslår:

- » Der etableres mindst 5 nye udbud af universitetsuddannelser uden for de største byer.
- » Det er i forbindelse med udflytningsplanen identificeret, at der konkret er potentiale for at etablere en tandlægeuddannelse i Hjørring, en jurauddannelse i Esbjerg, en dyrlægeuddannelse i Foulum, en byplanlægningsarkitekt i Kalundborg og en lægeuddannelse i Køge.

Eksempler på uddannelser, der har løftet en landsdel

AB SALON Ingeniør i Kalundborg

Professionshøjskolen Absalon startede i 2017 udbud af diplomingeniøruddannelsen i bioteknologi i Kalundborg efter ønske fra bioteknologivirksomhederne i Vestsjælland for at styrke muligheden for at rekruttere og fastholde kvalificeret arbejdskraft. Uddannelsen blev oprettet i tæt samarbejde med virksomhederne Novo Nordisk, Novozymes, NNE, Equinor Refining Denmark, Kalundborg Forsyning og Lundbeck. De lokale virksomheder gav tilsagn om praktik og om at bidrage til undervisningen som f.eks. gæsteforelæsere m.v. Siden har Absalon fået godkendt yderligere udbud af uddannelsen som bioanalytiker (2018), diplomingeniør i maskinteknik (2019) og efter- og videreuddannelsen inden for bioteknologi, proces teknologi og kemi (2018). Absalon er aktuelt ved at etablere et egentlig Campus for de nye uddannelser med forventet indflytning i 2021.

Medicin i Aalborg

Aalborg Universitet etablerede i 2010 et udbud af lægeuddannelsen (medicin) på universitetets campus i Nordjylland. I 2015 blev optaget øget fra 50 til 100 studerende og i 2017 til 150 studerende for at imødegå rekrutteringsudfordringer på sygehusene og i almen praksis.

3. 60 pct. af pladserne på de fire store velfærdsuddannelser skal ligge uden for de største byer

Regeringen har særligt fokus på velfærden og de uddannelser, som uddanner til velfærden i Danmark. Det er derfor en særskilt målsætning, at der skal skabes en bredere geografisk forankring af de store velfærdsuddannelser – og dermed bedre forudsætninger for at rekruttere kvalificeret velfærdspersonale i hele Danmark.

Der er på flere områder mangel på velfærdspersonale i Danmark, og manglen vil stige over de kommende år i takt med den demografiske udvikling. Regeringens udflytningsplan indebærer derfor også, at der etableres 1.000 nye uddannelsespladser på velfærdsuddannelserne uden for de fire største byer i de kommende år. Regeringens mål er, at 60 pct. af pladserne på de store velfærdsuddannelser i 2025 skal ligge uden for de store byer. Ud over de 1.000 nye pladser udflyttes der 1.300 velfærdspladser fra de fire største byer. På den måde vil flere unge kunne få en uddannelse uden at flytte til de store byer og senere være til rådighed for det lokale arbejdsmarked. Pladserne flyttes inden for de regioner, hvor de største byer er hjemmehørende. Det sker for at sikre, at den uddannede velfærdsarbejdskraft fortsat uddannes tæt på f.eks. København, hvor der ligeledes er stor efterspørgsel samtidig med, at rekrutteringsgrundlaget bredes ud til en større del af landet.

Regeringen foreslår:

- » Der etableres – i samarbejde med kommuner og regioner - op mod 1.000 nye uddannelsespladser på de fire store velfærdsuddannelser uden for de store byer.
- » Der flyttes ca. 1.300 uddannelsespladser på de fire store velfærdsuddannelser fra de fire største byer.

4. Et nyt Nationalt Partnerskab for Velfærdsuddannelser

Velfærdsuddannelserne er karakteriseret ved, at en betydelig del af uddannelsen tages i forbindelse med praktik. Det gælder f.eks. både uddannelserne til pædagog, lærer, sygeplejerske og socialrådgiver. En nødvendig forudsætning for at kunne etablere nye samt udflytte eksisterende uddannelsespladser på velfærdsuddannelserne er derfor, at de studerende kan komme i praktik på sygehuse, skoler og daginstitutioner mv. Kan praktikpladsen ikke sikres, kan uddannelsesinstitutionen ikke optage den studerende – heller ikke selvom der faktisk er kapacitet til at optage flere studerende.

Når der oprettes mange nye velfærdspladser og andre flyttes rundt, vil der være brug for bedre koordinering af praktikpladserne. Regeringen inviterer derfor landets kommuner og regioner - KL og Danske Regioner – med i et nyt Nationalt Partnerskab for Velfærdsuddannelser. Partnerskabet vil i de kommende år danne rammen om etablering af flere og nye praktikpladser på velfærdsuddannelserne – både uden for og i de store byer.

Regeringen foreslår at opstarte partnerskabet i efteråret 2021 sådan, at det kan danne rammen om optaget på velfærdsuddannelserne fra sommeren 2022.

Regeringen foreslår:

- » Der etableres et partnerskab med kommuner og regioner med henblik på etablering af flere praktikpladser på velfærdsuddannelser uden for de store byer.

5% forhøjet taxameter for uddannelser uden for de største byer.

4 mio. kr. i tilskud til uddannelsessteder, uden for de største byer.

5. Bedre vilkår for at drive uddannelse uden for de største byer

De videregående uddannelsers bevillinger er i dag i høj grad baseret på antallet af studerende, der består deres eksamener. Det giver uddannelsesinstitutionerne et incitament til at etablere store uddannelser og uddannelsessteder, som kan sikre den mest effektive drift. Det risikerer at bidrage til koncentration og centralisering af uddannelser.

Regeringen lægger derfor op til at indføre et nyt regionalt taxameter, der forhøjer taksten på uddannelser uden for de store byer med 5 procent. Konkret vil det betyde, at undervisningstaksten for f.eks. en sygeplejerskestuderende vil stige med ca. 3.500 kr. årligt, hvis den studerende læser på et udbud uden for de fire største byer.

For yderligere at styrke de økonomiske vilkår for at drive uddannelser uden for de største byer vil regeringen fordoble det nuværende tilskud, der gives til uddannelsessteder, uden for de fire største byer fra 2 mio. kr. til 4 mio. kr. pr. udbudssted. Samtidig lægges op til at fjerne loftet på maksimalt 10 udbudssteder, som kan opnå tilskuddet.

For en række uddannelsers vedkommende vil udflytningen og etableringen af nye pladser være omkostningstung. Regeringen lægger derfor op til, at der afsættes midler til opstart og omstilling.

Regeringen foreslår:

- » Der indføres et regionalt taxameter, hvor taksterne differentieres og forhøjes med 5 pct. for uddannelser uden for de store byer.
- » Det nuværende tilskud, som udløses pr. udbudssted uden for de store byer, hæves fra 2 mio. kr. til 4 mio. kr.

6. Nye og mere fleksible uddannelsesfilialer

Tidligere erfaringer har vist, at uddannelser, som har stærk lokal forankring og etableres i samarbejde med kommuner, regioner og virksomheder, er mere levedygtige. De senere års udvikling af regionale og lokale uddannelser har samtidig vist, at der er behov for større fleksibilitet og manøvrerdygtighed, hvis der skal skabes flere lokale og regionale uddannelsespladser.

Derfor lægger regeringen op til en ny og mere fleksibel udbudsform, hvor de videregående uddannelsesinstitutioner hurtigt og enkelt kan etablere en eksisterende uddannelse i en ny by. De såkaldte uddannelsesfilialer er desuden mere enkle at afvikle, hvis de ikke viser sig bæredygtige pga. vigende søgning, sammenlignet med almindelige uddannelsesudbud.

Uddannelsesfilialerne skal særligt være en mulighed i de tilfælde, hvor uddannelsesinstitutionen er usikker på, om det er muligt at etablere en økonomisk bæredygtig uddannelse, men hvor andre faktorer taler for det. Det kan for eksempel være en stærk lokal opbakning fra kommunen, lokale virksomheder eller lignende.

Regeringen har fremsat forslag om de nye uddannelsesfilialer i april 2021.

Regeringen foreslår:

- » Det skal fra efteråret 2021 være muligt for alle videregående uddannelsesinstitutionerne at ansøge om etablering af uddannelsesfilialer uden for de store byer.
- » Uddannelses- og forskningsministeren vil ved godkendelsen af de nye uddannelsesfilialer lægge vægt på, at der er indgået forpligtende samarbejdsaftaler mellem uddannelsesinstitutionen og lokale aktører.

60%

af pladserne på de store velfærdsuddannelser i 2025 skal ligge uden for de store byer.

1.000

nye uddannelsespladser på velfærdsuddannelserne uden for de fire største byer i de kommende år.

7. Bedre rekrutteringsgrundlag – begrænsning af optaget i de største byer

Hvert år søger tusindvis af unge til de store byer for at begynde en uddannelse. Det er blevet det naturlige valg, selvom mange unge måske gerne ville have luft og natur omkring sig og familien og venner tæt på, hvis muligheden bød sig.

Andelen af studerende, der vælger at bosætte sig i en af landets store universitetsbyer, har været stigende over de seneste år.

Samtidig betyder de faldende ungdomsårgange, at der mange steder i landet i de kommende år vil være færre unge til at starte på en uddannelse. Det kan få store konsekvenser – både for mulighederne for at rekruttere studerende til velfærdsuddannelserne og for de nye og eksisterende uddannelser uden for de største byer. Derfor er der brug for at tage nye redskaber i brug, hvis udviklingen skal vendes.

Regeringen lægger på den baggrund op til, at der indføres begrænsning af, hvor mange unge der kan

blive optaget på videregående uddannelser i hhv. København, Århus, Odense og Aalborg samt alle universiteters hovedcampus (med enkelte undtagelser). Regeringens udgangspunkt er en såkaldt "geografisk dimensionering" af uddannelserne i de fire største byer på op til 10 procent indfaset gradvist fra uddannelsesåret 2022/23 og frem. Ingen nuværende studerende vil således blive berørt.

Uddannelsesinstitutionerne vil konkret kunne vælge mellem at sænke deres optag i byerne eller at flytte uddannelsespladser uden for de fire største byer.

Regeringen foreslår:

- » Optaget på de videregående uddannelser i de fire store byer og på universiteternes hovedcampus reduceres gradvist med op til 10 pct. (med enkelte undtagelser) for at understøtte rekrutteringsgrundlaget til uddannelserne uden for de store byer.
- » Begrænsning af optaget bliver indfaset gradvist fra uddannelsesåret 2022/23 og frem.

7.500 pladser uden for de store byer – både på de nye og de eksisterende udbud.

ca.

2.000

pladser på de i alt 25 nye uddannelsesudbud i hele landet.

ca.

1.000

pladser på allerede eksisterende udbud i hele landet.

ca.

4.500

pladser på både nye og eksisterende udbud i hele landet som følge af begrænsningen af optaget i de største byer.

8. Udflytning af kunstneriske uddannelser

Der skal være bedre mulighed for at tage en kunstnerisk uddannelse rundt om i landet. I dag ligger 75 procent af studiepladserne på de videregående kunstneriske uddannelser i de to største byer, mens kun 25 procent befinder sig i resten af landet.

Regeringen ønsker at styrke adgangen til kunstneriske uddannelser i hele landet, og hermed samtidig understøtte og fremme det lokale kulturliv. Tilstedeværelsen af kunstneriske uddannelser skaber bedre grobund for opblomstring af kreative miljøer og rigere kulturtilbud for de danskere, der bor uden for hovedstaden.

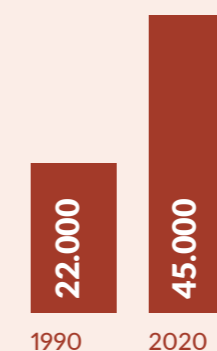
Regeringen foreslår:

- » Udflytning af 30 studiepladser fra København til en ny musikuddannelse i Holstebro.
- » Udflytning af Den Danske Scenekunstskoles danseuddannelser fra afdeling i København til Holstebro, svarende til 30 studiepladser.

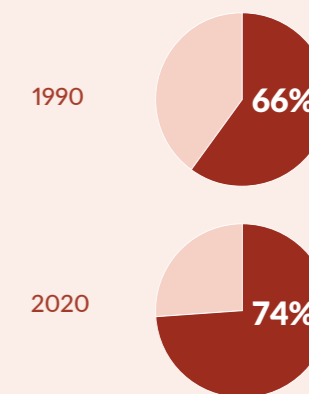
Flere unge tager en uddannelse og flytter til de store byer

Kilde: "Opgørelsen omfatter personer der fuldførte en videregående uddannelse. For universitetsuddannelserne, dækker opgørelsen akademisk bachelor og udelte kandidater. De delte kandidatuddannelser er ekskluderet, for ikke at undgå dobbelttælling. Internationale studerende er ikke med i opgørelsen. De fire store byer er Storkøbenhavn (inkl. kommuner med S-togsforbindelse og kystbane), Aarhus, Odense og Aalborg."

Det samlede antal unge, der tager en videregående uddannelse har været stigende over de sidste 30 år.

Fra 1990 til 2020 er antallet, der færdiggjorde en videregående uddannelse, steget fra ca. 22.000 til ca. 45.000 studerende.

I samme periode er andelen af afgangsstuderende, der var bosat i en af landets største byer steget fra 66 pct. i 1990 til 74 pct. i 2020.

Det har resulteret i en stigning på ca. 130 pct. i antallet af afgangsstuderende, der er bosat i en af de fire største byer mens antallet, der bosætter sig uden for de fire største byer, kun er steget med ca. 60 pct.

9. Uddannelser og arbejdspladser på Forsvarsministeriets område

Forsvaret er en af statens største arbejdspladser, og spredning af nye uddannelser og arbejdspladser vil naturligt styrke de lokalområder, hvor de placeres.

Forsvaret er allerede bredt til stede i Danmark, men regeringen ønsker at styrke Forsvarets tilstedeværelse uden for de store byer yderligere.

Regeringen foreslår:

- » Styrket uddannelsesudbud for menige soldater og øget anvendelse af uddannelsespakker i AMU-systemet giver bedre mulighed for formel erhvervsrettet uddannelse. Initiativet gennemføres fortrinsvist uden for de store byer.
- » 250 nye arbejdspladser, der etableres som udmøntning af Arktis-kapacitetspakken og forsvarsforligets cyberreserve, placeres i væsentligt omfang uden for de store byer.

Eksempler på tiltag på forsvarsområdet, der styrker uddannelser uden for de store byer

Regeringen har allerede iværksat en række initiativer, der skal styrke uddannelser uden for de store byer på forsvarsområdet:

- **Beredskabsstyrelsen opretter ny officersuddannelse** med 6-8 pladser, hvor der er direkte optag for civile med bacheloruddannelse. Uddannelsen gennemføres primært uden for de store byer.
- **Nye fjernundervisningsmuligheder**, herunder 20-25 nye pladser på Master i Militære Studier og 20 pladser på Master in Intelligence and Cyber Studies.

Stærke lokalsamfund

Det skal være muligt at bo og arbejde i alle dele af landet. Vi skal have stærke lokalsamfund med levende bymidter og engagerede ildsjæle, som bidrager til at skabe attraktive og aktive bysamfund i hele landet. Levende bymidter er en forudsætning for at fastholde bosætnings- og erhvervsudviklingsmuligheder.

I alt for mange bysamfund har centraliseringen og urbaniseringen sat sit præg og efterladt tomme huse og butikker. Samtidig oplever mange danskere, at de ikke kan få et lån til deres bolig eller til at starte eller udvide en virksomhed, blot fordi de bor på landet.

Regeringen vil have velfungerende provinsbyer og levende landdistrikter med stærke lokalsamfund, hvor velfærden kommer tættere på borgerne og, hvor bymidten igen er et lokalt samlingspunkt.

Regeringens initiativer

Stærke lokalsamfund

1. Bedre adgang til lån i landdistrikterne
2. Krav om strategisk planlægning for bymidter
3. Stop for nye aflastningsområder
4. Fornyelse af bymidter og lokale velfærdsfunktioner
5. Forsøgsordning med fribyer
6. Bedre mulighed for borgerdrevne dagligvarebutikker
7. Udviklingsaftaler
8. Styrkelse af lokal og regional journalistik

1. Bedre adgang til lån i landdistrikterne

I landdistrikterne oplever borgere og virksomheder, at det er vanskeligere at optage lån end i andre dele af Danmark. Her er et ejendomsmarked i stilstand, som følge af lav økonomisk aktivitet, en barriere for lånet til boligen eller til at starte virksomhed.

Det har ikke bare konsekvenser for den enkelte boligkøber eller virksomhedsejer. Det kan også være med til at forværre den onde spiral af udfordringer i mange landdistrikter, hvor grundlaget for at bosætte sig og drive erhverv i et lokalsamfund - den lokale skole, indkøbsmuligheder og transport mv. - eroderes. Det bliver dermed mindre attraktivt

at flytte til landdistrikterne, hvilket yderligere svækker boligmarkedet og det lokale erhvervsliv.

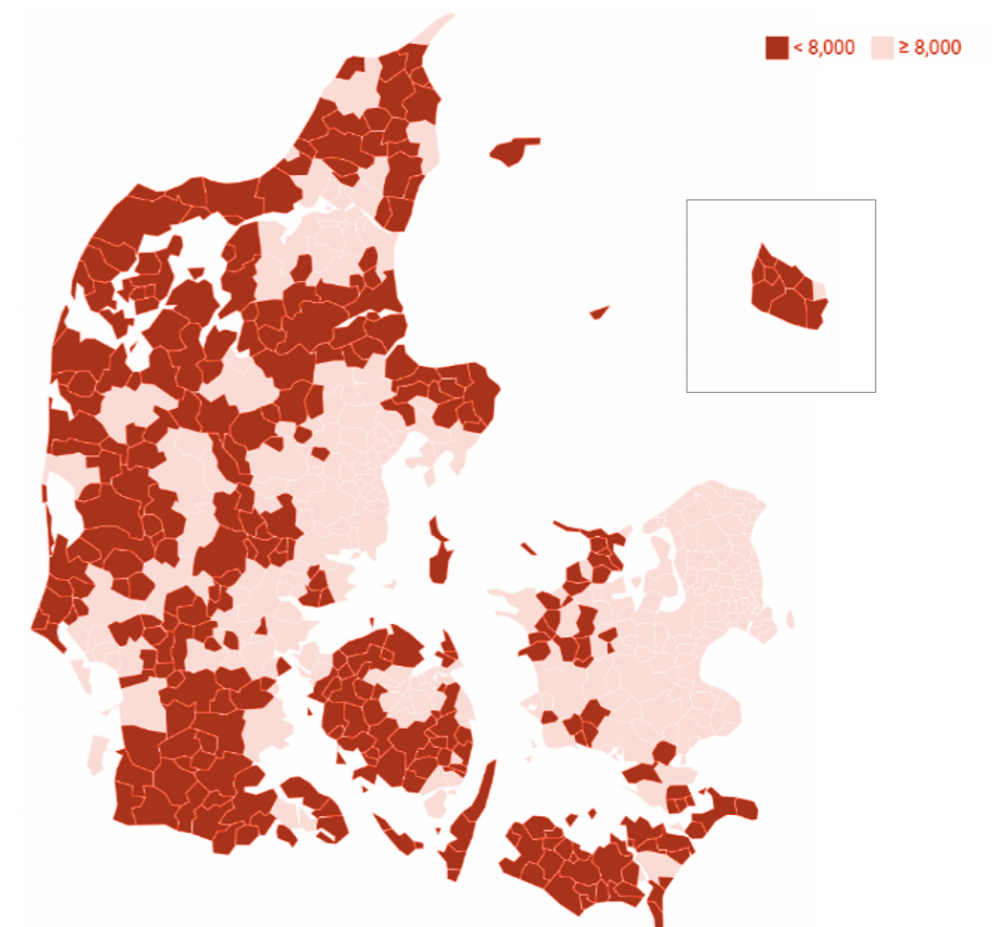
Det er ikke holdbart, hvis virksomme danskere ikke kan starte virksomhed eller købe deres drømmehus, fordi de bor i bestemte dele af landet.

Erfaringerne indsamlet i postkassen "Lån på landet" giver et generelt billede af, at det er vanskeligt at få realkreditfinansiering i landdistrikterne pga. usikkerhed om pantværdi og omsættelighed af boliger i landdistrikterne.

Samtidig oplever Vækstfonden en stigende efterspørgsel fra virksomheder, der ønsker finansiering på mindre end 1 mio. kr. Det drejer sig særligt om

Områder hvor modellen skal kunne anvendes

Kortet viser et eksempel på, hvilke postnumre med gennemsnitlige kvadratmeterpriser under 8.000 kr., der vil have adgang til ordningen.

Erfaringerne indsamlet i postkassen "Lån på landet" giver et generelt billede af, at det er vanskeligt at få realkreditfinansiering i landdistrikterne pga. usikkerhed om pantværdi.

mindre virksomheder og virksomheder, der ligger i yderområder og landdistrikter. Vækstfonden har i dag ikke mulighed for at imødekomme denne efterspørgsel, da Vækstlånene har en nedre grænse på 1 mio. kr.

Regeringen vil derfor forbedre lånemulighederne for både borgere og virksomheder, så der også i fremtiden er liv i landdistrikterne.

Regeringen foreslår:

- » Der indføres mulighed for statsgaranti på den yderste realkreditbelåning, dvs. den del, der ligger mellem 60 pct. og 80 pct. af ejendomsværdien. Initiativet foreslås indført for boliger i postnumre med en kvadratmeterpris under 8.000 kr. Initiativet skal give bedre adgang til boligfinansiering i landdistrikterne. De nærmere elementer i initiativet med statsgaranti på den yderste realkreditbelåning, herunder prissætningen, vil blive fastlagt i dialog med blandt andet den finansielle sektor.
- » Minimumsgrænsen for små vækstlån i Vækstfonden på 1 mio. kr. fjernes. Initiativet skal skabe grundlag for mere aktivitet og flere arbejdspladser i landdistrikterne.

2. Krav om strategisk planlægning for bymidter

Detailhandel er ikke længere tilstrækkeligt til at sikre en levende bymidte. Bymidterne skal styrkes med målsætninger og virkemidler til at fremme beslutninger om placering af private og offentlige

bylivsskabende funktioner som fx uddannelsesinstitutioner, biblioteker, sundhedshuse, kultur-, fritids- og foreningsfunktioner mv., hvis der skal sikres en levende og attraktiv bymidte. Funktioner, der er med til at skabe nye mødesteder og generer et flow af mennesker i byen.

Mange kommuner udarbejder i dag udviklingsstrategier og erhvervsstrategier, men detailhandels- erhvervet og bymidtens servicefunktioner indgår sjældent i kommunens eksisterende udviklings- og erhvervsstrategi. Det er i dag ikke et krav, at der udarbejdes en udviklingsstrategi for bymidten. For at opnå en helhedsorienteret strategisk indsats for levende bymidter, bør der lokalpolitisk udarbejdes en klar strategi for udvikling af bymidten herunder med en klar sammenhæng til kommunens øvrige strategier og planer, som har betydning for bymidten.

Partnerskabet for Levende bymidter har også peget på, at der er behov for, at kommunerne udarbejder en helhedsorienteret strategi for bymidten med henblik på at styrke dialogen og koordineringen af bymidteindsatsen. Dette kan fx ske i form af et fælles strategisk ophæng for de eksisterende erhvervs- og turismestrategier og detailhandelsplanlægningen mv. i en strategisk udviklingsplan.

Regeringen foreslår:

- » Der indføres krav i planloven om, at kommunerne i kommuneplanen skal udarbejde en strategisk planlægning for bymidterne med sammenhæng til kommunens øvrige strategier og i tæt samarbejde med byens private og civile aktører.

Indbyggere i byen/antal dagligvarebutikker	2009	2019	Indeks
Over 100.000	432	516	119
40.000 - 100.000	428	432	101
10.000 - 40.000	648	570	88
5.000 - 10.000	308	270	88
2.000 - 5.000	479	418	87
1.000 - 2.000	259	224	86
500 - 1.000	234	192	82
Under 500	316	149	47
Total	3104	2771	89

Kilde: Institut for Center-Planlægning

Aftale om stimuli og grøn genopretning

500 mio. kr.

Regeringen har sammen med RV, SF, EL og ALT aftalt at afsætte 500 mio. kr. fra REACT-EU-initiativet til opfølgning på anbefalingerne.

Som led i Aftale om stimuli og grøn genopretning har regeringen nedsat syv regionale vækstteams, som skal komme med anbefalinger til, hvordan der bedst kan investeres i lokale erhvervsstyrker, og potentialer som kan udvikle sig til lokale erhvervsfyrtårne. Dertil skal de regionale vækstteams komme med anbefalinger til yderligere tiltag, som kan genstarte vækst i deres dele af landet. Det skal styrke vækst og beskæftigelse i hele Danmark, med udgangspunkt i de lokale forhold, og bidrage til at få hele landet godt ud af krisen.

Kilde: Erhvervsministeriet.

3. Stop for aflastningsområder

Udviklingen i detailhandel har stor betydning for de danske bymidter, som historisk har haft en væsentlig rolle som mødested og handelscentrum. Udviklingen viser, at det går den forkerte vej. Antallet af butikker falder og særligt i de små og mellemstore byer. Når kundegrundlaget falder, og butikker lukker, påvirker det i høj grad byens øvrige servicefunktioner og livet i bymidten, og det har betydning for hele lokalsamfundets bosætnings- og erhvervsudvikling.

Kommunerne fik i 2017 mulighed for at planlægge for områder til butikker uden for bymidten – også kendt som aflastningsområder – for at øge konkurrencen med henblik på lavere priser, bedre service og højere kvalitet til gavn for forbrugerne. 23 ud af 64 kommuner uden for hovedstadsområdet har efter lovændringen og frem til november 2020 planlagt for 25 aflastningsområder. Desuden har kommunerne siden lovændringen i 2017 og frem til marts 2020 planlagt for plads til yderligere ca. 80 nye lokalcentre og enkeltstående butikker. De nye butiksområder

bidrager til at sprede udbuddet af butikker uden for de lokale bymidter.

Udviklingen er ikke ny, men er en fortsættelse af en længerevarende tendens, som den stigende e-handel har været med til at forstærke.

Regeringen vil understøtte levende bymidter med et aktivt handelsliv. Der er behov for at vurdere, hvilken effekt aflastningsområderne har på bymidterne, før der planlægges flere. Der skal derfor indføres et stop for planlægning af aflastningsområder i 5 år. Derefter skal det besluttes, om det igen skal være muligt at planlægge for aflastningsområder.

Regeringen foreslår:

- » Der indføres et 5-årigt stop for planlægning af nye aflastningsområder, mens effekterne af de nye aflastningsområder vurderes. Derefter skal det besluttes, om der igen skal kunne udlægges aflastningsområder.

De mindste byer har fået halveret antallet af dagligvarebutikker

Gamle togstationer skal have nyt liv

250 mio. kr. til mere liv og grønnere stationer i hele landet

Som en del af Danmark fremad – infrastrukturplan 2035 vil regeringen afsætte en pulje på 250 mio. kr. til mere liv og grønnere stationer i hele landet. En opgradering af stationer kan give nyt liv til lokalsamfund og bidrage til den grønne omstilling gennem en omlægning til mere energivenlige stationer.

100 mio. kr. til tryghedsskabende initiativer på stationer, herunder på S-togsstationer i hovedstadsområdet

Regeringen vil derudover afsætte en pulje på 100 mio. kr. til tryghedsskabende initiativer på stationer, herunder på S-togsstationer i hovedstadsområdet. Puljen kan gå til en styrket overvågning og en bedre og mere tryk indretning af stationer og tilstødende områder for eksempel ved bedre belysning.

650 mio. kr. til at øge tilgængeligheden på stationer i hele landet

Regeringen vil endvidere afsætte en pulje på 650 mio. kr. til at øge tilgængeligheden på stationer i hele landet. Mange togstationer er i dag ikke tilgængelige for gangbesværede og personer med handicap. Det er vigtigt for regeringen, at toget er tilgængeligt for alle mennesker uanset behov.

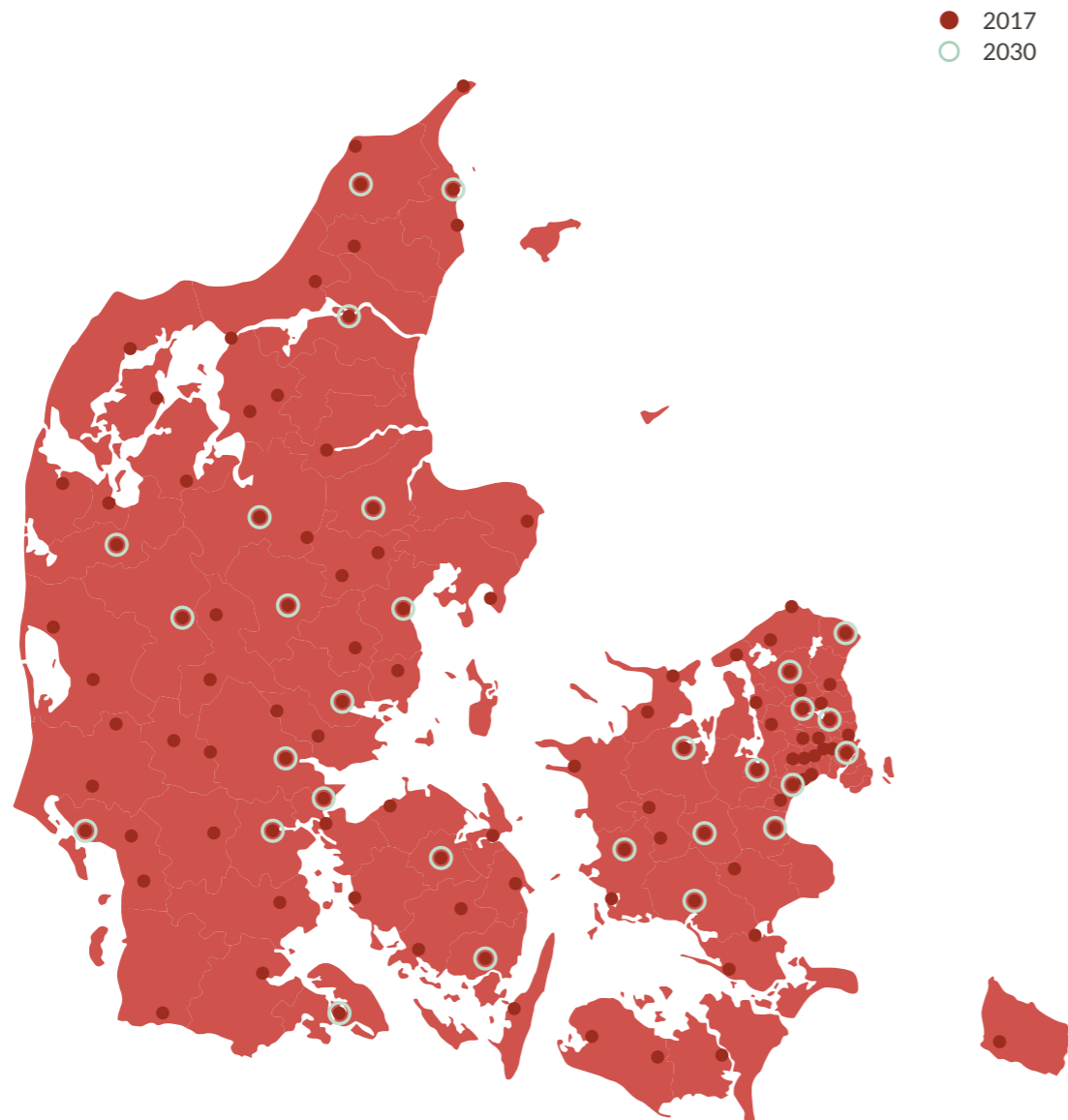
Kilde: Transportministeriet - <https://www.trm.dk/publikationer/2021-danmark-fremad-infrastrukturplan-2035/>

E-handel i vækst

Hvis danske forbrugere flytter købet af 15 pct. af deres dagligvarer og 50 pct. af deres udvalgsvarer over på nettet, vil det kun være de lysegrønne byer på kortet, der kan kategoriseres som handelsbyer i 2030.

Kilde: Rapport fra Vækstteam for handel og logistik, 2018

Institut for Centerplanlægning (ICP) vurderer, at e-handlen primo 2020, udgør ca. 23 pct. af udvalgsvarerforbruget, hvor den i 2015 blev vurderet til at udgøre 14-16 pct. E-handlen med dagligvarer var primo 2020 fortsat på et noget lavere niveau (2-3 pct.), men er i følge Dansk Erhverv steget til ca. 6 pct. i 2020.

Institut for Centerplanlægning (ICP) har tidligere vurderet, at hvis de danske forbrugere flytter 15 pct. af deres dagligvareindkøb og 50 pct. af deres udvalgsvareindkøb over på nettet, vil det kun være byer med ca. 30.000 eller flere indbyggere, der kan kategoriseres som handelsbyer med en betydende udvalgsvarerhandel.

4. Fornylse af bymidter og lokale velfærdsfunktioner

Nedslidte bymidter med behov for byfornyelse og istandsættelse af bygninger er en generel problemstilling i de mindre og mellemstore byer. Siden 2019 har de statslige midler til byfornyelse været målrettet landsbyfornyelse i byer med færre end 4.000 indbyggere.

Regeringen ønsker at støtte de mange mindre og mellemstore byer, der har brug for et fysisk løft og en ny identitet som følge af nedslidte bymidter, der lider under tomme bygninger og fraflytning af byens servicefunktioner. Generel fornyelse og forskønnelse af bymidter og flere velfærdsfunktioner kan være med til at gøre bymidten mere attraktiv i forhold til at åbne nye butikker og servicefunktioner og genskabe byens centrum som lokalt mødested.

Her kan bibliotekerne noget særligt

Kulturhavn Gilleleje

Kulturhavn Gilleleje er et alsidigt kultur- og forsamlingshus, centralt i Gilleleje, der er opstået på lokalt initiativ, herunder den lokale brugsforening. Huset rummer bibliotek, biograf, udstillingsplads, lounge og spisehus.

Maltfabrikken i Ebeltoft

Maltfabrikken i Ebeltoft er på baggrund af en mangeårig indsats fra lokale ildsjæle transformeret fra industribygning til byens nye multifunktions kulturhus, som ud over at rumme et bibliotek er et spisested, spillested, atelier og meget andet.

Et bibliotek, hvor der i dag også i flere tilfælde er etableret borgerservice og andre funktioner, har stor betydning for antallet af dagligt besøgende og dermed stor betydning for kundegrundlaget i bymidten. Der er mange gode erfaringer med, at biblioteker etableres i bymidten, ift. synergier med handelsliv, øvrige kulturinstitutioner mv.

Der skal være levende bymidter med flere velfærdsfunktioner i hele landet. Det er en stor opgave for den enkelte kommune. Der afsættes derfor en midler til at skabe levende bymidter med en pulje til medfinansiering af fornyelse af bymidter og nye velfærdscentre.

Regeringen foreslår:

- » Der afsættes en statslig pulje på 150 mio. kr. til medfinansiering af fornyelse af bymidter.
- » Der afsættes 30 mio. kr. til medfinansiering af biblioteker i bymidter.
- » Der arbejdes for at målrette EU's strukturfonds-midler til bæredygtige byer og arbejdet med at understøtte levende bymidter

Lokale velfærdscentre skal indeholde funktioner, der kan skabe nærhed og understøtte bylivet. Velfærdstilbuddene skal udspringe af lokale behov. Derfor er det kommunerne, der skal beslutte, hvilke funktioner der kan placeres i et velfærdscenter. Funktioner i et lokalt velfærdscenter kan fx være:

- **Borgerservice**
- **Sundhedsfunktioner**
- **Aktivitetscentre**
- **Tilbud til ældre**
- **Kulturskoler**
- **Fritidsaktiviteter**
- **Biblioteker mv.**

5. Forsøgsordning med fribyer

Regeringen ønsker at understøtte kommunernes arbejde med at skabe levende bymidter i de mindre og mellemstore byer. Det er kommunerne og de lokale aktører, der kender de lokale og stedbundne potentialer bedst. Der er behov for at give kommunerne bedre mulighed for at tænke ud af boksen og ikke lade de gode ideer være begrænset af eksisterende lovgivning.

Fleere kommuner efterspørger fx muligheden for at afprøve forpligtigende samarbejder som business improvement districts (BID's), hvor private aktører engagerer sig og tager mere ansvar for forbedringer af bymidten med vedligeholdelse, afholdelse af events mv. Dette er i dag ikke muligt inden for eksisterende lovgivning.

Kommunerne skal have mulighed for at sikre gode fysiske rammer og samtidig afprøve nye ideer, initiativer og samarbejdsformer, herunder forpligtigende BID's, med henblik på at skabe mere levende bymidter.

Regeringen foreslår:

- » En forsøgsordning med fribyer, hvor 10 bymidter sættes fri af eksisterende bindinger, lovgivning og praksis med henblik på at afprøve tiltag, der kan understøtte arbejdet med levende og aktive bymidter. Kommuner, der indgår i forsøgsordningen forpligter sig til at etablere velfærdscentre med kommunale velfærdstilbud.
- » Der afsættes til fribyforsøgsordningen 100 mio. kr. til medfinansiering til fornyelse af bymidter og 30 mio. kr. til medfinansiering af lokale velfærdscentre.

Lokale velfærdscentre skal skabe ny nærhed

Fra 2009 til 2019 faldt antallet af dagligvarebutikker i byer med op til 1000 indbyggere fra 550 til 341

6. Bedre mulighed for borgerdrevne dagligvarebutikker

Mange landsbyer oplever lukning af den lokale dagligvarebutik, som ikke kun udgør en dagligvareforsyning, men også et lokalt samlingspunkt. Det kan være vanskeligt for en dagligvarebutik at opnå en tilstrækkelig omsætning i de mindste byer. Der er derfor gennem de seneste år etableret op mod 100 borgerdrevne købmænd, hvor foreninger og lokale borgere går sammen om at bevare deres lokale butik.

Når de lokale skal etablere en butik, er der behov for finansiering. I flere tilfælde mere end det, lokalsamfundet selv kan samle ind. For butikken er ofte nedslidt, med utidssvarende udstyr og selve overtagelsen af ejendommen koster også. Mange projekter er derfor også afhængige af private donationer, lån og frivillig arbejdskraft.

Det foreslås, at der oprettes en matchning-pulje på 18 mio. kr. under landdistriktspuljen til at støtte medfinansiering af nye og videreudvikling af eksisterende borgerdrevne dagligvarebutikker. De borgerdrevne dagligvarebutikker har til formål at fastholde en lokal dagligvareforsyning og et samlingspunkt i de mindste landsbyer, og ikke ment som kommercielle dagligvarebutikker. Den borgerdrevne butik må ikke være konkurrenceforvridende, og kan kun opnå tilskud, hvis der ikke allerede eksisterer en dagligvarebutik i byen.

Forslaget betyder, at hvis man lokalt kan indsamle for eksempel 150.000 kr. til at oprette eller udvikle en lokal dagligvarebutik, så kan der søges op til samme beløb fra den nye pulje, dog maksimalt op til 400.000 kr.

Regeringen foreslår:

- » Der etableres en matching-pulje på 18 mio. kr. over tre år under Landdistriktspuljen til medfinansiering af etablering og udvikling af borgerdrevne dagligvarebutikker.

7. Udviklingsaftaler

Alle kommuner skal have mulighed for at tilbyde gode børnehaver, skoler, plejehjem og anden lokal velfærd. Det er en forudsætning for, at Danmark hænger sammen.

Regeringen vil sætte fokus på nogle af de kommuner, der er allermost vanskeligt stillede, og bidrage til flerårig budgetsikkerhed til langsigtede investeringer for at forbedre deres økonomiske situation.

Med et udviklingspartnerskab kan særtilskuddet fastlægges for op til fire år mhp., at kommunen iværksætter langsigtede investeringer i tiltag til at forbedre deres situation. Ansøgning og dialog vil finde sted i forbindelse med særtilskudsrunder i sommeren 2021.

Regeringen foreslår:

- » Der indgås udviklingsaftaler med de 2-3 kommuner i 2021, som er og har været mest vanskeligt stillede efter kriterierne i særtilskudspuljen, herunder med særlige strukturelle og sociale udfordringer.

8. Styrkelse af lokal og regional journalistik

Der er behov for mere nærhed og en styrkelse af det nære demokrati. En vigtig forudsætning for det er stærke lokale medier. De lokale og regionale medier, herunder ugeaviser og distriktsblade, spiller en vigtig rolle i at formidle lokale nyheder til mennesker bosat uden for de store byer. De lokale medier er også med til at stille beslutningstagere, myndigheder og virksomheder til ansvar, når der træffes vigtige beslutninger tæt på borgerne.

De lokale og regionale medier har i en lang periode oplevet nedgang i annonceindtægter og oplag. De har gennem en årrække været nødsaget til at gennemføre store besparelser og fyringsrunder. Udviklingen er bekymrende og kræver handling.

Regeringen ønsker at modvirke dannelsen af nyhedsørkener, hvor lokale og regionale medier ikke længere understøtter det lokale demokrati og fællesskab.

Regeringen foreslår i sit kommende medieudspil:

- » En omfordeling af mediestøttens redaktionelle produktionsstøtte fra store landsdækkende nyhedsmedier til lokale/regionale nyhedsmedier.
- » En ny samarbejdsmodel for produktion af lokale nyheder med deltagelse af DR, de regionale TV 2-virksomheder og landets lokale og regionale nyhedsmedier.
- » En ny pulje til distriktsblade og ugeaviser fra 2022-2025.

De lokale og regionale medier oplever nedgang.

Anm.: Annonceomsætningen er korigeret for den generelle prisudvikling. En del af faldet i de trykte lokale ugeavisers læsertal er et resultat af, at nogle ugeaviser er udgået af målingen.

"Det Danske Reklamemarked 2021", data bearbejdet af Kulturministeriet; "Index Danmark/Gallup og Lokal Index Danmark/Gallup, helårsbaser 2010 og 2020", data bearbejdet af Kulturministeriet; "Medievirksomheders omsætning og beskæftigelse", Rapportering om mediernes udvikling i Danmark 2021; "Det sander til", Anders C. Østerby, 2021

Trykte regionale/
lokale dagblade

Trykte lokale
ugeaviser

↓ 89%

↓ 71%

Annonceomsætningen for de trykte dagblade, herunder regionale/lokale dagblade, er fra 2000-2020 faldet med 89 pct. For de trykte ugeaviser er der i samme periode tale om fald på 71 pct.

↓ 50%

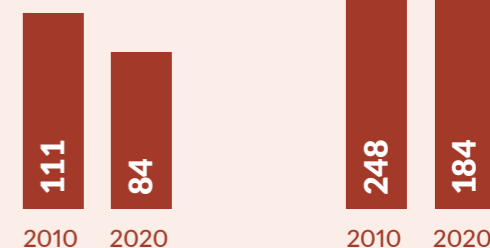
↓ 33%

De trykte regionale/lokale dagblade har fra 2010 til 2020 samlet set tabt 50 pct. af læserne. De trykte lokale ugeaviser er i samme periode faldet med 33 pct.

Beskæftigelsen for virksomheder, der primært udgiver regionale/lokale medier, er fra 2016 til 2019 faldet med 16 pct. - en tilbagegang på 662 årsværk.

2016 2019

Antallet af dagbladenes lokalredaktioner er fra 2010 til 2020 faldet fra 111 til 84 (fordelt på 24 titler i 2010 og 22 titler i 2020). Ugeaviserne er i samme periode gået fra 248 til 184.

Et samlet Danmarkskort

Regeringen ønsker at skifte retning og gøre op med forestillingen om, at centralisering er en naturlov.

Lukningen af skoler, politistationer og hospitaler har efterladt et hullet Danmarkskort med ulige adgang til offentlige velfærdstilbud.

Arbejdet med at lukke hullerne og skabe et samlet Danmarkskort er i fuld gang. Men det vil kræve en indsats også over de kommende år. Som led i det fortsatte arbejde ønsker regeringen at se nærmere på kommunalreformens konsekvenser. Desuden skal der skabes mulighed for at følge op på, om det lykkes at vende udviklingen.

Regeringens initiativer

Et samlet Danmarkskort

1. Evaluering af kommunalreformen
2. Et land- og by-barometer

1. Evaluering af kommunalreformen

I 2004 indgik den daværende VK-regering og Dansk Folkeparti aftale om en kommunalreform. I 2007 gennemførtes reformen, der reducerede antallet af kommuner fra 271 til 98 og erstattede 14 amter med fem nye regioner.

Siden reformen er der sket en omfattende centralisering i Danmark. Det har betydet, at der for mange i dag er blevet længere til skoler, uddannelser og andre offentlige tilbud, og der er blevet længere fra borgeren til de folkevalgte på rådhusene.

Ved lanceringen af kommunalreformen blev der afgivet løfter om en mere bæredygtig offentlig sektor med høj kvalitet og sammenhæng så tæt på borgerne som muligt. Regeringen ønsker at undersøge, om løfterne er blevet holdt.

Regeringen ønsker derfor at afdække konsekvenserne af kommunalreformen og herunder kortlægge hullerne i Danmarkskortet og undersøge udviklingen i den borgernære velfærd og det lokale demokrati siden 2007.

Regeringen gennemfører:

- » Der gennemføres en evaluering af kommunalreformen
- » Evalueringen ser nærmere på udviklingen i borgernes nærhed til offentlige tilbud, lokaldemokrati og kvalitet i de kommunale velfærdsopgaver

2. Et land- og by-barometer

Regeringen har med en række initiativer, herunder udligningsreformen, nye skattecentre og nærpoltienheder taget de første skridt for at skabe et Danmark i balance. Initiativerne i dette udspil er de næste skridt. Og flere vil følge.

Regeringen ønsker fremadrettet at følge med i, om udviklingen går den rigtige vej. Om målene for regeringens initiativer bliver indfriet.

Regeringen foreslår:

- » Der opbygges et land- og by-barometer, der følger udviklingen på udvalgte områder som fx adgangen til uddannelser i hele landet, detailhandlens udvikling etc.

Finansiering

Regeringens udflytningsplan for uddannelserne er fuldt finansieret. I finansieringen indgår flere elementer. Det omfatter provenu fra en begrænsning af engelsksprogede uddannelser, der i øjeblikket forhandles i SU-forligskredsen. Hertil kommer begrænsninger på de videregående- og fuldtids-gymnasiale uddannelsesinstitutioners brug af markedsføring, begrænsning af de videregående uddannelsesinstitutioners eksterne konsulentbistand samt indtægter fra salg af innovationsmiljøer.

De nærmere elementer i initiativet med statsgaranti på den yderste realkreditbelåning, herunder prissætningen, vil blive fastlagt i dialog med blandt andet den finansielle sektor.

Som en del af udmøntningen af EU's strukturfonds-midler arbejdes der på at målrette en del af midlerne til bæredygtige byudvikling med henblik på at understøtte levede bymidter.

Styrkelse af regional og lokal journalistik og styrket fokus på uddannelser og arbejdspladser uden for de store byer på Forsvarsministeriets område finansieres inden for de respektive ministeriers egen ramme.

De øvrige initiativer i udspillet, der kræver finansiering, finansieres med midler fra rammen til offentlige investeringer samt en reserve til land/by-initiativer, der vil fremgå af regeringens finanslovforslag for 2022.

Initiativer, der søges finansieret over finansloven

Initiativ (mio. kr., 2021-priser)	2022	2023	2024	2025
Krav om strategisk planlægning for bymidter	3,5	3,5	3,5	3,5
Fornyelse af bymidter og lokale velfærdsfunktioner				
Fornyelse af bymidter *	25	25	25	25
Biblioteker i bymidter		10	10	10
Forsøgsordning med fribyer				
Fornyelse af bymidter **			25	25
Lokale velfærdscentre			30	
Bedre mulighed for borgerdrevne dagligvarebutikker	6	6	6	
I alt	34,5	44,5	99,5	63,5

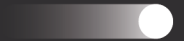
* 150 mio. kr. i perioden 2022-2027, ** 100 mio. kr. i perioden 2022-2027

Indenrigs- og Boligministeriet

Holmens Kanal 22, 1060 København K

Tlf. : +45 72 28 24 00

E-mail: im@im.dk

Behovet for velfærdsuddannede i 2030

- Prognose fordelt på landsdele

23.04.21

For information on obtaining additional copies,
permission to reprint or translate this work, and all
other correspondence. Please contact Damvad Analytics

Indholdsfortegnelse

1	Konklusioner fra analysen	5
2	Baggrund og indledning	7
	Den overordnede demografiske udvikling frem mod 2030	7
3	Udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede i dag	9
	Nuværende udbud af velfærdsuddannede	9
	Nuværende balance mellem udbud og efterspørgsel af velfærdsuddannede	10
4	Metode og data	13
	Metode til efterspørgselsfremskrivning	13
	Metode til udbudsfremskrivning	14
5	Faktorer som har betydning for udbuddet	17
	Tilgang til uddannelserne og arbejdsmarkedet	17
	Afgang fra arbejdsmarkedet	18
6	Udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede frem mod 2030	20
	Overordnede resultater	20
	Fordeling på de fire velfærdsuddannelser	21
	Lærere	21
	Pædagoger	22
	Socialrådgivere	22
	Sygeplejersker	22
7	Geografisk prognose af udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede frem mod 2030	23
	Generelle geografiske forskelle	23
	Lærere	23
	Pædagoger	25
	Socialrådgivere	27
	Sygeplejersker	29
8	Scenarier for rekruttering af studerende til velfærdsuddannelserne	32
	Scenarier for optag og tilgang frem mod 2030	32
	Resultater fra scenarierne	33
	Lærere	33
	Pædagoger	34
	Socialrådgivere	34
	Sygeplejersker	34
9	Neddyk i pædagoguddannelsen	36
	Fremskrivning af efterspørgsel pba. minimumsnormeringer	37
	Geografiske forskelle	38

	Fremskrivning af efterspørgsel pba. minimumsnormeringer og uddannelsesdækning	40
	85%-uddannelsesdækning	40
	10%-point løft i uddannelsesdækning	41
	Geografiske forskelle	42
10	Bilag	45
	Metode til beregning af ikke-læreruddannede undervisere i folkeskolen	45
	Beregning af mangel på uddannede lærere i 2018	45
	Metode til afsnit 9: Neddyk i pædagoguddannelsen	45
	Sådan udregnes behovet for pædagoger ved minimumsnormering	45
	Sådan udregnes behovet for pædagoger i 2030 som følge af flere børn	46
	Sådan udregnes behovet for opkvalificering	46
	Beregning af opfyldelse af normeringskrav ved uddannede pædagoger	47
	Nyuddannede på de fire velfærdsuddannelser i perioden 2010-2019	49
	Ændring i udbud og efterspørgsel 2018-2030 fordelt på landsdele	50
	Udbudsfremskrivning fordelt på velfærdsuddannelse og alder	51

1 Konklusioner fra analysen

De kommende år byder på større ældreårgange, mindre ungdomsårgange og flere småbørn. Denne demografiske udvikling har stor betydning for det fremtidige udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede. I denne analyse fremskrives derfor udbuddet og efterspørgslen efter fire udvalgte velfærdsuddannelser (sygeplejersker, lærere, socialrådgivere og pædagoger) frem mod 2030 både for Danmark som helhed og fordelt på landsdele.

Analysens hovedresultater

I 2030 forventes der at mangle ca. 35.600 velfærdsuddannede. Det svarer til 14 pct. af det samlede antal velfærdsuddannede i arbejdsstyrken i 2018.

- Lærere: Der forventes at mangle ca. 13.100 uddannede lærere i 2030, svarende til 18 pct. af det samlede antal lærere i arbejdsstyrken i 2018. Særligt vil manglen være udtalt i Nord-, Vest- og Sydsjælland. Allerede i 2018 er der mangel på uddannede lærere, da 17 pct. af underviserne i folkeskolen ikke har en læreruddannelse. Bemærk, at en evt. betydning af efterspørgslen efter lærere med specifikke undervisningsfag i folkeskolen ikke indgår i analysen.
- Pædagoger: Der forventes at mangle ca. 13.700 pædagoger i 2030, svarende til 14 pct. af det samlede antal pædagoger i arbejdsstyrken i 2018. Manglen vil forekomme i alle landsdele, men vil være størst i Østjylland.
- Sygeplejersker: Der forventes at mangle ca. 8.200 sygeplejersker i 2030, svarende til 14 pct. det samlede antal sygeplejersker i arbejdsstyrken i 2018. Manglen vil forekomme i alle landsdele på nær Københavns omegn og Østsjælland.
- Socialrådgivere: Der forventes at mangle ca. 600 socialrådgivere i 2030, svarende til 4 pct. af det samlede antal socialrådgivere i arbejdsstyrken i 2018. Manglen er fordelt over det meste af landet, men omfanget er begrænset.

Ændringer i rekrutteringen til velfærdsuddannelserne vil påvirke antallet af nyuddannede og dermed manglen af velfærdsuddannede i 2030. Derfor beregnes manglen af velfærdsuddannede i 2030 i forskellige scenarier for udviklingen i antal nyuddannede frem mod 2030. Hvis antallet af nyuddannede fremadrettet følger den historiske vækst i optag og kvalificerede 1. prioritetsansøgninger på velfærdsuddannelserne, forventes der i 2030 at:

- Mangle ca. 13.000-14.000 uddannede lærere
- Mangle ca. 14.000-17.000 pædagoger
- Mangle ca. 8.000-10.000 sygeplejersker
- Mangle ca. 3.500-5.000 socialrådgivere

Til sidst i analysen undersøges efterspørgslen efter pædagoger og øvrigt pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver, idet der med Finansloven 2021 er indgået aftale om at fremskynde indførslen af lovbundne minimumsnormeringen med et år. Kravet om minimumsnormeringer på 3 børn pr. voksen i vuggestuer og 6 børn pr. voksen i børnehaver øger behovet for pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver. Hvis der kigges specifikt på pædagoger, vil effekterne af

minimumsnormeringerne øge efterspørgslen med yderligere 900 pædagoger i 2030 (fuldtidsomregnet) – foruden manglen på 13.700 pædagoger i 2030, som skyldes den demografiske udvikling. Dermed forventes der at mangle ca. 14.600 pædagoger i 2030 medregnet effekterne af både demografi og minimumsnormeringer.

2 Baggrund og indledning

De kommende år byder på større ældreårgange, mindre ungdomsårgange og flere småbørn. Denne demografiske udvikling har stor betydning for det fremtidige udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede. Samtidig er der et politisk ønske om at styrke velfærden gennem de centrale velfærdsuddannelser i hele landet. Derfor er der behov for nuancerede tal for både den fremtidige efterspørgsel efter velfærdsuddannede samt det fremtidige udbud.

I nærværende analyse fremskrives derfor udbuddet og efterspørgslen efter fire udvalgte velfærdsuddannelser (sygeplejersker, lærere, socialrådgivere og pædagoger) frem mod 2030. Fremskrivningerne præsenteres først for Danmark som helhed og opdeles herefter på landsdele, idet der er store geografiske forskelle i demografisk udvikling og søgemønstre. Desuden udvikles forskellige scenarier for rekrutteringen af studerende til velfærdsuddannelserne, og sidst laves et neddyk i pædagoguddannelsen med udgangspunkt i de politiske aftaler om minimumsnormeringer og uddannelsesdækning, som er indgået med Finansloven 2021.

Den overordnede demografiske udvikling frem mod 2030

Frem mod 2030 vokser den samlede befolkning i Danmark med 4,5 pct. figur 2.1 viser, hvordan alderssammensætningen i befolkningen ændrer sig frem mod 2030. Den største ændring sker i kraft af, at antallet af personer på 75 år og derover stiger med 50 pct. fra 2018 til 2030. Af figur 2.2 fremgår, at det især er denne aldersgruppe, der har et højt individuelt offentligt udgiftstræk inden for sundhed og social beskyttelse. Social beskyttelse er en samlet betegnelse for udgifter til fx dagtilbud, plejehjem og omsorg. Derfor er det forventeligt, at de offentlige udgifter inden for sundhed og social beskyttelse - i form af fx lønninger til sundhedspersonale - stiger relativt meget frem mod 2030, og det samme med efterspørgslen efter bl.a. sygeplejersker.

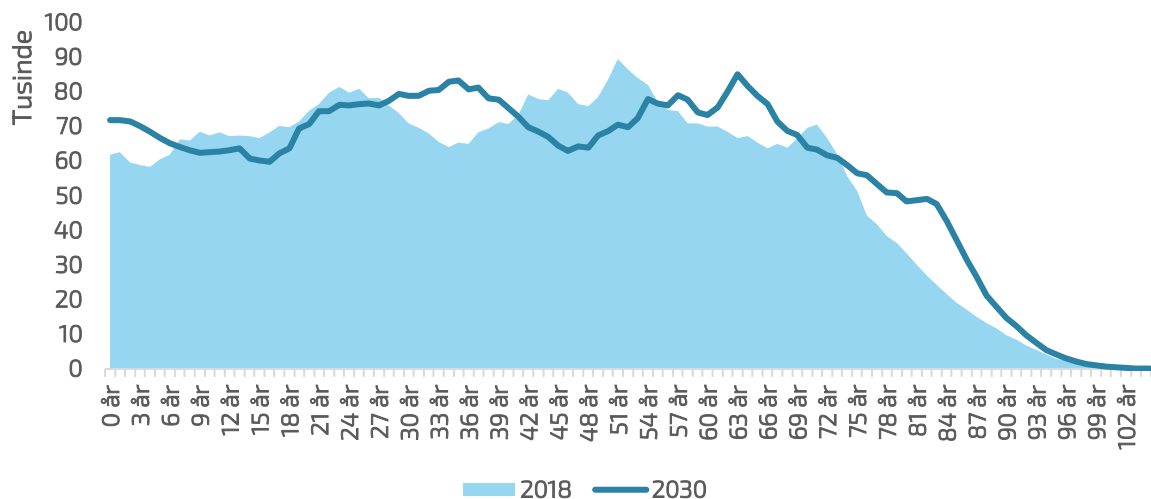
Foruden væksten i antallet af ældre frem mod 2030, vil der desuden være flere småbørn. Ifølge Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning vil der frem mod 2030 være 15 pct. flere 0-6-årige. Denne gruppe har et særligt højt individuelt offentligt udgiftstræk inden for social beskyttelse. Derfor er det forventeligt, at de offentlige udgifter inden for social beskyttelse - i form af fx lønninger til pædagoger - stiger frem mod 2030 og det samme med efterspørgslen efter pædagoger.

Frem mod 2030 vil der være 8 pct. færre børn og unge i alderen 7-19 år. Børn og unge mellem 7 og 19 år bruger relativt mange offentlige midler på undervisning. Derfor er det forventeligt, at efterspørgslen efter fx folkeskolelærere falder. Faldet i befolkningen i alderen 7-19 år vil true fødekæden til velfærdsuddannelserne på længere sigt.

Tilmed viser figur 2.1, at der frem mod 2030 vil være færre unge i alderen 20-27 år. Antallet af 20-27-årige vil falde med 5 pct., svarende til 25.000 personer. Faldet kan påvirke udbuddet af velfærdsuddannede frem mod 2030, da langt størstedelen af unge, som optages på velfærdsuddannelserne, er under 27 år, jf. opgørelser fra Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Figur 2.1

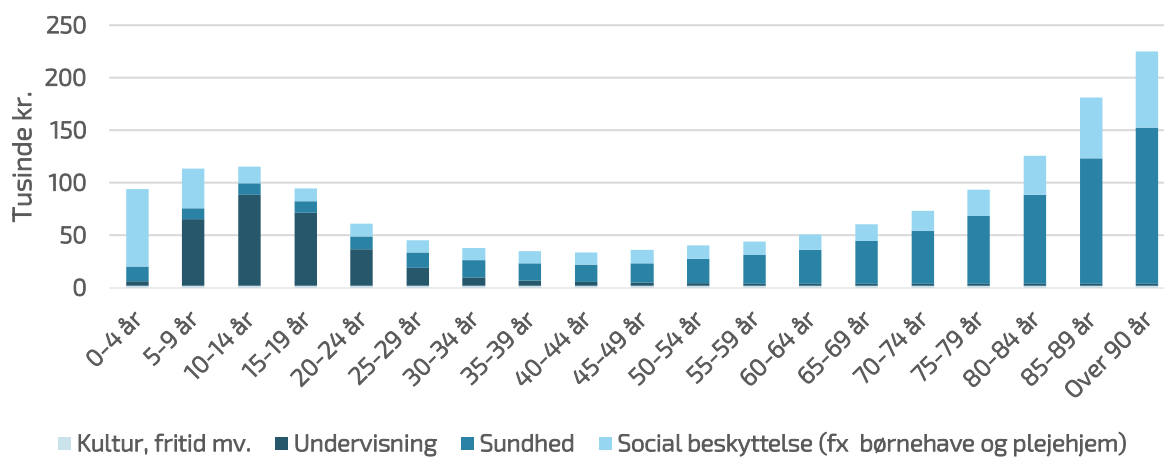
Udvikling i befolknings sammensætningen frem mod 2030 i hele Danmark

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Figur 2.2

Aldersfordelt individuelt offentligt forbrug pr. person, 2018

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Finansministeriets Finansregørelse 2014

Note: Det individuelle offentlige forbrug angiver det offentlige forbrug, der direkte kan henføres til enkeltpersoner i en bestemt alder. Det inkluderer ikke offentligt forbrug som politi, forsvar og centraladministration. Det individuelle offentlige forbrug udgør omtrent tre fjerdedele af det samlede offentlige forbrug.

3 Udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede i dag

Dette afsnit behandler det nuværende udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede. Det har til formål at skabe kontekst og afsæt for fremskrivningerne frem mod 2030.

Nuværende udbud af velfærdsuddannede

I 2018 er der knap 250.000 velfærdsuddannede, dvs. lærere, pædagoger, sygeplejersker og socialrådgivere, i den danske arbejdsstyrke, jf. den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS). Heraf er 1,9 pct. ledige, hvilket er under den gennemsnitlige ledighedsfrekvens på 3,3 pct. i 2018.

De velfærdsuddannede arbejder på en række forskellige arbejdsområder, som typisk afspejler deres uddannelse, se tabel 3.1. Omkring 80 pct. af de læreruddannede arbejder inden for undervisning, og godt 70 pct. af pædagogerne arbejder i sociale institutioner, herunder dagtilbud. Ligeledes arbejder 73 pct. af sygeplejerskerne inden for sundhedsbranchen, mens 17 pct. af disse arbejder i sociale institutioner. 27 pct. af socialrådgiverne arbejder i sociale institutioner. Dog arbejder størstedelen af socialrådgiverne i andre brancher, mens de resterende 10 pct. arbejder inden for sundhed og undervisning. Ud af de 63 pct. af socialrådgiverne, der arbejder i andre brancher, arbejder størstedelen med generelle offentlige tjenester og i arbejdsformidlingskontorer. Ca. 20 pct. af alle socialrådgivere arbejder i generelle offentlige tjenester og 21 pct. arbejder i arbejdsformidlingskontorer. Fordelingen vist i tabel 3.1 har ikke ændret sig fra 2010-2018.

Tabel 3.1

Fordeling af velfærdsuddannede på arbejdsområder i hele Danmark, 2018

	LÆRER	PÆDAGOG	SYGEPLEJERSKE	SOCIALRÅDGIVER
KULTUR OG FRITID	1%	1%	0%	0%
UNDERVISNING	82%	16%	1%	5%
SUNDHED	1%	2%	73%	5%
SOCIALE INSTITUTIONER	4%	72% Herunder er 33 % beskæftiget i dagtilbud	17%	27%
ANDRE BRANCHER	12%	10%	9%	63% Herunder er 41% beskæftiget med arbejdsformidling og øvrige off. tjenester
ANTAL I ALT	72.832	96.851	60.015	16.968
HERAF LEDIGE:	1.123	2.639	381	503

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik (registre RAS og UDDA)

Note: Branchernes andele er beregnet ud fra antal i alt fratrukket ledige. De velfærdsuddannede er fordelt efter deres primære arbejdsplads.

Nuværende balance mellem udbud og efterspørgsel af velfærdsuddannede

Det lave antal ledige inden for hver af de fire velfærdsprofessioner kan enten indikere, at efterspørgslen efter velfærdsuddannede svarer til udbuddet, eller at der er mangel på arbejdskraft. Arbejdsmarkedsbalancen, udarbejdet af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, peger på, at det dog primært er det førstnævnte forhold, der gør sig gældende. Det tyder på, at der i 2020 er overvejende gode jobmuligheder for sygeplejersker, folkeskolelærere, pædagoger og socialrådgivere på tværs af landet, og at der dermed overordnet set er balance mellem udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede. Forudsigelser for 1. halvår 2021 viser stort set det samme.

På trods af den generelle balance mellem udbud og efterspørgsel er der dog enkelte regionale udsving i arbejdsmarkedsbalancen for 2020. Tabel 3.2 viser resultater fra arbejdsmarkedsbalancen i 2020 opdelt på hver af de fire velfærdsuddannelser og geografi. Gode jobmuligheder er defineret ved stillinger uden rekrutteringsproblemer, med lav ledighed og høj jobomsætning. I alle dele af landet er der gode jobmuligheder for socialrådgivere, jf. tabel 3.2. Det betyder, at der er balance mellem udbud og efterspørgsel efter socialrådgivere i alle landsdele i 2020.

Arbejdsmarkedet for pædagoger er også i omfattende grad præget af gode jobmuligheder, og dermed af balance mellem udbud og efterspørgsel. Dog var der i første halvår af 2020 mangel på pædagoger i hovedstadsområdet, hvilket er defineret ved, at der er stillinger med rekrutteringsproblemer og lav ledighed. I andet halvår var problemet med mangel på arbejdskraft i hovedstadsområdet dog afløst

af gode jobmuligheder. Det bør dog bemærkes, at der på landsplan er en tredjedel af personalet i dagsinstitutioner, der ikke har en pædagogisk uddannelse, jf. afsnit 9.

Arbejdsmarkedet for sygeplejersker er i lidt højere grad præget af arbejdskraftsmangel. I Hovedstaden og på Fyn har der i dele af 2020 være mangel på sygeplejersker, mens der på Sjælland har været mangel på sygeplejersker i hele 2020.

Tabel 3.2

Resultater fra arbejdsmarkedsbalancen, 2020

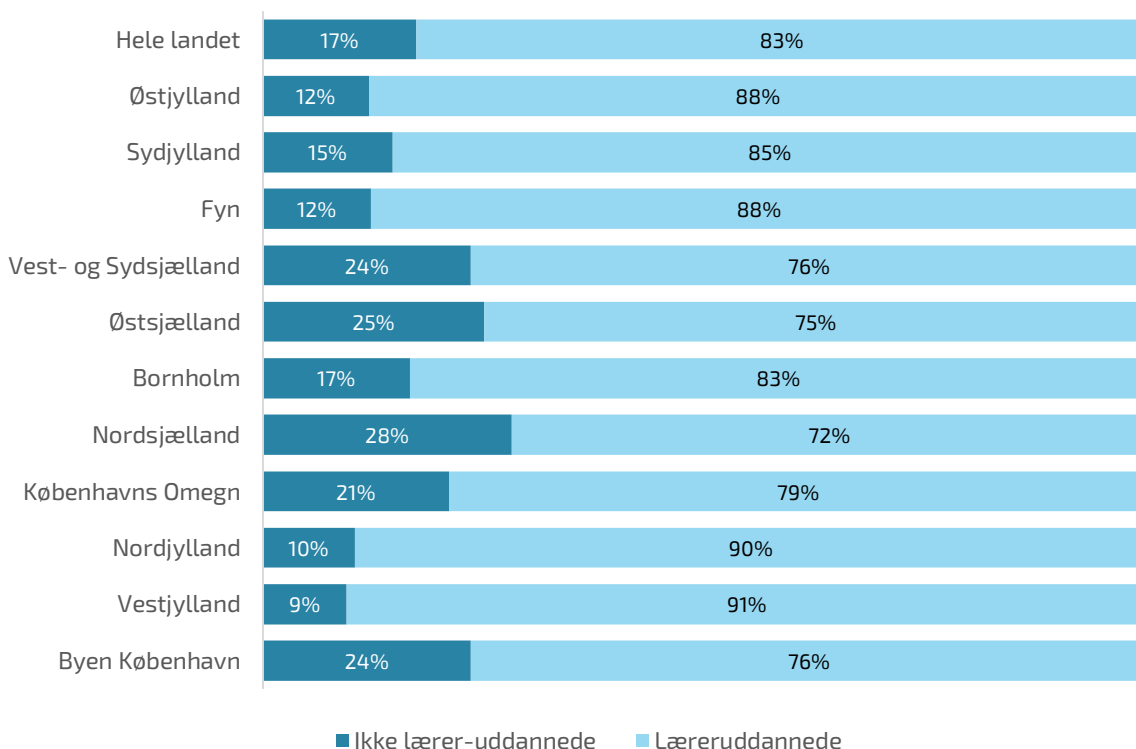
	LÆRER	PÆDAGOG	SYGEPLEJERSKE	SOCIALRÅDGIVER
HOVEDSTADEN	Gode jobmuligheder	Delvis mangel på arbejdskraft	Delvis mangel på arbejdskraft	Gode jobmuligheder
SJÆLLAND	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Mangel på arbejdskraft	Gode jobmuligheder
BORNHOLM	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder
FYN	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Delvis mangel på arbejdskraft	Gode jobmuligheder
SYDJYLLAND	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder
ØSTJYLLAND	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder
NORDJYLLAND	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder	Gode jobmuligheder

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Arbejdsmarkedsbalancen (STAR)

Udelukkende baseret på resultater fra arbejdsmarkedsbalancen (tabel 3.2) synes der at være balance mellem udbud og efterspørgsel efter lærere i hele landet. Dette resultat kan dog være udtryk for, at der på lærernes arbejdsområder, særligt i folkeskolen, er mange ikke-læreruddannede, der varetager undervisningen. For at medtage betydningen heraf i efterspørgslen efter lærere har vi beregnet andelen af ikke-læreruddannede undervisere i folkeskolen. I 2018 er der ca. 17 pct. ikke-læreruddannede undervisere i folkeskolen (se figur 3.1), hvilket antages at være et direkte resultat af mangel på undervisere med formel læreruddannelse. Derfor antager vores fremskrivninger, at det nuværende udbud af uddannede lærere kun udgør 83 pct. af den faktiske efterspørgsel (se figur 3.1), hvilket betyder, at der i 2018 er mangel på ca. 15.000 uddannede lærere (se bilag for uddybning). I de regionale fremskrivninger varierer denne mangel baseret på andelen af ikke-læreruddannede i de respektive landsdele i 2018 (se figur 3.1).

Figur 3.1

Andel af undervisere i folkeskolen med og uden en læreruddannelse i 2018

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Definition og afgrænsning af kategorierne i denne figur findes i bilag.

Konklusionen fra dette afsnit er således, at efterspørgslen efter pædagoger, sygeplejersker og socialrådgivere generelt svarer til udbuddet, og at der overordnet set er balance på arbejdsmarkedet for disse uddannelser. Det betyder, at fremskrivningerne af udbud og efterspørgsel efter pædagoger, sygeplejersker og socialrådgivere i nærværende analyse med fordel kan tage udgangspunkt i en ligevægtssituation, hvor udbud og efterspørgsel matcher. Modsat er der allerede i dag mangel på uddannede lærere, hvilket kommer til udtryk i, at 17 pct. af undviserne i folkeskolen ikke har en formel læreruddannelse. Det betyder, at fremskrivningerne af udbud og efterspørgsel efter lærere tager udgangspunkt i en situation, hvor efterspørgslen er højere end udbuddet. Desuden skal de regionale udfordringer i arbejdsmarkedet for sygeplejersker holdes in mente gennem analysen. Metode og data brugt til fremskrivningerne beskrives i detaljer i næste afsnit.

4 Metode og data

Dette afsnit gennemgår metode og data brugt til beregning af fremskrivninger af efterspørgsel og udbud af velfærdsuddannede i Danmark frem mod 2030. Fremskrivningerne baserer sig på to metoder – én til at beregne efterspørgslen og én til at beregne udbuddet. Fælles for de to er, at de baserer sig på data fra Danmarks Statistik. I dette afsnit gennemgås først metode og antagelser bag efterspørgselsfremskrivningen og dernæst udbudsfremskrivningen.

Det bør bemærkes, at fremskrivninger er usikre, da de er baseret på en række antagelser om fremtiden. Dog kommer de store usikkerheder i højere grad fra ændringer i politiske prioriteringer og ny teknologi end fra de tekniske antagelser, som ligger under fremskrivningerne. Det bør tilmed bemærkes, at fremskrivninger af efterspørgsel og udbud nemt kan give et indtryk af, at der enten er for lidt, for meget eller lige præcis nok arbejdskraft. I praksis er arbejdsmarkedet dog langt mere fleksibelt end det. Overskud af arbejdskraft vil blive opslugt i andre dele af arbejdsmarkedet, mens underskud af arbejdskraft vil blive forsøgt håndteret af en række tiltag, fx via substitution af arbejdskraft, udenlandsk arbejdskraft mv. Indenfor velfærdsfagene kan det dog være vanskeligt at importere arbejdskraft, eller substituere de pågældende faggrupper, uden at det har en negativ effekt på kvaliteten af den offentlige service.

Metode til efterspørgselsfremskrivning

Efterspørgslen efter pædagoger, lærere, sygeplejersker og socialrådgivere påvirkes af den demografiske udvikling. Når der kommer flere ældre, øges efterspørgslen fx efter sundhedsydelser, hvilket øger efterspørgslen efter sygeplejersker. Vi bruger derfor den demografiske udvikling til at beregne den fremtidige efterspørgsel efter personer med velfærdsuddannelser.

I efterspørgselsfremskrivningen fremskrives de offentlige udgifter inden for fire områder: Kultur og fritid, undervisning, sundhed samt social beskyttelse. Modellen til efterspørgselsfremskrivningen baserer sig på fire antagelser. De er beskrevet nedenfor.

Antagelse 1: Vi antager, at det individuelle offentlige forbrug pr. person i en given aldersgruppe holdes konstant (se figur 2.2). Denne antagelse forudsætter, at serviceniveauet på velfærdsområderne opretholdes frem mod 2030 - selv i fravær af teknologisk udvikling. Hvis teknologisk udvikling gør, at vi i fremtiden kan opnå samme serviceniveau for færre midler, overvurderer vi således den fremtidige efterspørgsel. Dette ses dog ikke som en stor udfordring for analysen, idet der generelt er et politisk ønske om løbende at forbedre den service, der leveres i det offentlige.

Antagelse 2: Vi antager dernæst, at når det offentlige forbrug inden for et område stiger, så øges efterspørgslen efter personer, der arbejder på det område. Vi fordeler derfor alle personer i Danmark, der har en af de fire velfærdsuddannelser, på de fire områder og fremskriver behovet for dem ud fra væksten i udgifterne på velfærdsområdet (se tabel 3.1).

Antagelse 3: Vi antager, at vi i 2018 har præcis den mængde sygeplejersker, socialrådgivere og pædagoger ansat inden for deres velfærdsområder, der er behov for, således at efterspørgslen efter velfærdsuddannede er lig udbuddet i 2018. Denne antagelse synes at holde, eftersom arbejdsmarkedsbalancen i 2020 indikerer overordnet balance mellem udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede i Danmark. Dog er der regionale udfordringer (se evt. afsnit 3). For lærerne antager vi, at andelen af ikke-læreruddannede undervisere i folkeskolen er konstant frem mod 2030, og at vi dermed har den korrekte efterspørgsel ved at medtage denne mangel.

Antagelse 4: Vi antager, at efterspørgslen efter velfærdsuddannede, der arbejder i andre brancher end de fire velfærdsområder, stiger med den historiske vækst i antal velfærdsuddannede i andre brancher fra 2010-2018. Det skyldes, at efterspørgslen efter denne restgruppe ikke direkte bestemmes af den demografiske udvikling. Det kan fx være personer, der aktivt søger væk fra deres fag. Denne fremgangsmåde har størst betydning for fremskrivningen af efterspørgslen efter socialrådgivere, da 63 pct. af disse arbejder i andre brancher jf. tabel 3.1. Øvrige efterspørgselsfremskrivninger, herunder den nylige rapport 'Udbud og efterspørgsel efter SOSU-uddannede' fra KL (2020), holder denne gruppe konstant, men eftersom vi ser en stor historisk vækst i denne gruppe, antages det at efterspørgslen efter gruppen fortsat vil øges frem mod 2030.

Metode til udbudsfremskrivning

Udbuddet af velfærdsuddannede bestemmes af tilgang og afgang fra arbejdsmarkedet, som bl.a. påvirkes af den demografiske udvikling. Udbuddet påvirkes desuden af danskernes uddannelsesvalg frem mod 2030 og af øvrige strukturelle forhold, såsom politiske reformer (fx fremdriftsreformen). DREAM-modellen tager højde for udviklingen i demografien¹ og danskernes uddannelsesvalg, men indeholder samtlige danskere, og dermed ikke kun arbejdsstyrken. Derfor modelleres afgang fra arbejdsmarkedet for de fire velfærdsuddannelser frem mod 2030, med udgangspunkt i data fra Danmarks Statistik, og indarbejdes i modellen. Afgangen er meget forskellig på tværs af aldersgrupper, og derfor er udbuddet opdelt i tre aldersgrupper. I bilag ses udbuddet i 2018 og 2030 fordelt på velfærdsuddannelserne og aldersgrupperne. Bemærk, at udbuddet generelt afhænger af flere tekniske antagelser end efterspørgslen, og der er derfor større usikkerhed forbundet med modelleringen af udbuddet.

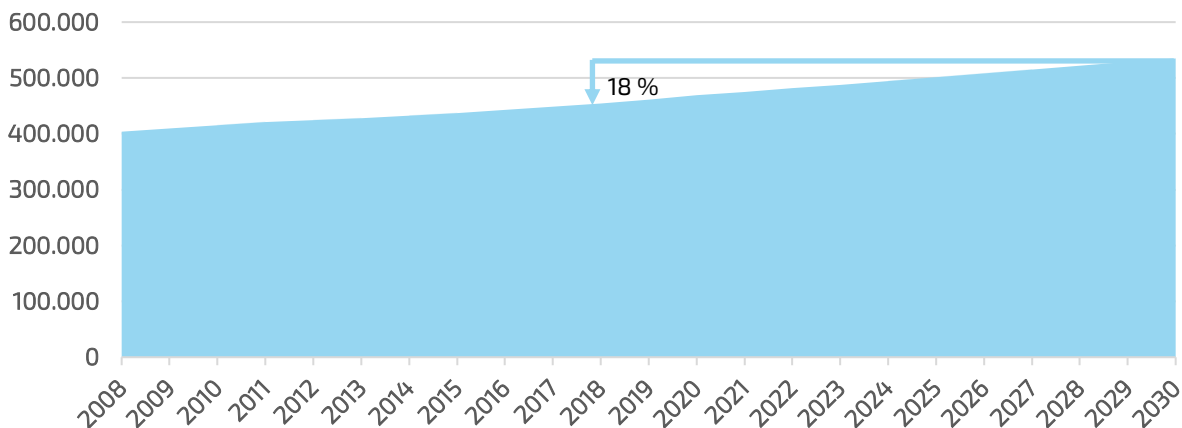
DREAM's uddannelsesmodel deler befolkningen op i 12 uddannelseskategorier. I denne analyse fokuseres på antallet af personer i den arbejdsdygtige alder (15 til og med 67 år²), der har en professionsbachelor, som højest fuldførte uddannelse. Figur 4.1 viser, at DREAM-modellen forudsiger, at der vil være 535.000 personer i aldersgruppen 15-67 år med en professionsbachelor, som højest fuldført uddannelse, i 2030. Det svarer til en stigning på 18 pct. fra 2018. Dermed forventes det, at antallet med en professionsbachelor stiger markant frem mod 2030.

¹ Befolkningsfremskrivningen bygger på demografiske faktorer som køn, oprindelse, fødselsår, indvandrings- og udvandringstidspunkt samt dødstidspunkt.

² Pensionsalderen er 68 år i 2030, hvorfor befolkningen i den arbejdsdygtige alder er defineret som de 15-67-årige i 2030.

Figur 4.1

Antal i den arbejdsdygtige alder, som har en professionsbachelor, som højest fuldført uddannelse

Kilde: DAMVAD Analytics pba. DREAM-modellen

Fordelen ved at benytte DREAM's uddannelsesmodel er som beskrevet, at den tager højde for en lang række forhold, herunder demografi, uddannelsesmæssig adfærd etc. Derfor benyttes modellen til at fremskrive det samlede udbud, dvs. antallet af personer i den arbejdsdygtige alder, som har en professionsbachelor, frem mod 2030. Dog er det langt fra alle i den arbejdsdygtige alder, der faktisk indgår i arbejdsstyrken. Det kan fx skyldes afgang til førtidspension, efterløn etc. Derfor tages der højde for denne afgang fra arbejdsmarkedet for hver af de fire velfærdsuddannelser. Dette gøres med antagelse 1.

Antagelse 1: Vi antager, at afgangen er den samme i 2030, som gennemsnittet for perioden 2010–2018 for de forskellige aldersgrupper. Afgangen er meget afhængig af alder, og derfor opdeles der på 3 aldersgrupper: under 35 år, 35–50 år og 50+ år. Afgangen i 2018 for hver af de fire velfærdsuddannelser i de tre aldersgrupper kan ses i figur 5.3.

Antagelse 2: Den anden og sidste antagelse, som lægges ned over DREAM-modellen, er velfærdsuddannelsernes andel af det samlede udbud af professionsbacheloruddannede i 2018 og 2030. Disse andele ganges ned over antallet af professionsbachelorere fra DREAM-modellen, når der er taget højde for afgangen. Her tages der igen udgangspunkt i de tre aldersgrupper: under 35 år, 35–50 år og 50+ år.

Først udregnes velfærdsuddannelsernes andel af gruppen af professionsbacheloruddannede i 2018. Dvs. at vi fx udregner, hvor meget sygeplejerskerne under 35 år udgør af de samlede professionsbachelorere under 35 år i 2018. Dette gøres for alle fire velfærdsuddannelser i de tre aldersgrupper. Se figur 4.2.

Dernæst estimeres velfærdsuddannelsernes andel af gruppen af professionsbachelorere i 2030. Dette estimeres ved at fremskrive kohorter. For eksempel vil personer i alderen 35–50 år i 2030 være

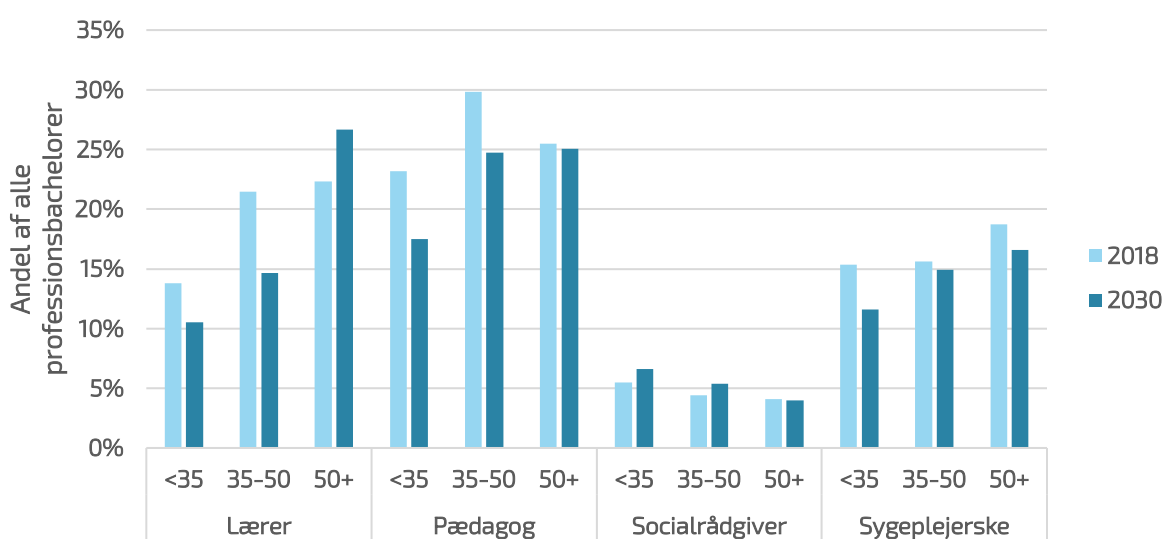
mellem 23 og 38 år i 2018. I 2018 udgør sygeplejerskerne i alderen 23-38 år 15 pct. af det samlede antal af professionsbacheloruddannede i denne aldersgruppe, og derfor antages det, at 15 pct. af de professionsbacheloruddannede i alderen 35-50 år i 2030 vil være sygeplejersker. Se figur 4.2. Samme fremgangsmåde bruges for dem, der er 50+ i 2030. For den yngste aldersgruppe anvendes en anderledes metode. Det skyldes, at de vil være under 23 i år 2018, og dermed vil de færreste have færdiggjort deres professionsbacheloruddannelse. Derfor anvendes i stedet tal for tilgangen til uddannelserne fra 2015-2019, da de delvist kan forudsige udviklingen i nyuddannede de kommende år. Fx fylder sygeplejersker ca. 12 pct. af den samlede tilgang til professionsbacheloruddannelser i perioden 2015-2019, hvorfor denne andel bruges som proxy for, hvor meget sygeplejersker under 35 i år 2030 vil udgøre af det samlede antal professionsbacheloruddannede under 35 år.

Jf. figur 4.2 ses det, at velfærdsuddannelsernes andel af det totale antal professionsbacheloruddannede generelt er lavere i 2030 end i 2018, undtagen for socialrådgiverne. Denne udvikling afspejler, at socialrådgiverne og øvrige professionsbachelorere generelt er begyndt at fylde mere i antallet af nyuddannede det seneste årti. Se figur 10.4 i bilag.

Ved opdeling på landsdele er det den historiske udvikling af velfærdsuddannede i arbejdsstyrken, der bestemmer fordelingen af det fremtidige udbud af velfærdsuddannede. Hvis pædagoger i højere grad er til stede i hovedstaden fra 2010 til 2018, vil den stigning fortsætte frem mod 2030. Dette gælder ved fordelingen mellem landsdele, mens det absolutte antal af udbudte velfærdsuddannede stadig følger ovenstående metode. Den geografiske fordeling af velfærdsuddannede bestemmes ud fra arbejdsstedets beliggenhed.

Figur 4.2

Velfærdsuddannelsernes andel af alle i den arbejdsdygtige alder med en professionsbachelor som højest fuldførte uddannelse

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik samt UFM

5 Faktorer som har betydning for udbuddet

Inden resultaterne fra fremskrivningerne præsenteres, forklarer dette afsnit, hvordan udbuddet af velfærdsuddannede bestemmes af tilgang til og afgang fra arbejdsmarkedet. Dette afsnit kan således bruges til at indlede og forklare udviklingen i det fremtidige udbud af velfærdsuddannede.

Det fremtidige udbud kan stige ved, at der enten er flere, der optages og dimitterer fra velfærdsuddannelserne, eller ved at færre forlader arbejdsmarkedet. Nedenfor præsenteres derfor først tilgangen til velfærdsuddannelserne, og dernæst vises afgang fra arbejdsmarkedet, herunder arbejdsstyrkens alder. Tilgangen behandles yderligere i afsnit 8, som viser scenarier for rekruttering til velfærdsuddannelserne.

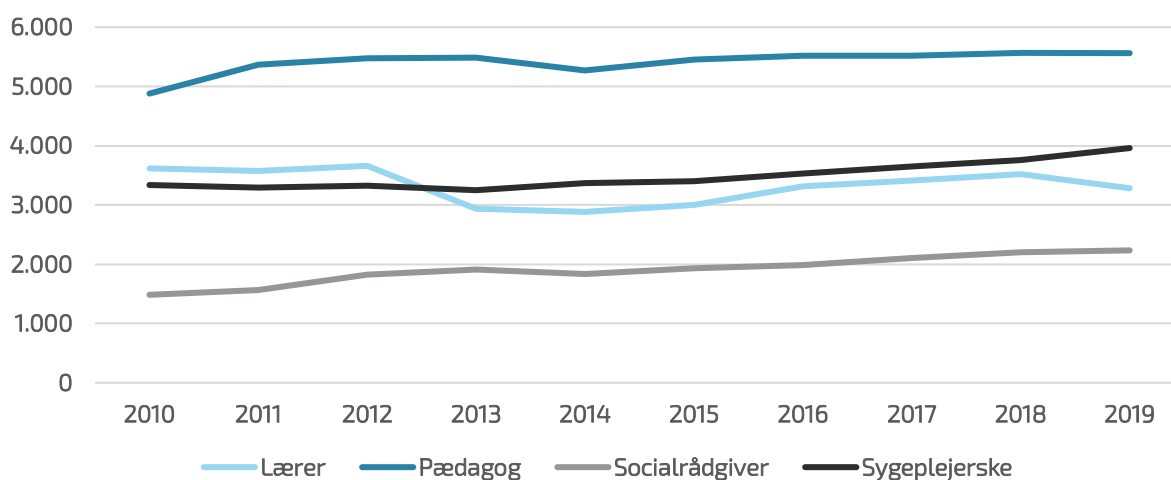
Tilgang til uddannelserne og arbejdsmarkedet

Fra 2010-2019 er det samlede antal optagne på de fire velfærdsuddannelser vokset med 13 pct., fra 13.312 til 15.041. Stigningen skyldes et øget optag på alle velfærdsuddannelser undtagen læreruddannelsen (se figur 5.1). Optaget på socialrådgiveruddannelsen er vokset særligt meget fra 2010-2019 med over 50 pct.

Fra 2015 og frem er optaget vokset på alle fire velfærdsuddannelser, hvilket kan indikere et stigende antal færdiguddannede på tværs af alle velfærdsuddannelser de næste par år, givet at frafaldsraten er konstant. Det er desuden relevant at holde for øje, at DREAM-modellen antager, at antallet af personer med en professionsbachelor vil stige markant frem mod 2030 (se figur 4.1). Dog viser figur 4.2, at velfærdsuddannelsernes andel af det totale antal professionsbacheloruddannede generelt er lavere i 2030 end i 2018, undtagen for socialrådgiverne.

Figur 5.1

Udvikling i optag på de fire velfærdsuddannelser, 2010-2019

Kilde: DAMVAD Analytics pba. UFM

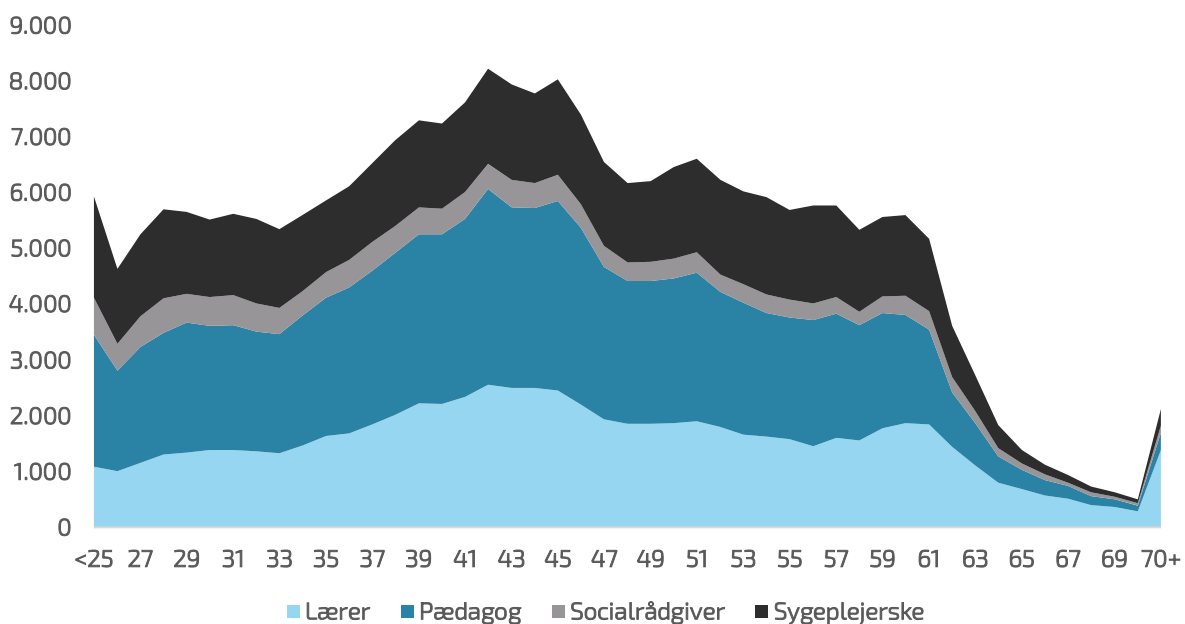
Afgang fra arbejdsmarkedet

Afgang fra arbejdsmarkedet for velfærdsuddannede kan skyldes flere forhold. Denne analyse tager højde for afgang ud af arbejdsstyrken, men ikke for afgang til andre fag eller brancher. Afgang ud af arbejdsstyrken er ofte aldersbetinget, og de beskæftigedes alder kan bl.a. sige noget om, hvor mange der forventes at gå på pension frem mod 2030.

Figur 5.2 viser aldersfordelingen for arbejdsstyrken inden for de fire velfærdsuddannelser. Arbejdsstyrken inden for velfærdsuddannelserne ligner i store træk hinanden, hvad angår alder. Lærerne er dog generelt lidt ældre. 19 pct. af lærerne i arbejdsstyrken er under 35 år i 2018, mens dette gælder ca. 25-35 pct. af de resterende velfærdsuddannelser. Ligeledes er ca. 25 pct. af lærerne over 55 år i 2018, mens dette gælder 15-20 pct. af de øvrige velfærdsuddannelser. Da pensionsalderen i 2030 er 68 år, kan det forventes at en større andel af lærerne går på pension frem mod 2030, og derfor vil afgang af ældre være større for denne gruppe frem mod 2030. Dette vil have påvirkning på udbuddet af lærere.

Figur 5.2

Aldersfordeling af arbejdsstyrken på de fire velfærdsuddannelser, 2018

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Generelt er afgang meget afhængig af alder, men afgang fra arbejdsmarkedet for velfærdsuddannede skyldes ikke kun pension. I 2018 var pensionsalderen 65 år, hvorfor nedenstående figur 5.3 viser afgang fra arbejdsstyrken under 65 år. Generelt ses det, at afgang stiger med alderen. På tværs af alle fire velfærdsuddannelser er afgang langt højere for de 50-65-

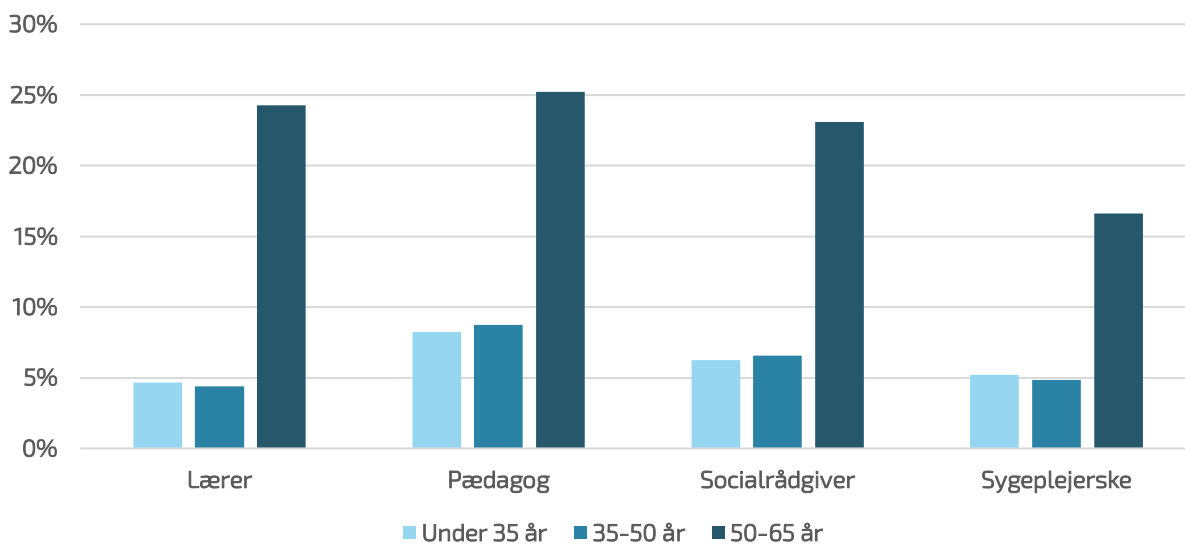
årige end for de yngre aldersgrupper. For pædagogerne i aldersgruppen 50-65 år er 25 pct. uden for arbejdsstyrken, og er dermed afgang fra arbejdsmarkedet.

Til sammenligning afgår ca. 17 pct. af sygeplejerskerne i aldersgruppen 50-65 år fra arbejdsmarkedet. Afgangen for aldersgruppen 50-65 år er således langt lavere for sygeplejerskerne end for de øvrige velfærdsuddannelser. Figur 5.3 viser tilmed, at afgang generelt er lidt højere for pædagogerne på tværs af alle aldersgrupper.

På tværs af de fire velfærdsuddannelser skyldes afgang for de 50-65-årige typisk efterløn og førtidspension. For arbejdsstyrken under 50 er afgang årsagen hyppigst førtidspension, sygefravær, jobafklaring el. uoplyste forhold.

Figur 5.3

Andel i aldersgruppen, som er uden for arbejdsstyrken, 2018

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

6 Udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede frem mod 2030

I dette afsnit præsenteres de overordnede resultater fra fremskrivningen af efterspørgsel og udbud af velfærdsuddannede frem mod 2030. I afsnit 7 opdeles fremskrivningerne på landsdele, idet der er store geografiske forskelle i demografisk udvikling og søgemønstre.

Overordnede resultater

Den demografiske udvikling forventes at øge efterspørgslen efter velfærdsuddannede med godt 11 pct. frem mod 2030, svarende til knap 29.000 personer ekstra ift. i dag (jf. tabel 6.1). Det skyldes, at den demografiske sammensætning af den danske befolkning vil ændre sig markant frem mod 2030, se afsnit 2. Samtidig forventes udbuddet af velfærdsuddannede at stige med ca. 8.400 personer frem mod 2030, hvilket svarer til en stigning på 3,5 pct. i forhold til i dag (jf. tabel 6.1). Det betyder, at efterspørgslen efter velfærdsuddannede forventes at stige mere end udbuddet frem mod 2030, og derfor vil der være national mangel på velfærdsuddannede i 2030. Dertil kommer, at der allerede i dag er mangel på ca. 15.000 uddannede lærere (se evt. afsnit 3).

Tabel 6.1

Ændring i udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede fra 2018 til 2030

	UDBUD	EFTERSPØRGSEL
LÆRER	0,1 %	-2,1 %
PÆDAGOG	0,3 %	14,8 %
SOCIALRÅDGIVER	38,6%	42,2 %
SYGEPLEJERSKE	2,9 %	16,5 %
I ALT	3,5 %	11,3 %

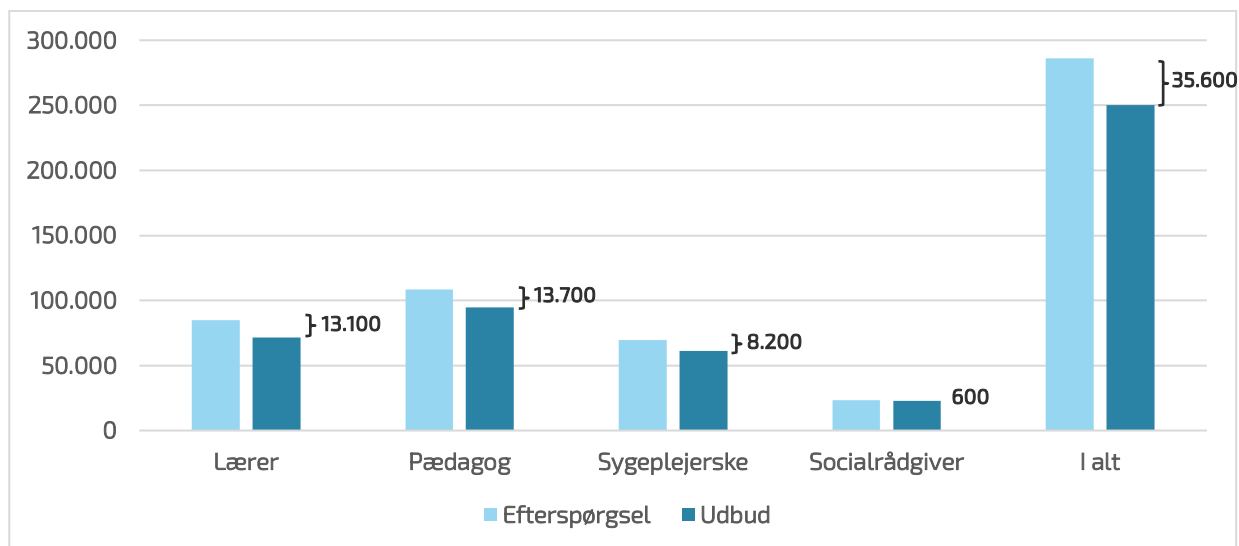
Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik, Finansministeriet og DREAM's uddannelsesmodel

Note: Tabellen viser den procentvise ændring i udbuddet og efterspørgslen fra 2018 til 2030. Se også bilag for tabel over væksten af udbud og efterspørgsel fra 2018 til 2030 fordelt på landsdele.

Samlet set udgør manglen således 35.600 velfærdsuddannede i 2030, svarende til ca. 14 pct. af arbejdsstyrken af velfærdsuddannede i dag (jf. figur 6.1). Det kan dermed blive vanskeligere at finde kvalificerede medarbejdere til velfærdsområdet i fremtiden, herunder til sygehuse, børnehaver, folkeskoler, mv. Dog er der store forskelle på tværs af de fire uddannelser, hvorfor vi nedenfor dykker ned i balancen mellem udbud og efterspørgsel for de enkelte uddannelser. Tilmed er der store geografiske forskelle, som præsenteres i afsnit 7.

Figur 6.1

Udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede i 2030 for hele Danmark

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik, Finansministeriet og DREAM's uddannelsesmodel.

Note: Tuborgklammen til højre for søjlerne og det tilhørende tal markeret i "fed" angiver manglen, dvs. forskellen mellem efterspørgslen og udbuddet. Tallene i figuren er afrundet til nærmeste hundrede.

Fordeling på de fire velfærdsuddannelser

Dette afsnit sammenholder efterspørgsel og udbud i 2030 for hver af de fire velfærdsuddannelser (se figur 6.1). Efterspørgslen forventes at stige for alle velfærdsuddannelser frem mod 2030 undtagen for lærerne, hvor efterspørgslen forventes at falde (se tabel 6.1).

Lærere

På landsplan forventes efterspørgslen efter lærere at falde med godt 2 pct. frem mod 2030, svarende til ca. 1.900 lærere (se tabel 6.1). Det kan forklares med faldende ungdomsårgange frem mod 2030. I samme periode forventes udbuddet af lærere at være nogenlunde stabilt³. Udviklingen i udbud og efterspørgsel efter lærere betyder, at der er i 2030, vil være en mangel på ca. 13.100 uddannede lærere (se figur 6.1). Det skyldes, at der allerede i 2018 er lærermangel på ca. 15.000, som kommer til udtryk i, at der er 17 pct. ikke-læreruddannede ansat i lærerstillingen i folkeskolen i 2018. Derudover kan efterspørgslen efter lærere med specifikke undervisningsfag også have indvirkning på den samlede mangel på lærere fremadrettet, hvilket der ikke er taget højde for i tallene.

³ Idet lærerne er en aldrende gruppe, vil der særligt være et større udbud af de 50+ årige i 2030, mens der vil være et mindre udbud af de 35-50-årige (se Figur 10.5).

Pædagoger

Efterspørgslen efter pædagoger forventes at stige med knap 15 pct. frem mod 2030, svarende til ca. 14.000 personer (se tabel 6.1). Stigningen skyldes primært den stigende gruppe af 0-6-årige frem mod 2030, som har et særligt højt individuelt offentligt udgiftstræk inden for social beskyttelse, dvs. vuggestuer og børnehaver. I samme periode estimeres udbuddet af pædagoger at stige med 0,3 pct. Det betyder, at stigningen i efterspørgslen efter pædagoger frem mod 2030 er langt højere end stigningen i udbuddet. Der forventes derfor at mangle ca. 13.700 pædagoger i 2030 (se figur 6.1). Bemærk i den sammenhæng, at disse resultater ikke tager højde for indfasningen af minimumsnormeringer og uddannelsesdækning. Dette berøres separat i afsnit 9 og vil øge manglen endnu mere.

Socialrådgivere

Efterspørgslen efter socialrådgivere forventes at stige med 42 pct. frem mod 2030, svarende til ca. 6.900 socialrådgivere (se tabel 6.1). Udbuddet af socialrådgivere forventes i samme periode at stige med knap 39 pct. Det betyder, at der vil være mangel på ca. 600 socialrådgivere i 2030, svarende til knap 4 pct. af det samlede antal socialrådgiverne i arbejdsstyrken i 2018 (se figur 6.1). Det skal dog bemærkes, at dette er under forudsætning af, at den historiske vækst i efterspørgslen efter socialrådgivere i andre brancher, fx arbejdsformidlingskontorer, fortsætter som hidtil (se uddybning af metode i afsnit 4).

Sygeplejersker

Efterspørgslen efter sygeplejersker forventes at stige med knap 17 pct. frem mod 2030, svarende til knap 10.000 sygeplejersker (se tabel 6.1). Denne stigning kan primært tilskrives stigningen i den ældre befolkning frem mod 2030, som har et højt individuelt offentligt udgiftstræk inden for sundhed og social beskyttelse, herunder plejehjem. I samme periode forventes udbuddet af sygeplejersker at stige med knap 3 pct. Dette resultat betyder, at der på nationalt plan vil mangle ca. 8.200 sygeplejersker i 2030 (se figur 6.1). Bemærk i den sammenhæng, at der i dag allerede er mangel på sygeplejersker i visse dele af landet (se tabel 3.2).

Delkonklusion

Det forventes, at efterspørgslen efter velfærdsuddannede stiger mere end udbuddet frem mod 2030. Derfor forventes en national mangel på ca. 35.600 velfærdsuddannede i 2030. Manglen efter pædagoger og lærere vil være størst, og der vil mangle hhv. 13.700 pædagoger og 13.100 uddannede lærere i 2030. Dernæst vil der mangle ca. 8.200 sygeplejersker og ca. 600 socialrådgivere.

7 Geografisk prognose af udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede frem mod 2030

Dette afsnit indeholder en geografisk fordelt prognose af efterspørgslen og udbuddet af velfærdsuddannede frem mod 2030, som estimerer, i hvilke landsdele der vil være størst mangel på velfærdsuddannede. Uddannelsesinstitutionerne som udbyder de fire velfærdsuddannelser, spænder fra større bykommuner med mange uddannelsesmuligheder og stigende befolkningstal til landdistriktsområder med færre uddannelsesmuligheder og aldrende befolkning. Samtidig ses en tendens til øget søgning mod uddannelsessteder i byerne.

Generelle geografiske forskelle

Overordnet set forventes store geografiske forskelle i udbud og efterspørgsel efter velfærdsuddannede i 2030. Der forventes at være begrænset arbejdskraftmangel i Vestjylland i 2030, mens der forventes at være størst mangel på velfærdsuddannede i Østjylland samt Nord-, Syd- og Vestsjælland. I figur 7.1 til figur 7.4. vises udbud og efterspørgsel i hver landsdel i 2030, og tabel 7.1 sammenfatter tallene på tværs af uddannelser og landsdele. I bilag vises den procentvise vækst i udbud og efterspørgsel fra 2018 til 2030, som der refereres til i dette afsnit.

Lærere

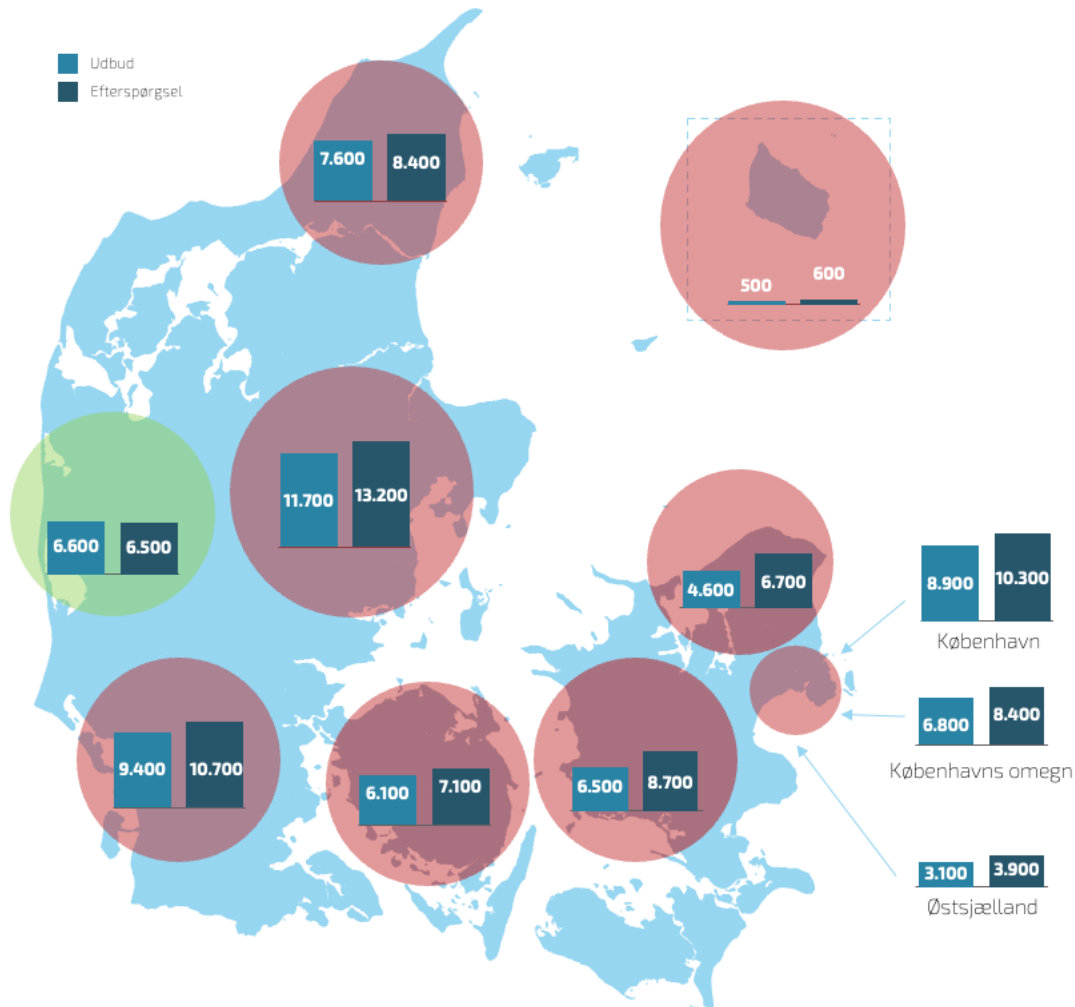
Sammenholdes udbud og efterspørgsel efter lærere ses det, at der på landsplan vil være mangel på ca. 13.100 uddannede lærere i 2030 (se tabel 7.1). I 2018 mangler der ca. 15.000 uddannede lærere på landsplan, hvilket betyder, at manglen vil falde frem mod 2030. Ifølge figur 7.1 vil der mangle uddannede lærere i alle landsdele i 2030 – undtagen i Vestjylland. Det skyldes et stort fald i efterspørgslen efter lærere i Vestjylland frem mod 2030 kombineret med en høj andel uddannede lærere i folkeskolerne. Omvendt vil manglen på uddannede lærere være særlig stor i Vest- og Sydsjælland samt Nordsjælland, hvor der vil mangle ca. 2.200 uddannede lærere i 2030 (se figur 7.1).

Den nationale efterspørgsel efter lærere forventes at falde med godt 2 pct. frem mod 2030 (se tabel 6.1). I landsdele, hvor der er store byer (Århus og København), vil der dog være et større behov for lærere i 2030 (se bilag). Efterspørgslen efter lærere i Østjylland stiger med knap 2 pct., og efterspørgslen i København stiger med knap 7 pct. fra 2018-2030. I de resterende landsdele falder efterspørgslen efter lærere. Faldet er størst i Vestjylland, hvor der er behov for 8 pct. færre lærere i 2030.

Udbuddet af lærere forventes at være stabilt frem mod 2030. Der er dog store geografiske forskelle, fx falder udbuddet med ca. 10 pct. i Nordsjælland, mens det stiger med knap 19 pct. i København frem mod 2030 (se bilag).

Figur 7.1

Udbud og efterspørgsel efter lærere, 2030

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik, Finansministeriet og DREAM's uddannelsesmodel

Note: Rød angiver mangel, grøn angiver et overskud, mens gul angiver ligevægt mellem udbud og efterspørgsel i 2030. Tallene er afrundet til nærmeste 100.

Pædagoger

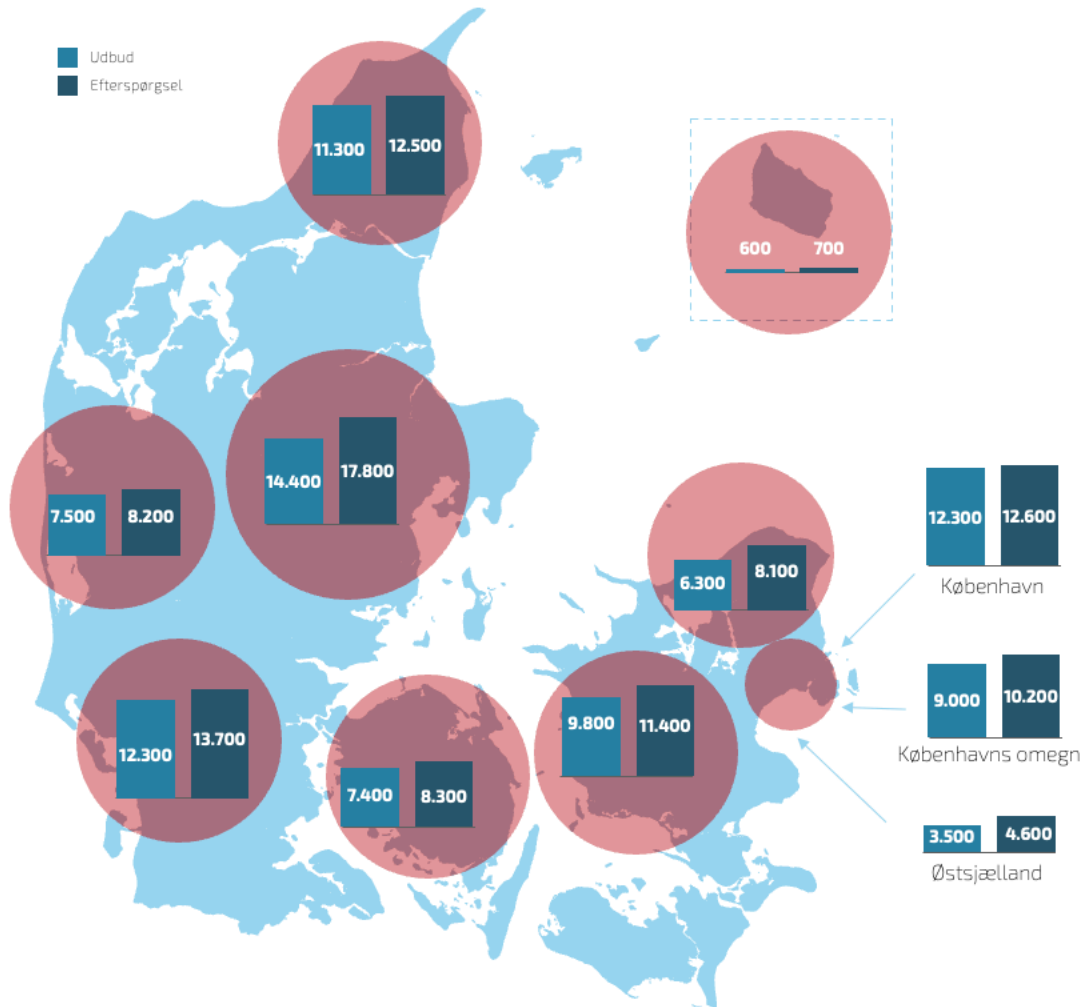
Sammenholdes udbuddet med efterspørgsel i 2030, ses det, at der i alle landsdele forventes større efterspørgsel end udbud i 2030 (se figur 7.2). Den største mangel på pædagoger forventes i Østjylland, hvor der vil mangle 3.400 pædagoger i 2030. Modsat vil der i København kun mangle 300 pædagoger i 2030. Dog skal det holdes for øje, at der i Hovedstaden i 2020 allerede er delvis mangel på pædagoger, jf. tabel 3.2, og manglen i figur 7.2 angiver dermed en yderligere mangel, end den der allerede findes i dag. Det skal desuden bemærkes, at der her ikke er taget højde for indfasningen af minimumsnormeringer og uddannelsesdækning, som vil øge efterspørgslen yderligere (se afsnit 9).

Efterspørgslen efter pædagoger i hele landet forventes at stige med 14,8 pct. frem mod 2030 (Jf. tabel 6.1). Denne efterspørgsel er især drevet af et større behov for pædagoger i de østlige landsdele (Østsjælland og Østjylland) samt Nordjylland (se bilag). Den høje relative vækst i Østsjælland skal dog ses i lyset af, at Østsjælland er en relativt lille landsdel med få pædagoger sammenlignet med resten af Danmark, og den absolutte stigning i efterspørgslen er derfor begrænset. Den laveste stigning i efterspørgslen efter pædagoger ses i de vestlige landsdele. I Vest- og Sydsjælland samt Vestjylland forventes der at være behov for ca. 10 pct. flere pædagoger i 2030.

Udbuddet af pædagoger forventes at stige med 0,3 pct. på landsplan frem mod 2030. I de fleste landsdele forventes udbuddet at falde, og kun i København, Nordjylland, Fyn og Vestjylland forventes udbuddet at stige med mellem 1-10 pct. frem mod 2030 (se bilag).

Figur 7.2

Udbud og efterspørgsel efter pædagoger, 2030

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik, Finansministeriet og DREAM's uddannelsesmodel

Note: Rød angiver mangel, grøn angiver et overskud, mens gul angiver ligevægt mellem udbud og efterspørgsel i 2030. Tallene er afrundet til nærmeste 100.

Socialrådgivere

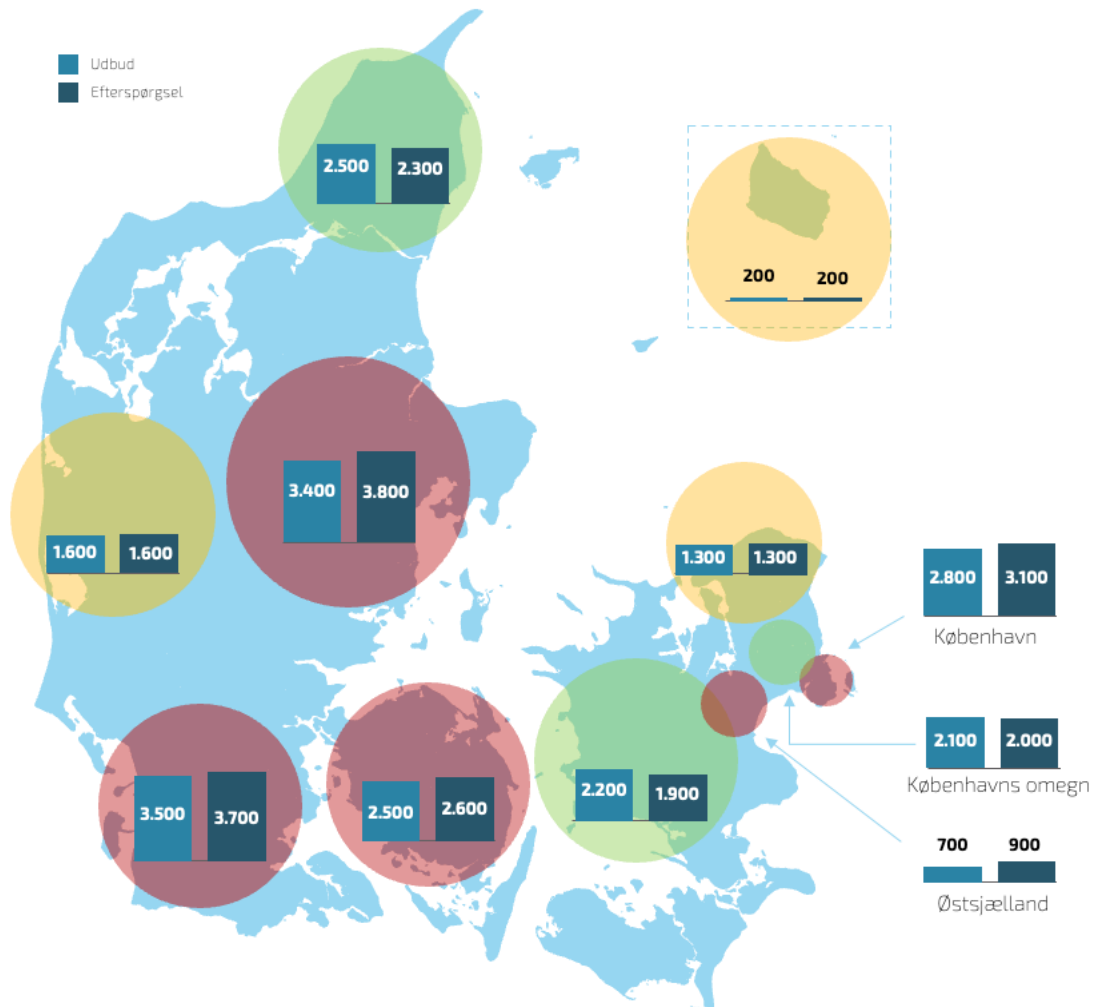
Sammenholdes udbuddet med efterspørgslen i 2030, forventes der på landsplan at mangle 600 socialrådgivere i 2030. Manglen forventes især at forekomme i Østjylland og København, hvor der vil mangle omkring 300-400 socialrådgivere (se figur 7.3). Omvendt vil der være et overskud på 200-300 socialrådgivere i Vest- og Sydsjælland og Nordjylland.

På nationalt plan forventes efterspørgslen efter socialrådgivere at stige med 42 pct. frem mod 2030 (Jf. tabel 6.1). Efterspørgslen forventes særligt at stige i Østsjælland, Vest- og Sydsjælland, Vestjylland samt Bornholm, hvor der er behov for over 55 pct. flere socialrådgivere i 2030 (se bilag). Efterspørgslen stiger mindst i Nord- og Østjylland samt på Fyn, hvor der er behov for 30-35 pct. flere socialrådgivere.

Socialrådgiverne udgør den mindste gruppe af de professionsbacheloruddannede med en velfærdsuddannelse. Der var i alt knap 16.500 beskæftigede socialrådgivere på det danske arbejdsmarked i 2018, og udbuddet forventes at stige med ca. 6.300 frem mod 2030, svarende til ca. 38 pct. Udbuddet forventes at stige kraftigst i Vest- og Sydsjælland, hvor det stiger med 75 pct., men også i de resterende landsdele er stigningerne store (se bilag).

Figur 7.3

Udbud og efterspørgsel efter socialrådgivere, 2030

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik, Finansministeriet og DREAM's uddannelsesmodel

Note: Rød angiver mangel, grøn angiver et overskud, mens gul angiver ligevægt mellem udbud og efterspørgsel i 2030. Tallene er afrundet til nærmeste 100.

Sygeplejersker

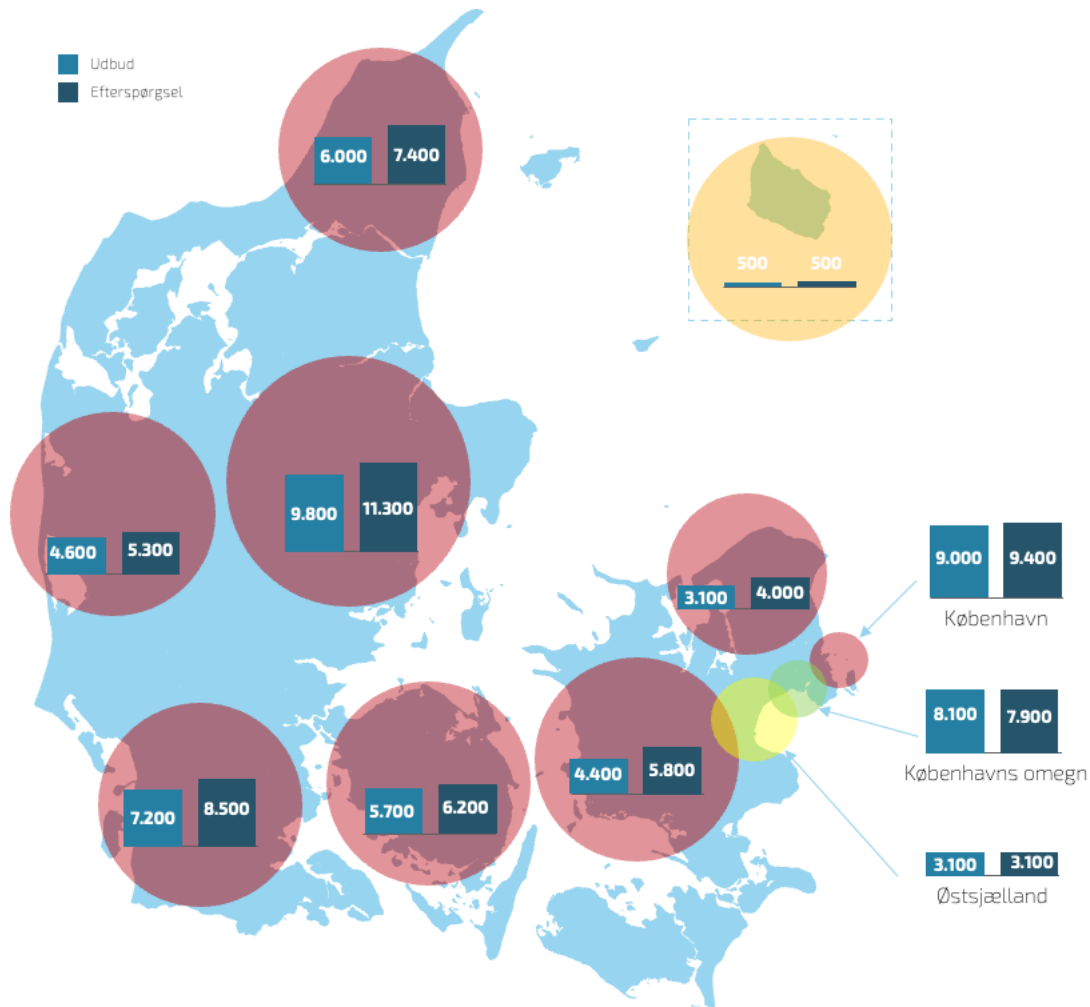
I 2030 forventes det, at efterspørgslen efter sygeplejersker i hele Danmark overstiger udbuddet, og at der på landsplan vil mangle omtrent 8.200 sygeplejersker i 2030. Der vil være særligt stor mangel på sygeplejersker i Øst-, Syd og Nordjylland samt Vest- og Sydsjælland, hvor der hvert sted vil mangle 1.300-1.500 sygeplejersker i 2030 (se figur 7.4). Kun i Københavns omegn vil der være overskud af sygeplejersker, og i Østsjælland vil udbud og efterspørgsel være balanceret i 2030. Dog skal det holdes for øje, at der allerede i dag er mangel på sygeplejersker i nogle områder, herunder Hovedstaden, Sjælland og Fyn, hvorfor der her vil være yderligere mangel på sygeplejersker i 2030.

Efterspørgslen efter sygeplejersker i hele landet forventes at stige med 16,5 pct. frem mod 2030, hvilket primært skyldes det stigende antal ældre (Jf. tabel 6.1). Efterspørgslen forventes at vokse kraftigst i København, Østsjælland og Østjylland, hvor der er behov for over 20 pct. flere sygeplejersker i 2030 (se bilag). Efterspørgselsstigningen er lavest i Københavns Omegn, hvor der i 2030 er behov for 11 pct. flere sygeplejersker.

Udbuddet af sygeplejersker forventes at vokse med 2,9 pct. på landsplan frem mod 2030. I de fleste landsdele er der faldende udbud, og det falder særligt i Nordsjælland og Vest- og Sydsjælland med ca. 10 pct. Udbuddet stiger primært i de landsdele, hvor der er store byer, dvs. Østjylland, Fyn og i Københavnsområdet (se bilag). Udbuddet forventes at stige mest i Østsjælland med 22 pct. frem mod 2030.

Figur 7.4

Udbud og efterspørgsel efter sygeplejersker, 2030

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik, Finansministeriet og DREAM's uddannelsesmodel

Note: Rød angiver mangel, grøn angiver et overskud, mens gul angiver ligevægt mellem udbud og efterspørgsel i 2030. Tallene er afrundet til nærmeste 100.

Tabel 7.1

Udbud og efterspørgsel af arbejdskraft i 2030, tusinde personer

	LÆRER			PÆDAGOG			SOCIALRÅDGIVER			SYGEPLEJERSKE		
	Udbud	Eftersp.	Forskel	Udbud	Eftersp.	Forskel	Udbud	Eftersp.	Forskel	Udbud	Eftersp.	Forskel
HELE DANMARK	71,7	84,8	-13,1	94,5	108,2	-13,7	22,8	23,4	-0,6	61,3	69,5	- 8,2
KØBENHAVN	8,9	10,3	-1,4	12,3	12,6	- 0,3	2,8	3,1	-0,3	9,0	9,4	- 0,3
KØBENHAVNS OMEGN	6,8	8,4	-1,6	9,0	10,2	- 1,2	2,1	2,0	0,1	8,1	7,9	0,2
NORDSJÆLLAND	4,6	6,7	- 2,1	6,3	8,1	-1,8	1,3	1,3	-	3,1	4,0	- 0,9
BORNHOLM	0,5	0,6	-	0,6	0,7	- 0,1	0,2	0,2	-	0,5	0,5	- 0,1
ØSTJÆLLAND	3,1	3,9	-0,8	3,5	4,6	- 1,2	0,7	0,9	-0,2	3,1	3,1	-
VEST- OG SYDSJÆLLAND	6,5	8,7	-2,2	9,8	11,4	- 1,5	2,2	1,9	0,3	4,4	5,8	- 1,4
FYN	6,1	7,1	- 1,0	7,4	8,3	- 0,9	2,5	2,6	-0,1	5,7	6,2	- 0,5
SYDJYLLAND	9,4	10,7	-1,3	12,3	13,7	- 1,4	3,5	3,7	-0,2	7,2	8,5	- 1,3
ØSTJYLLAND	11,7	13,2	-1,5	14,4	17,8	- 3,4	3,4	3,8	-0,4	9,8	11,3	- 1,5
VESTJYLLAND	6,6	6,5	0,1	7,5	8,2	- 0,7	1,6	1,6	-	4,6	5,3	- 0,7
NORDJYLLAND	7,6	8,4	-0,8	11,3	12,5	- 1,2	2,5	2,3	0,2	6,0	7,4	- 1,4

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik, Finansministeriet og DREAM's uddannelsesmodel

Note: Forskellen er udregnet som udbud fratrukket efterspørgsel, og negative tal betyder dermed mangel på arbejdskraft. Pga. afrunding passer forskellen ikke nødvendigvis direkte med forskellen i de afrundede tal. Bemærk at der ikke nødvendigvis er ligevægt i udbud og efterspørgsel i 2018, hvilket betyder, at en positiv forskel (overskud) i 2030 ikke nødvendigvis er ensbetydende med overskud af arbejdskraft.

Delkonklusion

I 2030 forventes der at være mangel på pædagoger i alle landsdele, særligt i Østjylland. Desuden forventes der at være mangel på sygeplejersker i alle landsdele på nær Københavns omegn og Østsjælland. Bemærk i den sammenhæng, at der i dag allerede er mangel på sygeplejersker i visse dele af landet (se tabel 3.2). Manglen på socialrådgivere forventes særligt at forekomme i Østjylland og København, og omvendt vil der være et overskud af socialrådgivere i både Vest- og Sydsjælland, Nordjylland samt Københavns Omegn. Der forventes at være mangel på uddannede lærere i alle landsdele – undtagen i Vestjylland, hvilket bl.a. skyldes den relativt høje andel uddannede lærere i folkeskolen i Vestjylland. Bemærk i den sammenhæng at analysen ikke tager højde for betydningen af efterspørgsel efter lærere med specifikke undervisningsfag i folkeskolen.

8 Scenarier for rekruttering af studerende til velfærdsuddannelserne

I dette afsnit beskrives forskellige scenarier for, hvordan antallet af nyuddannede på de fire velfærdsuddannelser udvikler sig frem mod 2030. Det holdes op imod manglen af nyuddannede frem mod 2030 beregnet i afsnit 6. Formålet med afsnittet er at beregne manglen af velfærdsuddannede i 2030 i forskellige scenarier for ændringer i rekrutteringen og dermed i udviklingen i nyuddannede.

Scenarier for optag og tilgang frem mod 2030

For at undersøge hvordan ændringer i rekrutteringen til velfærdsuddannelserne vil påvirke manglen på arbejdskraft i 2030, opstilles tre scenarier foruden basisscenariet. De tre scenarier for udviklingen i antal nyuddannede frem mod 2030 er baseret på den historiske udvikling i optag og ansøgning til velfærdsuddannelserne i perioden 2010-2019, mens basisscenariet tager udgangspunkt i beregninger fra udbudsanalysen. Scenarierne beskrives yderligere herunder.

Basisscenariet viser, hvordan udbudsanalysen forventer, at antallet af nyuddannede stiger i perioden 2018-2030. Basisscenariet tager udgangspunkt i udbudsanalysen og viser udviklingen i antallet af personer med en given velfærdsuddannelse, der er under 35 år. Det antages dermed, at hele udviklingen i antallet af velfærdsuddannede under 35 år kommer fra ekstra nyuddannede.

Scenarie 1 baseres på væksten i optag fra 2015-2019. Det antages, at udviklingen fra 2015-2019 i optag fortsætter frem mod 2030, så antallet af nyuddannede stiger tilsvarende. Fra 2015 til 2019 stiger optag på velfærdsuddannelserne med 2,2 pct. om året. Den gennemsnitlige årlige vækst trækkes op af den gennemsnitlige årlige vækst i optaget på uddannelserne til socialrådgiver, lærer og sygeplejerske, mens den trækkes ned af pædagoguddannelsen (se vækstraterne i tabel 8.1). Pædagoguddannelsen er den uddannelse, der optager flest studerende, og derfor vejer pædagogerne tungt i den samlede vækst for velfærdsuddannelserne.

Scenarie 2 baseres på væksten i optag fra 2010-2019. Det antages, at væksten fra 2010-2019 i optag fortsætter frem mod 2030, så antallet af nyuddannede stiger tilsvarende. Fra 2010-2019 er det samlede antal optagne på de fire velfærdsuddannelser vokset med 1,4 pct. om året. Stigningen skyldes et øget optag på alle velfærdsuddannelser, undtagen læreruddannelsen. Se tabel 8.1.

Scenarie 3 baseres på kvalificerede 1. prioritetsansøgninger fra 2016-2019. Det antages, at udviklingen i kvalificerede 1. prioritetsansøgninger er en indikator for udviklingen i optaget og dermed antallet af nyuddannede fremadrettet. Der har været et fald i kvalificerede 1. prioritetsansøgninger siden 2016 på tværs af alle fire velfærdsuddannelser. Det kan være et udtryk for, at interessen for velfærdsuddannelser er faldende, hvilket kan påvirke optaget og antal nyuddannede negativt fremadrettet. Tilmed er det muligt, at demografien spiller en rolle her med faldende ungdomsårgange.

Den gennemsnitlige årlige vækst i antal nyuddannede for hvert af de tre scenarier samt basisscenariet er opsummeret i tabel 8.1.

Tabel 8.1

Scenarier for fremskrivning af antal nyuddannede frem mod 2030

		GNS. ÅRLIG VÆKST				
		ANTAGELSER	LÆRER	PÆDAGOG	SOCIALRÅDGIVER	SYGEPLEJERSKE
BASISSCENARIE	Vækst fra udbudsanalyse		3,8%	2,6%	12,6%	2,8%
SCENARIO 1	Vækst fra 2015 til 2019 i optag		2,3%	0,5%	3,7%	3,9%
SCENARIO 2	Vækst fra 2010 til 2019 i optag		-1,1%	1,5%	4,6%	1,9%
SCENARIO 3	Vækst fra 2016-2019 i kvalificerede 1. prioritetsansøgninger		-2,2%	-6,8%	-4,2%	-3,5%

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik, UFM og Danske Professionshøjskoler

Note: Vækstraterne for basisscenariet er fra udbudsanalysen og viser udviklingen fra 2018-2030 i antallet af personer med en given velfærdsuddannelse, der er under 35 år.

Resultater fra scenarierne

I nedenstående afsnit præsenteres resultaterne af scenarieanalysen. Udviklingen i antal nyuddannede i hvert scenarie vises, og med udgangspunkt heri udregnes og præsenteres manglen af velfærdsuddannede i 2030 i hvert scenarie. Nedenfor gennemgås de fire scenarier for hver af de fire velfærdsuddannelser, og resultaterne er præsenteret i tabel 8.2.

Lærere

I alle fire scenarier forventes en mangel på uddannede lærere i 2030, se tabel 8.2. Ifølge resultaterne fra afsnit 6 vil der i 2030 mangle ca. 13.100 uddannede lærere på landsplan. Det er under antagelse af, at antallet af nyuddannede lærere stiger med ca. 900 frem mod 2030, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst i antal nyuddannede på 3,8 pct. (se tabel 8.1). Dette udgør basisscenariet.

I de øvrige tre scenarier forventes en større mangel på uddannede lærere i 2030, jf. tabel 8.2. I scenarie 1 antages det, at væksten i antal nyuddannede lærere frem mod 2030 afspejler væksten i optag på læreruddannelsen fra 2015-2019. I scenariet vil antallet af nyuddannede lærere stige med kun 2,3 pct. om året, svarende til en stigning i antal nyuddannede lærere på ca. 500 frem mod 2030. Det betyder, at der vil være en mangel på ca. 13.500 uddannede lærere i 2030, hvilket er en større mangel end i basisscenariet. Se tabel 8.2. I scenarie 2 og 3 er der et fald i antallet af nyuddannede lærere på hhv. 200 og 400 frem mod 2030. Det betyder, at manglen på uddannede lærere vil være endnu større end i basisscenariet på ml. 14.200-14.400 i 2030, jf. tabel 8.2.

Pædagoger

Uafhængigt af scenariet forventes stor mangel på pædagoger i 2030, jf. tabel 8.2. Ifølge resultaterne fra afsnit 6 vil der i 2030 mangle ca. 13.700 pædagoger. Dette er under antagelse af, at antallet af nyuddannede pædagoger stiger med ca. 1.300 frem mod 2030, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst i antal nyuddannede på 2,6 pct. (se tabel 8.1). Dette udgør basisscenariet.

I de øvrige tre scenarier vil der være endnu større mangel på pædagoger i 2030, se tabel 8.2. I scenarie 1 og 2 antages det, at væksten i antal nyuddannede pædagoger afspejler den historiske vækst i optag på pædagoguddannelsen. I de scenarier vil antallet af nyuddannede pædagoger stige med ml. 0,5-1,5 pct. om året, svarende til en stigning i antal nyuddannede pædagoger på ml. 200-700 frem mod 2030. Det betyder, at der vil mangle ml. 14.300-14.800 pædagoger i 2030. Se tabel 8.2. I scenarie 3 antages det, at væksten i antal nyuddannede pædagoger afspejler den historiske vækst i kvalificerede 1. prioritetsansøgninger, hvilket betyder, at antallet af nyuddannede pædagoger falder med 6,8 pct. om året frem mod 2030. Det svarer til et fald i antal nyuddannede pædagoger på 2.100 frem mod 2030. I scenarie 3 vil manglen på pædagoger udgøre ca. 17.200 i 2030, jf. tabel 8.2. Der vil således være omfattende mangel på pædagoger i 2030, hvis antallet af kvalificerede ansøgere og optaget på pædagoguddannelsen udvikler sig, som det historisk har gjort.

Socialrådgivere

I alle fire scenarier forventes der at være mangel på socialrådgivere i 2030, se tabel 8.2. I basisscenariet vil der i 2030 mangle ca. 600 socialrådgivere. Dette er under antagelse af, at antallet af nyuddannede socialrådgivere stiger med ca. 3.800 frem mod 2030, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst i antal nyuddannede på 12,6 pct. (se tabel 8.1).

I de øvrige tre scenarier vil manglen på socialrådgivere være større i 2030, jf. tabel 8.2. I scenarie 1 og 2 antages det, at væksten i antal nyuddannede socialrådgivere afspejler den historiske vækst i optag på socialrådgiveruddannelsen. I de scenarier vil antallet af nyuddannede socialrådgivere stige med ml. 3,7-4,6 pct. om året, svarende til en stigning i antal nyuddannede socialrådgivere på ml. 700-900 frem mod 2030. Det betyder, at der vil mangle ml. 3.500-3.700 socialrådgivere i 2030, hvilket er langt højere end manglen i basisscenariet. Se tabel 8.2. I scenarie 3 antages det, at væksten i antal nyuddannede socialrådgivere afspejler den historiske vækst i kvalificerede 1. prioritetsansøgninger. Det betyder, at antallet af nyuddannede socialrådgivere falder med 4,2 pct. om året frem mod 2030, svarende til et fald i antal nyuddannede socialrådgivere på ca. 500. I scenarie 3 forventes manglen på socialrådgivere derfor at udgøre hele 4.900 i 2030. Se tabel 8.2.

Sygeplejersker

Uafhængigt af scenariet forventes stor mangel på sygeplejersker i 2030, jf. tabel 8.2. I basisscenariet uddannes knap 900 flere sygeplejersker frem mod 2030, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst på 2,8 pct. (se tabel 8.1). I det tilfælde vil der mangle ca. 8.200 sygeplejersker i 2030.

I scenarie 1 og 2 antages det, at væksten i antal nyuddannede sygeplejersker afspejler den historiske vækst i optag på sygeplejerskeuddannelsen. I de scenarier vil antallet af nyuddannede sygeplejersker stige med ml. 1,9-3,9 pct. om året, svarende til en stigning i antal nyuddannede sygeplejersker på 600-

1.300 frem mod 2030. Det betyder, at manglen af sygeplejersker vil være ml. 7.700-8.500 i 2030. Se tabel 8.2. I scenarie 3 antages det, at væksten i antal nyuddannede sygeplejersker afspejler den historiske vækst i kvalificerede 1. prioritetsansøgninger, hvilket betyder, at antallet af nyuddannede sygeplejersker falder med 3,5 pct. om året frem mod 2030. Det betyder, at manglen på sygeplejersker vil udgøre knap 10.000 i 2030, jf. tabel 8.2. Hvis antallet af kvalificerede ansøgere og optaget på sygeplejerskeuddannelsen udvikler sig, som det historisk har gjort, vil der således være omfattende mangel på sygeplejersker i 2030.

Tabel 8.2

Scenarier for udvikling i antal nyuddannede frem mod 2030 i hele Danmark og manglen i 2030

	BASISSCENARIE		SCENARIO 1		SCENARIO 2		SCENARIO 3	
	Vækst i antal nyuddannede	Mangel i 2030	Vækst i antal nyuddannede	Mangel i 2030	Vækst i antal nyuddannede	Mangel i 2030	Vækst i antal nyuddannede	Mangel i 2030
LÆRER	900	13.100	500	13.500	-200	14.200	-400	14.400
PÆDAGOG	1.300	13.700	200	14.800	700	14.300	-2.100	17.200
SOCIALRÅDGIVER	3.800	600	700	3.700	900	3.500	-500	4.900
SYGEPLEJERSKE	900	8.200	1.300	7.700	600	8.500	-800	9.900

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik, UFM og Danske Professionshøjskoler

Note: Vækst i antal nyuddannede viser antallet af ekstra nyuddannede i 2030 relativt til antallet af nyuddannede i 2019. Negative tal angiver derfor færre nyuddannede i 2030 end i 2019. Manglen i 2030 i hvert scenarie angiver manglen, når der tages højde for væksten i antal nyuddannede i scenariet. Er manglen positiv, vil der være mangel på arbejdskraft med den givne velfærdsuddannelse i 2030. Bemærk at tallene i tabellen er afrundet til nærmeste hele hundrede og derfor ikke nødvendigvis summer på tværs. Fx er væksten i antal nyuddannede på sygeplejerskeudd. i basisscenariet 890, og manglen er 8.154. Væksten i antal nyuddannede i scenarie 1 er 1.301, og derfor er manglen i scenarie 1 i 2030 ((890-1.301) + 8.154 =) 7.743, som afrundes til 7.700 i tabellen.

Delkonklusion

Frem mod 2030 forventes et stigende behov for alle fire velfærdsuddannelser. Hvis antallet af nyuddannede fremadrettet følger den historiske vækst i optag og ansøgninger, vil der være omfattende mangel på pædagoger, lærere og sygeplejersker i 2030. Der vil mangle omtrent 14.000-17.000 pædagoger, 13.000-14.000 uddannede lærere og 8.000-10.000 sygeplejersker i 2030. Endelig vil der mangle ca. 3.500-5.000 socialrådgivere i 2030, hvis den historiske vækst i optag og ansøgninger fortsætter.

9 Neddyk i pædagoguddannelsen

Dette afsnit fokuserer på efterspørgslen efter pædagoger og pædagogisk personale frem mod 2030, når der tages højde for den politiske aftale om minimumsnormeringer og uddannelsesdækning (se evt. uddybning i boksen nedenfor). Dette er særligt relevant, da pædagoguddannelsen er landets største videregående uddannelse, og da der er et politisk ønske om bedre normeringer og uddannelsesdækning i daginstitutioner.

I dette afsnit beregnes, hvor mange ekstra pædagoger og pædagogisk personale der efterspørges i 2030, når løftet i normeringer sker med samme uddannelsesfordeling som i dag. I dag er der godt 48.300 fuldtidsomregnet pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver i Danmark. 59 pct. af disse er pædagoger (prof.bach. eller MVU), 7 pct. er Pædagogiske Assistentter (PAU) eller har en Pædagogisk Grunduddannelse (PGU), mens de resterende 34 pct. har en anden, en uoplyst eller ingen erhvervskompetencegivende uddannelse. Dernæst beregnes efterspørgslen efter pædagogisk personale ved både minimumsnormeringer samt efterlevelse af kravene fra opkvalificeringspuljen: En uddannelsesdækning på hhv. 85 pct. eller et løft på 10 pct.-point. I bilag beregnes desuden et scenarie, hvor løftet i minimumsnormeringer alene sker med pædagoger.

Hovedresultat og sammenhæng til afsnit 6

Ifølge resultaterne præsenteret i afsnit 6 forventes der at mangle 13.700 pædagoger i 2030 grundet den demografiske udvikling. I dette afsnit medregnes effekterne af minimumsnormeringer i vuggestuer og børnehaver. Effekterne af minimumsnormeringerne vil øge efterspørgslen med yderligere 900 pædagoger i 2030 (fuldtidsomregnet)⁴, hvis det antages at løftet i minimumsnormeringer sker med den nuværende uddannelsesfordeling. Dermed vil der i alt mangle ca. 14.600 pædagoger i 2030 medregnet effekterne af både demografi og minimumsnormeringer. Dette hovedresultat forklares og uddybes i det følgende afsnit.

Tabel 9.1

Mangel på pædagoger i 2030

MANGEL PÅ PÆDAGOGER I 2030	
GRUNDET DEMOGRAFISK UDVIKLING (RESULTAT FRA AFSNIT 6)	13.700
GRUNDET MINIMUMSNORMERINGER	+900
I ALT	14.600

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Efterspørgslen efter pædagogisk personale grundet minimumsnormeringer er fuldtidsomregnet.

⁴ Efterspørgslen i dette afsnit er omregnet til fuldtidsansat pædagogisk personale. Se metodeudfyldning i bilag.

Baggrund

I Finanslovsaftalen for 2021 har regeringen og dens støttepartier indgået aftale om at fremskynde indførelsen af lovbundne minimumsnormeringen med ét år, så lovkravet er gældende fra 2024. Ifølge Finansloven 2021 stilles der "[...] lovkrav om, at der på kommuneniveau, og målt som et årligt gennemsnit, skal være 1 pædagogisk personale pr. 3 børn i vuggestuer og 1 pædagogisk personale pr. 6 børn i børnehaver".

Derudover er aftalepartierne enige om, at der "[...] inden for rammen afsat til minimumsnormeringer med finansloven for 2020 prioriteres 100 mio. kr. i 2023 og 200 mio. kr. fra 2024-2030 til en opkvalificeringspulje. For at få andel i midlerne skal den enkelte kommune fremvise en plan for at opnå uddannelsesdækning på mindst 85 pct. eller forbedre uddannelsesdækningen med mindst 10 pct.-point". Aftalen fordrer altså, at der skal være flere uddannede medarbejdere i dagtilbuddene, og at kommunerne kan få del i opkvalificeringspuljen, hvis de laver en plan for, hvordan de mindst kan få 85 pct. uddannede medarbejdere i deres dagtilbud eller få et løft i uddannelsesdækningen på 10 pct.-point.

Fremskrivning af efterspørgsel pba. minimumsnormeringer

Nedenfor fremskrives efterspørgslen efter både pædagoger og øvrigt pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver i dag og frem mod 2030 med udgangspunkt i de foreslåede minimumsnormeringer, som skal indføres i løbet af 2024⁵. Derudover indregnes, at der i de kommende år vil være langt flere børn i alderen 0-5 år. Derfor er fremskrivningen todelt og indeholder både øget efterspørgsel fra at skulle imødekomme flere børn og minimumsnormeringer. I dag overholder 21 af landets 98 kommuner minimumsnormeringerne i vuggestuer (0-2 årige), mens 34 af kommunerne overholder minimumsnormeringerne i børnehaver (3-5 årige).

I dag skal der ansættes knap 1.400 ekstra pædagogisk personale på landsplan i vuggestuer og børnehaver, svarende til en stigning på ca. 3 pct., hvis minimumsnormeringerne skal overholdes (se figur 9.1). Ved samme fordeling mellem uddannelsesniveauer i dagtilbuddene som i dag, skal der dermed ansættes knap 800 pædagoger, 100 PAU/PGU og knap 500 af det resterende pædagogiske personale på landsplan.

I 2030 skal der ansættes 9.150 ekstra pædagogisk personale, hvis der tages højde for demografisk udvikling, og at minimumsnormeringerne efterleves (se figur 9.1). Ifølge Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning vil gruppen af børn i alderen 0-5 år stige med ca. 16 pct. frem mod 2030. Det betyder, at antallet af fuldtidsindskrevne børn vil stige med knap 36.000, og at der derfor skal ansættes knap 7.600 mere pædagogisk personale for at fastholde den nuværende normering på 3,1 for vuggestuer (0-2-årige) og 6,1 for børnehaver (3-5-årige) på landsplan. Hvis normeringskravet

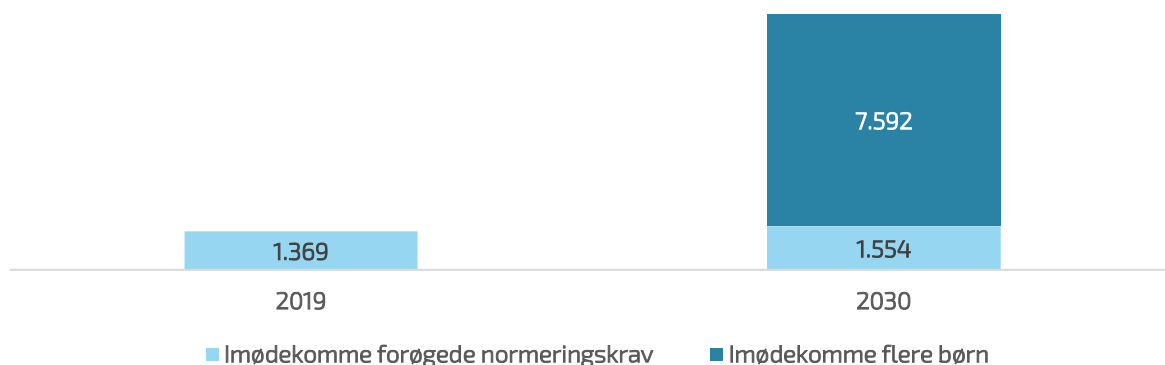
⁵ Det skal bemærkes, at minimumsnormeringer og uddannelsesdækninger udelukkende berører pædagoger og pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver – og dermed ikke eksempelvis skole- og fritidspædagoger eller social- og specialpædagoger. Efterspørgslen efter pædagoger, som beregnes i dette afsnit, udgør dermed en delmængde af den samlede efterspørgsel efter pædagoger frem mod 2030 beskrevet i afsnit 6-8.

samtidig skal imødekommes, skal der ansættes yderligere ca. 1.550 pædagogisk personale og dermed sammenlagt ca. 9.150 flere i 2030 sammenlignet med niveauet i dag, jf. figur 9.1. Hvis stigningen i efterspørgslen afspejler uddannelsessammensætningen i dag, vil der efterspørges 5.400 ekstra pædagoger, ca. 650 ekstra PAU/PGU og 3.100 af det restende pædagogiske personale på landsplan.

Hvis der kigges specifikt på pædagoger, vil effekterne af alene minimumsnormeringerne øge efterspørgslen med yderligere 900⁶ pædagoger i 2030 (fuldtidsomregnet). Dermed vil der samlet set mangle ca. 14.600 pædagoger på landsplan i 2030 medregnet effekterne af både demografi og minimumsnormeringer, se tabel 9.1.

Figur 9.1

Øget efterspørgsel efter pædagogisk personale i 2019 og 2030 i vuggestuer og børnehaver som følge af minimumsnormeringer og flere børn

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Efterspørgslen efter pædagogisk personale er fuldtidsomregnet.

Geografiske forskelle

Der er store regionale forskelle i normeringstal i dag, hvilket også gør, at der er stor forskel i, hvor meget pædagogisk personale der yderligere skal ansættes i vuggestuer og børnehaver for at imødekomme normeringskravene. København skal fx ansætte 600 flere i 2019 for at imødekomme normeringskrav, mens det er under 50 på Bornholm, Fyn og i Nordjylland, jf. tabel 9.2. Sættes stigningen ift. antallet af pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver i 2019 ses det, at særligt Vestjylland skal ansætte mere pædagogisk personale (ca. 8 pct. mere) for at imødekomme minimumsnormeringerne, mens Sydjylland har behov for mindre pædagogisk personale for at

⁶ Pædagoger udgør 59 pct. af det pædagogiske personale i vuggestuer og børnehaver. Derfor er efterspørgslen efter pædagoger baseret på minimumsnormeringer lig 900 (0,59*1.554) i 2030, hvis løftet i minimumsnormeringer sker med den nuværende uddannelsesfordeling.

imødekomme minimumsnormeringerne, idet kommunerne her allerede i høj grad opfylder normeringerne. Se tabel 9.2.

I 2030 er der ligeledes store regionale forskelle i, hvor meget pædagogisk personale, der skal ansættes i vuggestuer og børnehaver, for at imødekomme normeringskrav samt den demografiske udvikling, jf. tabel 9.2. Østjylland er den landsdel, der skal ansætte relativt flest for at imødekomme normeringskrav og den store stigning i 0-5-årige. Østjylland skal ansætte 2.500 mere pædagogisk personale, svarende til en stigning på 31 pct. ift. niveauet i 2019. På samme tid skal Syddjylland ansætte 7 pct. flere, hvilket er den laveste stigning. Dette skyldes delvist den relativt gode normering i 2019 i Syddjylland samt den lave vækst i antallet af 0-5-årige frem mod 2030.

Tabel 9.2

Efterspørgsel efter pædagogisk personale i 2019 og 2030 i vuggestuer og børnehaver som følge af minimumsnormeringer og flere børn

	PÆDAGOGISK PERSONALE I 2019	STIGNING I 2019 SOM FØLGE AF NORMERING	STIGNING I 2030 SOM FØLGE AF NORMERING OG FLERE BØRN	HERAF IMØDEKOMME NORMERING I 2030
HELE LANDET	48.300	1.400 +3%	9.100 +19%	1.600 17%
BYEN KØBENHAVN	9.000	600 +7%	2.400 +27%	700 30%
KØBENHAVNS OMEGN	6.200	100 +2%	800 +14%	100 15%
NORDSJÆLLAND	4.200	100 +1%	700 +18%	100 10%
BORNHOLM	200	- -	- -	- -
ØSTJÆLLAND	2.300	100 +3%	500 +22%	100 15%
VEST- OG SYDSJÆLLAND	3.900	100 +2%	500 +14%	100 16%
FYN	3.100	- -	500 +17%	- -
SYDJYLLAND	5.100	-100 -2%	300 +7%	-100 -
ØSTJYLLAND	8.100	300 +4%	2.500 +31%	400 14%
VESTJYLLAND	2.800	200 +8%	500 +17%	300 54%
NORDJYLLAND	3.300	- -	600 +17%	- -

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Pædagogisk personale er fuldtidsomregnet. Tallene i denne tabel er afrundede.

Fremskrivning af efterspørgsel pba. minimumsnormeringer og uddannelsesdækning

Som tidligere beskrevet er der desuden, inden for rammerne af minimumsnormeringerne, afsat midler til en opkvalificeringspulje af pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver. For at få andel i midlerne skal den enkelte kommune fremvise en plan for at opnå uddannelsesdækning på mindst 85 pct. eller forbedre uddannelsesdækningen med mindst 10 pct.-point i dagtilbuddene (se baggrunds-boksen ovenfor).

I dette delafsnit vises først resultaterne af en uddannelsesdækning på 85 pct. og dernæst resultaterne fra et løft på 10 pct.-point. Til sidst vises regionale forskelle for begge uddannelsesdækninger. Disse resultater er beregnet med udgangspunkt i, at løftet i normeringer sker med samme uddannelsesfordeling som i dag. I bilag findes analysen baseret på, at løftet alene sker med pædagoger.

85%-uddannelsesdækning

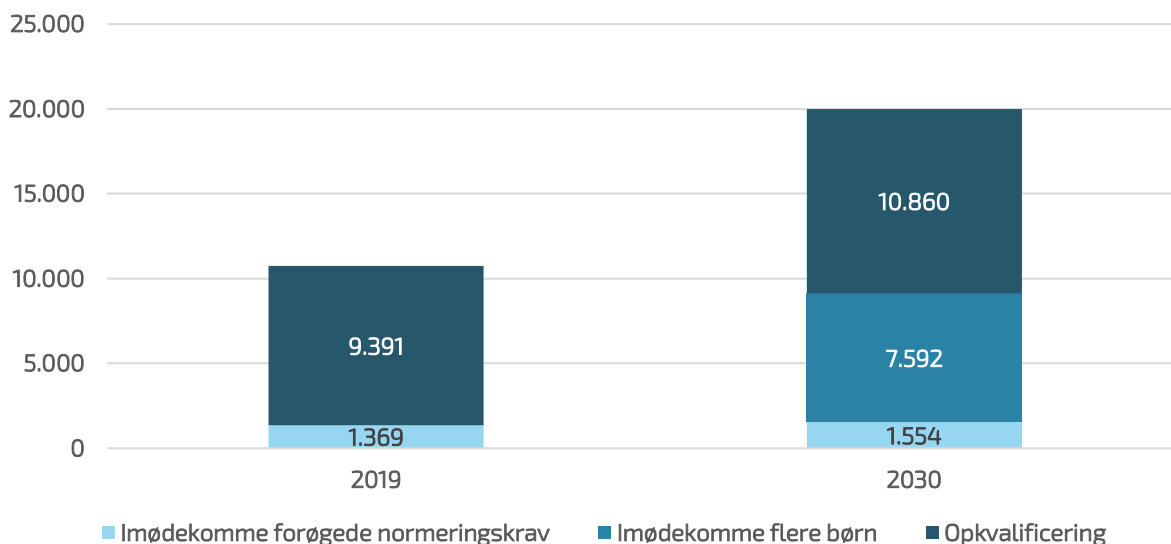
I dag lever ingen landsdele op til kravet om en uddannelsesdækning på 85 pct., som i denne analyse er defineret ved, at pædagoger og PAU/PGU udgør 85 pct. af det pædagogiske personale (inkl. ledere). Den nationale uddannelsesdækning er i dag 66 pct.

I 2019 skal der ansættes knap 800 pædagoger, 100 PAU/PGU og ca. 500 af det resterende pædagogiske personale på landsplan for at opfylde minimumsnormeringerne. Derudover skal der ske en opkvalificering af knap 9.400 af det øvrige pædagogiske personale for at opnå en uddannelsesdækning på 85 pct., se figur 9.2.

I 2030 vil der skulle ansættes godt 1.550 mere pædagogisk personale for at imødekomme minimumsnormeringerne og knap 7.600 flere for at imødekomme et stigende antal 0-5-årige. For at opnå en uddannelsesdækning på 85 pct. i 2030, skal der yderligere ske en opkvalificering af ca. 10.900 af det øvrige pædagogiske personale.

Figur 9.2

Efterspørgsel efter pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver som følge af normeringer, flere børn og uddannelsesdækning (85 pct.).

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Efterspørgslen efter pædagogisk personale er fuldtidsomregnet. Løftet i normeringer kommer med samme uddannelsesfordeling som i dag.

10%-point løft i uddannelsesdækning

I dette afsnit vises resultaterne af, at uddannelsesdækningen forbedres med 10 procentpoint. Som beskrevet tidligere er den nationale uddannelsesdækning 66 pct. i 2019. Derfor regnes der i dette afsnit på en samlet uddannelsesdækning på 76 pct. på landsplan.

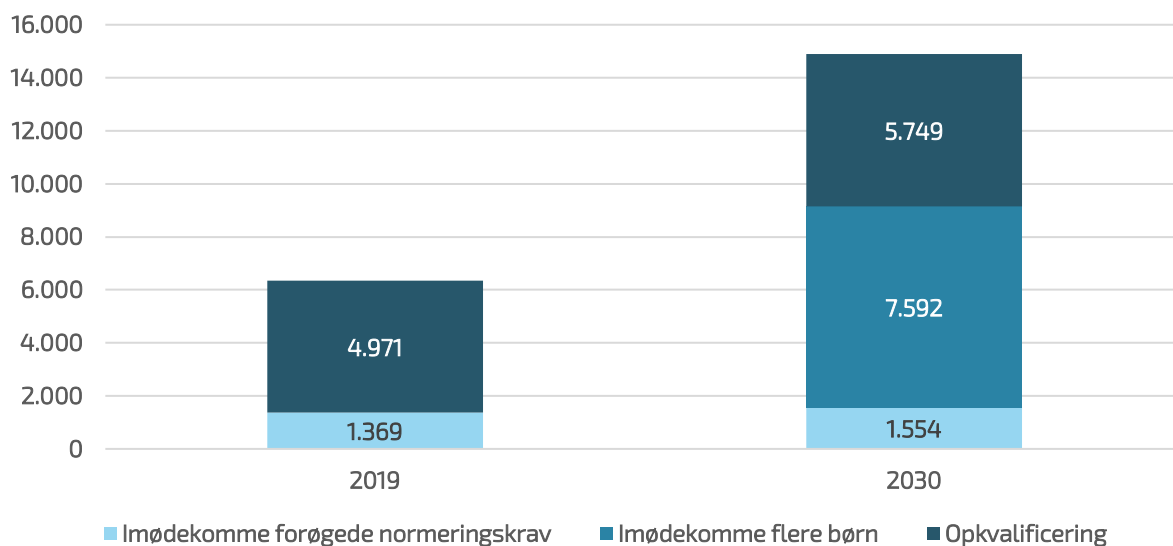
I 2019 skal der ansættes knap 800 pædagoger, 100 PAU/PGU og ca. 500 af det resterende pædagogiske personale på landsplan for at opfylde minimumsnormeringerne. Derudover skal der ske en opkvalificering af knap 5.000 af det øvrige pædagogiske personale for at øge uddannelsesdækningen med 10 procentpoint, jf. figur 9.3.

I 2030 vil der skulle ansættes godt 1.550 mere pædagogisk personale for at imødekomme minimumsnormeringerne, og 7.600 for at imødekomme et stigende antal 0-5-årige. For at opnå en uddannelsesdækning, som tilmed er 10 procentpoint højere i 2030, skal der yderligere ske en opkvalificering af ca. 5.750 af det øvrige pædagogiske personale.

Sammenlignes ovenstående resultater med resultaterne fra en uddannelsesdækning på 85 pct. ses det, at antallet, som på landsplan skal opkvalificeres, er langt lavere ved et løft på 10 procentpoint end ved en uddannelsesdækning på 85 pct. Nedenfor gennemgås geografiske forskelle.

Figur 9.3

Efterspørgsel efter pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver som følge af normeringer, flere børn og uddannelsesdækning (10 procentpoint løft)

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Efterspørgslen efter pædagogisk personale er fuldtidsomregnet. Løftet i normeringer kommer med samme uddannelsesfordeling som i dag.

Geografiske forskelle

Der er store forskelle i uddannelsesdækningen i dag på tværs af landsdele, hvilket også gør, at der er stor forskel på, hvor mange pædagoger, der skal opkvalificeres i 2019 for at imødekomme en øget uddannelsesdækning. I tabel 9.3 vises behovet for opkvalificering på tværs af landsdele for at nå en uddannelsesdækning på 85 pct. eller en forøgelse af uddannelsesdækningen på 10 procentpoint.

I 2019 spænder uddannelsesdækningen fra 60 pct. i Nordsjælland til 77 pct. i Nordjylland, se tabel 9.3. For at opnå en uddannelsesdækning på 85 pct. er behovet for opkvalificering således størst i Nordsjælland og mindst i Nordjylland, relativt til antallet af pædagogisk personale i 2019. I Nordsjælland er der i 2019 behov for at opkvalificere 1.100 af det pædagogiske personale for at nå en uddannelsesdækning på 85 pct., mens der i Nordjylland er behov for at opkvalificere ca. 300.

For at øge uddannelsesdækningen med 10 pct.-point skal de enkelte landsdele løfte deres uddannelsesdækning relativt til uddannelsesdækningen i dag. Det betyder, at der på tværs af landsdele er store absolutte forskelle i antallet, som skal opkvalificeres for at leve op til et løft på 10 pct.-point i uddannelsesdækningen. København skal fx opkvalificere 1.000 pædagogisk personale i 2019, mens Østsjælland skal opkvalificere 200 pædagogisk personale. I alle landsdele på nær Nordjylland, vil et løft på 10 pct.-point kræve mindre opkvalificering end at nå en uddannelsesdækning på 85 pct.

Tabel 9.3

Behov for opkvalificering i vuggestuer og børnehaver

	PÆDAGOGISK PERSONALE	UDDANNELSES- DÆKNING	OPKVAL. VED UDD.- DÆKNING PÅ 85 PCT.		OPKVAL. VED UDD.- DÆKNING ØGET MED 10 PCT.-POINT	
	2019	2019	2019	2030	2019	2030
HELE LANDET	48.300	66%	9.400	10.900	5.000	5.700
KØBENHAVN	9.000	61%	2.300	2.700	1.000	1.100
KØBENHAVNS OMEGN	6.200	64%	1.300	1.500	600	700
NORDSJÆLLAND	4.200	60%	1.100	1.200	400	500
BORNHOLM	200	70%	-	-	-	-
ØSTSJÆLLAND	2.300	64%	500	600	200	300
VEST- OG SYDSJÆLLAND	3.900	69%	700	700	400	400
FYN	3.100	68%	500	600	300	400
SYDJYLLAND	5.100	71%	700	800	500	500
ØSTJYLLAND	8.100	66%	1.600	2.000	800	1.100
VESTJYLLAND	2.800	71%	400	400	300	300
NORDJYLLAND	3.300	77%	300	300	300	400

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Pædagogisk personale er fuldtidsomregnet. Tallene i denne tabel er afrundede.

Delkonklusion

Kravet om minimumsnormeringer på 3 børn pr. voksen i vuggestuer og 6 børn pr. voksen i børnehaver øger behovet for pædagoger og øvrigt pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver. Specifikt for pædagoger, vil effekterne af minimumsnormeringerne alene øge efterspørgslen med yderligere 900 pædagoger i 2030 (fuldtidsomregnet), hvis løftet i minimumsnormeringer sker med den nuværende uddannelsesfordeling. Ifølge analysens hovedresultater vil der mangle 13.700 pædagoger i 2030 grundet den demografiske udvikling. Dermed vil der i alt mangle ca. 14.600 pædagoger i 2030 medregnet effekterne af både demografi og minimumsnormeringer.

I alt skal der ansættes omtrent 9.150 mere pædagogisk personale i 2030 i vuggestuer og børnehaver - 1.550 flere for at imødekomme minimumsnormeringer og 7.600 flere for at imødekomme et stigende antal 0-5-årige børn. Hvis løftet i minimumsnormeringer sker med den nuværende uddannelsesfordeling, skal der opkvalificeres hhv. 10.900 og 5.700 i 2030 for enten at opnå en uddannelsesdækning på 85 pct. eller et løft i uddannelsesdækningen på 10 procentpoint.

10 Bilag

Metode til beregning af ikke-læreruddannede undervisere i folkeskolen

Metoden til beregning af andelen af ikke-læreruddannede undervisere i folkeskolen i afsnit 3 tager udgangspunkt det komprimerede elevregister (KOTRE), den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), uddannelsesregistret (UDDA) samt registret Beskæftigelse for lønmodtagere (BFL) fra Danmarks Statistik. Vi definerer en læreruddannelse med følgende HFAUDD-uddannelseskoder:

- 5440 Folkeskolelærer, Prof. Bach.
- 5441 Lærer fra Den Frie Lærerskole
- 8440 Speciallærer
- 8445 Praktislærer til læreruddannelsen
- 9030 Folkeskolelærer, årskursus.

Vi definerer personer, der arbejder med undervisning i folkeskolen med DISCO-08-koderne:

- 234110 Undervisning på Grundskoleniveau, 1.-10. klasse
- 234120 Undervisning på Grundskoleniveau, børnehaveklasse.

Desuden medtager vi kun personer, der:

- Arbejder i den offentlige sektor (sektorkode fra BFL)
- Arbejder inden for branchekode: 852010 Folkeskoler o. lign.
- Arbejder mere end 20 timer om måneden.

Beregning af mangel på uddannede lærere i 2018

I 2018 er der ca. 17 pct. ikke-læreruddannede undervisere i folkeskolen (se evt. figur 3.1), hvilket antages at være et direkte resultat af mangel på undervisere med formel læreruddannelse. Derfor antager vores fremskrivninger, at det nuværende udbud af uddannede lærere (ca. 71.700, jf. tabel 3.1) kun udgør ca. 83 pct. af den faktiske efterspørgsel. Det betyder, at den faktiske efterspørgsel i 2018 er omtrent $(71.700/0,83 =) 86.400$. Der er således mangel på ca. 15.000 uddannede lærere i 2018.

Metode til afsnit 9: Neddyk i pædagoguddannelsen

Danmarks Statistik offentliggør årligt antallet af fuldtidsomregnet pædagogisk personale, fuldtidsomregnede børn samt normeringer pr. kommune. Tabellerne hedder BOERN1, BOERN2 og BOERN3. De nyeste tal er for 2019, hvorfor der er taget udgangspunkt i 2019.

Sådan udregnes behovet for pædagoger ved minimumsnormering

For hver kommune fremgår antallet af fuldtidsomregnet pædagogisk personale samt antallet af fuldtidsomregnede børn. Dette kan bruges til at udregne, hvor mange fuldtidsansatte pædagoger der skal til for at overholde minimumsnormeringerne i dag. Fx er der i Københavns Kommune 14.304

fuldtidsindskrevne børn i vuggestuer (0-2-årige), og normeringen (inkl. ledere) er 3,2. Hvis kravet til normering er maks. 3 børn pr. voksen i vuggestuerne, vil det kræve, at der er minimum $(14.304/3=)$ 4.768 fuldtidsansatte. Der er tilmed 17.724 indskrevne børn i børnehaver (3-5-årige), og normeringen (inkl. ledere) er 6,5. Hvis kravet til normering er maks. 6 børn pr. voksen i vuggestuen, vil det kræve, at der er minimum $(17.724/6=)$ 2.954 fuldtidsansatte. Der er i dag 7.240 pædagogisk personale i Københavns Kommune (inkl. ledere), dvs. at der er et ekstra behov for $(4.768+2.954-7.240=)$ 482 pædagogisk personale.

Sådan udregnes behovet for pædagoger i 2030 som følge af flere børn

Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning angiver, hvor mange flere børn der er i 2030 i hhv. 0-2-årsalderen (vuggestue) og i 3-5-årsalderen (børnehave). En stigning i antallet af børn vil medføre, at der skal ansættes flere pædagoger for fortsat at overholde den nuværende normering. Dernæst beregnes, hvor mange yderligere pædagoger der behøves for at overholde minimumsnormeringerne. Fx vil der i Københavns Kommune i 2030 være 32.272 børn under 2 år og 23.858 børn i alderen 3-5 år. I 2019 går ca. 54 % af børnene i 0-2 års-alderen i vuggestue, og ca. 91 pct. af børnene i 3-5-års-alderen går i børnehave. Vi antager, at denne andel er den samme i 2030, hvorfor der vil være 17.427 børn i vuggestue og 21.636 i børnehave i 2030. Det betyder, at antallet af fuldtidsansatte i vuggestuer vil stige med $((17.472-14.304)/3,2=)$ 990, og antallet af fuldtidsansatte i børnehaver vil stige med $((21.636-17.724)/6,5=)$ 602 i 2030 som følge af flere børn i Københavns Kommune.

Sådan udregnes behovet for opkvalificering

Danmarks Statistik offentliggør fuldtidsansatte i daginstitutioner fordelt på uddannelse. I denne analyse beregnes uddannelsesdækninger med udgangspunkt i pædagoger (både prof.bach. og MVU) samt PAU/PGU. Det vil sige, at ved en uddannelsesdækning på 85 pct., skal disse uddannelsesgrupper fylde 85 pct. af det samlede pædagogiske personale i vuggestuer og børnehaver. Bemærk dog at det ikke er muligt at beregne uddannelsesdækningen for hhv. børnehaver og vuggestuer, hvorfor det antages at uddannelsesdækningen er ens.

Hvis kravet er en uddannelsesdækning på mindst 85 pct., beregnes det, hvor mange af de ansatte i kommunens daginstitutioner, der skal have en pædagogisk uddannelse for at kravet overholdes. *Eksempel:* I Københavns Kommune er der 7.240 fuldtidsansatte i daginstitutionerne, hvoraf 4.418 har en pædagogisk uddannelse, dvs. en uddannelsesdækning på ca. 61 pct. For at overholde minimumsnormeringerne, skal der ansættes 482 mere pædagogisk personale i 2019, jf. ovenfor. Hvis der ansættes ud fra samme uddannelsesfordeling som i dag, vil der skulle ansættes $(0,61*482=)$ 294 flere med en pædagogisk uddannelse. Dermed forbliver uddannelsesdækningen uændret på 61 pct.. Hvis uddannelsesandelen skal hæves til 85 pct., kræver det $(0,85*(482+7.240)=)$ 6.564 fuldtidsansatte med pædagogisk uddannelse og dermed $(6.564-4.418-294=)$ 1.852 flere pædagoguddannede. Derfor er der behov for at opkvalificere 1.852 personer.

Beregning af opfyldelse af normeringskrav ved uddannede pædagoger

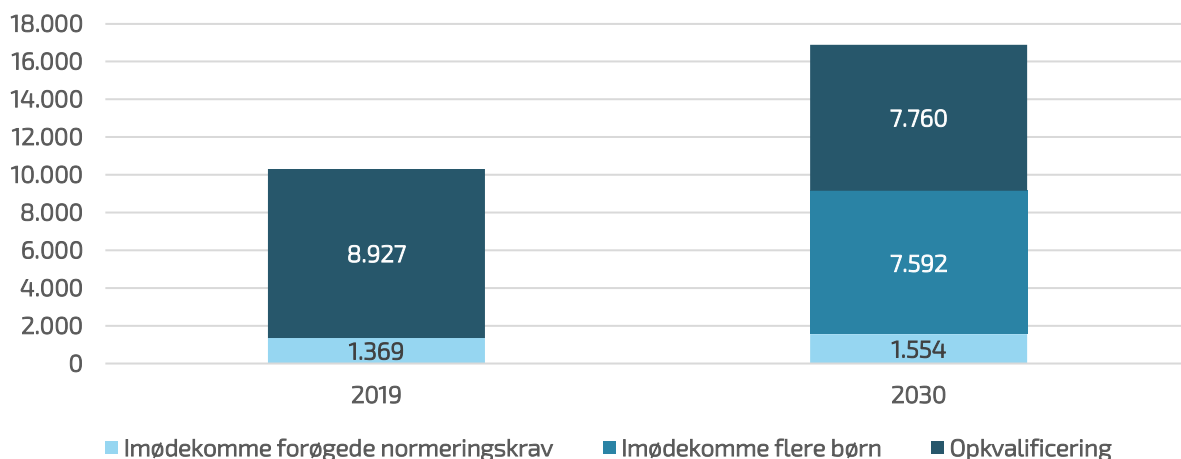
I hovedanalysen beregnes behovet for ekstra pædagoger ud fra at normeringskravene bliver opfyldt med samme uddannelsesfordeling som i daginstitutionerne i dag. Alternativt beregnes her behovet for pædagoger, når alle de ekstra ansatte, der skal opfylde normeringskravene, er pædagoger.

I 2019 er der behov for knap 1.400 ekstra pædagogisk personale i daginstitutionerne for at imødekomme minimumsnormeringerne. Hvis det antages, at hele stigningen kommer fra pædagoger, vil alle 1.400 naturligvis være pædagoger. Da vil uddannelsesdækningen på landsplan øges fra 66 pct. til 67 pct. For at nå en uddannelsesdækning på 85 pct. skal der ske en opkvalificering af godt 8.900 af det øvrige pædagogiske personale, jf. figur 10.1. For at opnå en uddannelsesdækning, som er 10 pct.-point højere end udgangspunktet, dvs. ca. 76 pct., skal der ske en opkvalificering af 4.500 af det øvrige pædagogiske personale i 2019, jf. figur 10.2.

Hvis løftet i normeringer i 2030 ligeledes kommer i form af ansættelse af pædagoger, så skal der ansættes ca. 9.200 flere pædagoger for at overholde minimumsnormeringerne. Ansættelsen af disse vil betyde en uddannelsesdækning på landsplan på 72 pct. For at nå en uddannelsesdækning på 85 pct. skal der ske en opkvalificering af ca. 7.800 af det øvrige pædagogiske personale, jf. figur 10.1. For at nå en uddannelsesdækning på 76 pct., hvilket svarer til et løft på 10 pct.-point, skal der ske en opkvalificering af 2.650 af det øvrige pædagogiske personale i 2030, jf. figur 10.2.

Figur 10.1

Efterspørgsel efter pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver som følge af normeringer, flere børn og uddannelsesdækning (85 pct.). Løftet i normeringer kommer i form af uddannede pædagoger.

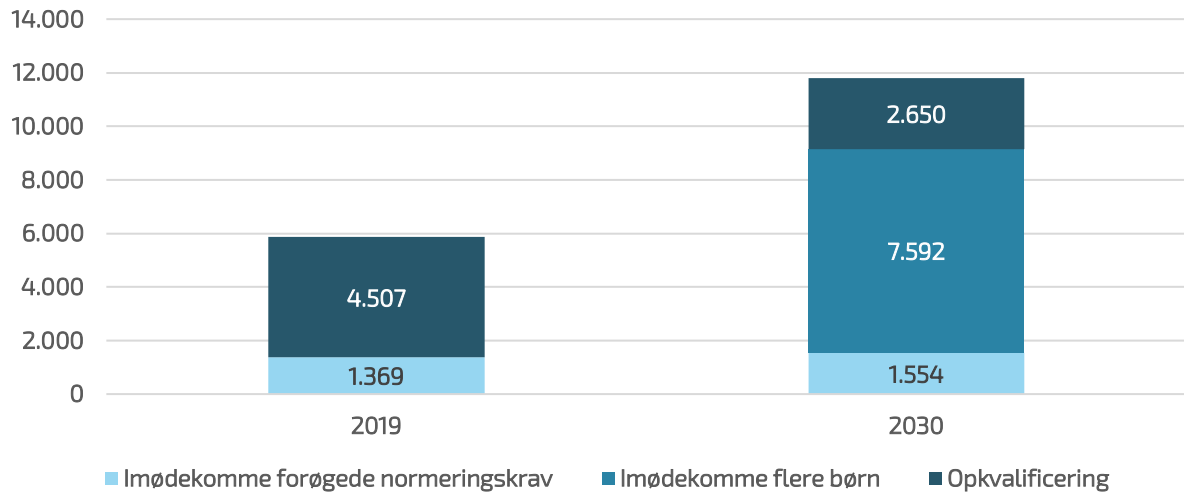

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Efterspørgslen efter pædagogisk personale er fuldtidsomregnet.

Figur 10.2

Efterspørgsel efter pædagogisk personale i vuggestuer og børnehaver som følge af normeringer, flere børn og uddannelsesdækning (10 pct.-point løft). Løftet i normeringer kommer i form af uddannede pædagoger.

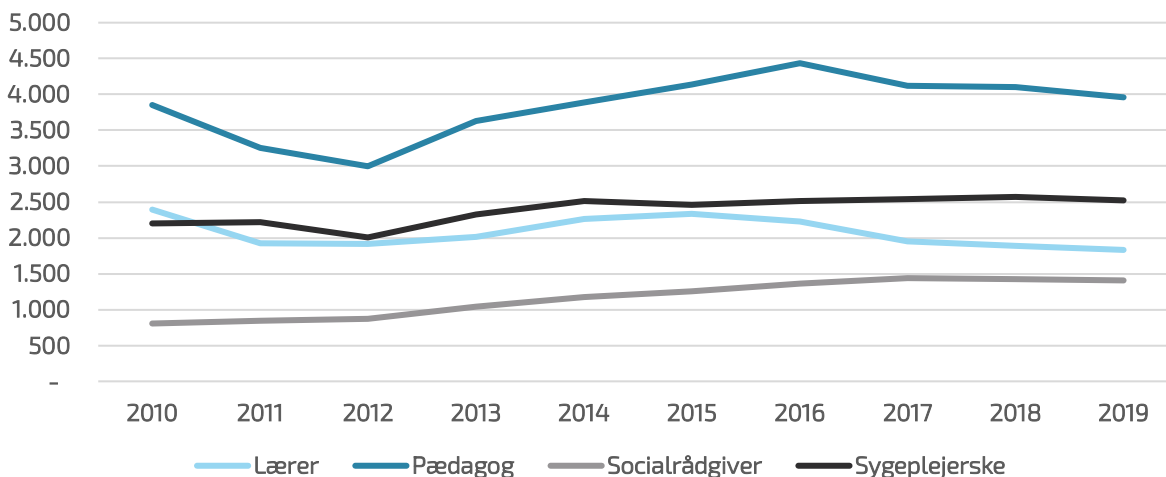
Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Efterspørgslen efter pædagogisk personale er fuldtidsomregnet.

Nyuddannede på de fire velfærdsuddannelser i perioden 2010-2019

Figur 10.3

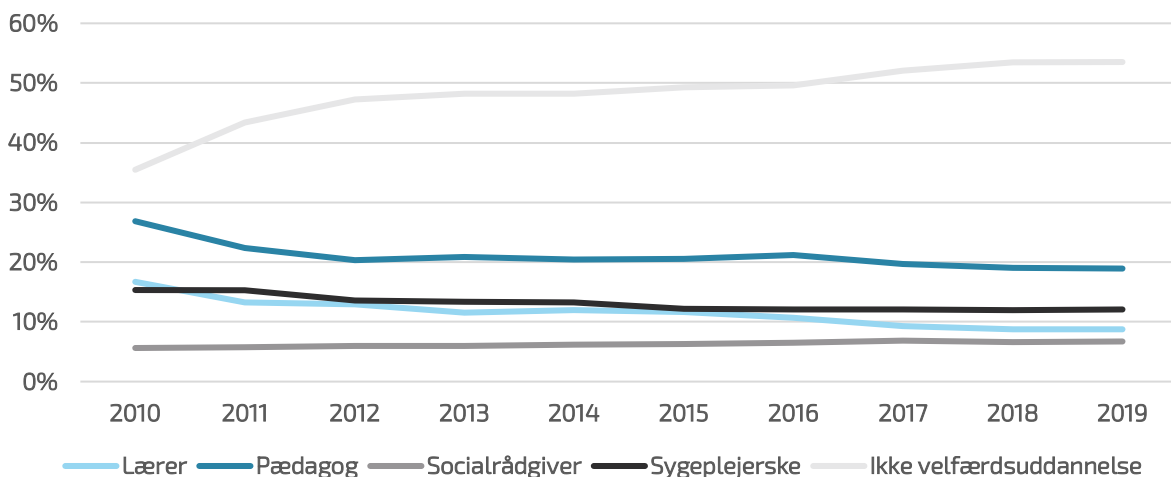
Udvikling i antal nyuddannede på de fire velfærdsuddannelser, 2010-2019

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Figur 10.4

Velfærdsuddannede som andel af alle nyuddannede professionsbachelorere, 2010-2019

Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Ændring i udbud og efterspørgsel 2018-2030 fordelt på landsdele

Tabel 10.1

Ændring i udbud og efterspørgsel af velfærdsuddannede fra 2018 til 2030 fordelt på landsdele

	LÆRER		PÆDAGOG		SYGEPLEJERSKE		SOCIALRÅDGIVER	
	Udbud	Eftersp.	Udbud	Eftersp.	Udbud	Eftersp.	Udbud	Eftersp.
BYEN KØBENHAVN	18,6%	6,6%	10,4%	15,0%	14,4%	21,1%	25,4%	37,9%
KØBENHAVNS OMEGN	1,6%	-0,6%	-1,4%	12,0%	11,6%	10,9%	45,4%	41,9%
NORDSJÆLLAND	-10,3%	-5,9%	-10,0%	13,9%	-10,0%	13,6%	43,3%	48,6%
BORNHOLM	-4,0%	-3,5%	-4,8%	14,3%	-2,5%	14,0%	49,0%	56,5%
ØSTSJÆLLAND	4,9%	-1,4%	-4,9%	24,5%	22,0%	21,8%	36,2%	71,8%
VEST- OG SYDSJÆLLAND	-8,6%	-7,1%	-4,0%	10,1%	-11,0%	16,6%	75,4%	55,1%
FYN	-5,2%	-3,9%	1,4%	13,9%	4,8%	13,0%	26,9%	34,3%
SYDJYLLAND	-3,3%	-5,8%	-0,4%	11,1%	-1,5%	15,1%	48,0%	54,4%
ØSTJYLLAND	2,5%	1,9%	-1,2%	21,7%	3,4%	20,4%	19,7%	33,0%
VESTJYLLAND	3,7%	-8,2%	0,7%	10,3%	-0,9%	15,3%	56,6%	59,2%
NORDJYLLAND	-3,4%	-3,5%	5,7%	17,7%	-5,7%	16,3%	41,8%	30,3%

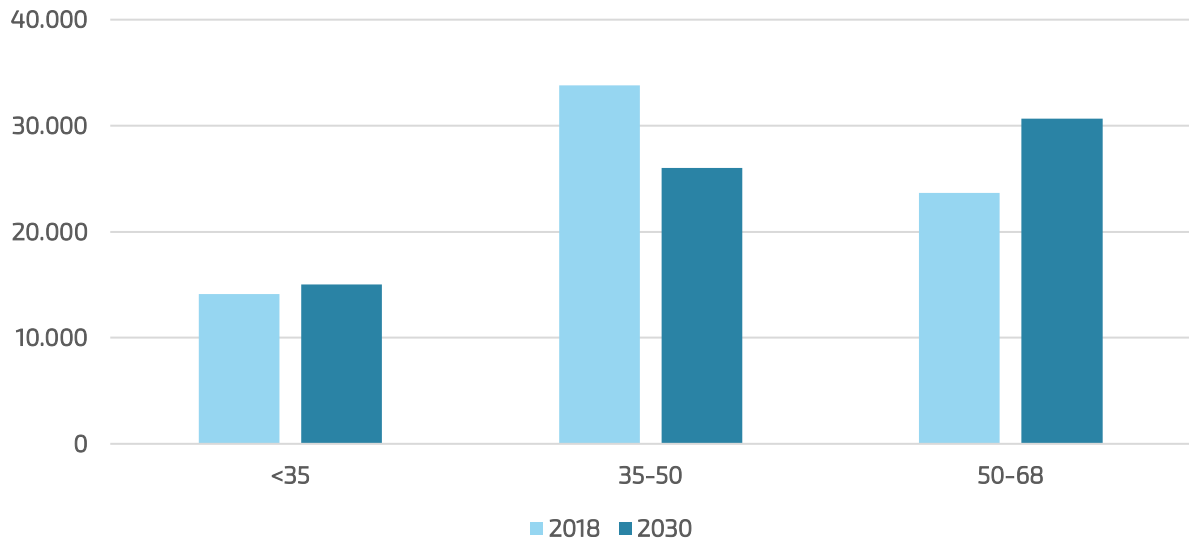
Kilde: DAMVAD Analytics pba. Danmarks Statistik

Note: Tabellen viser den procentvise ændring i udbuddet og efterspørgslen fra 2018 til 2030.

Udbudsfremskrivning fordelt på velfærdsuddannelse og alder

Figur 10.5

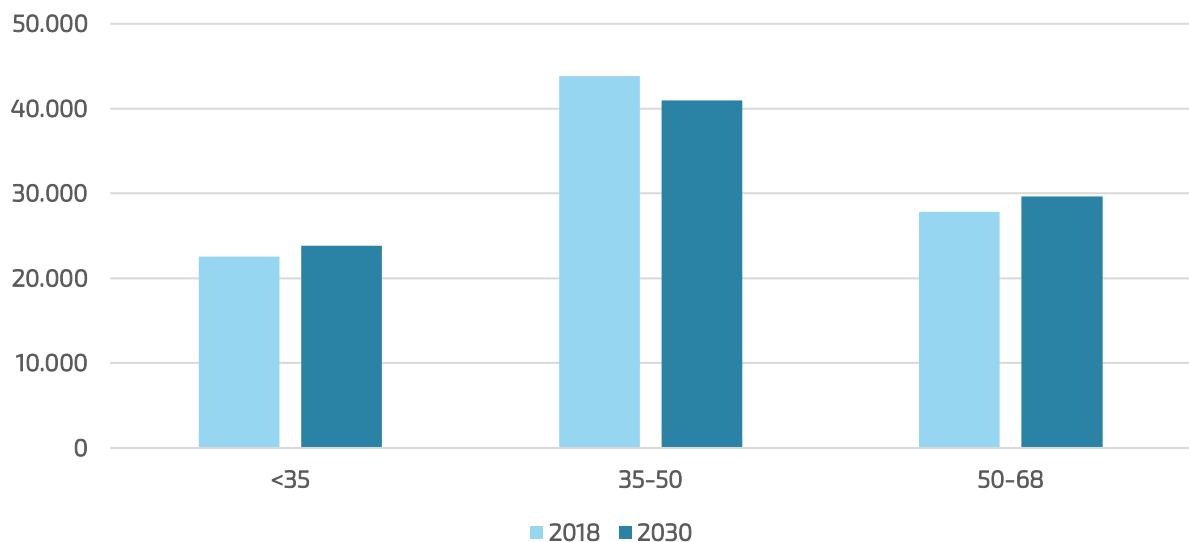
Udbuddet af lærere i 2018 og 2030 fordelt på aldersgrupper

Kilde: DAMVAD Analytics pba. DREAM og Danmarks Statistik

Figur 10.6

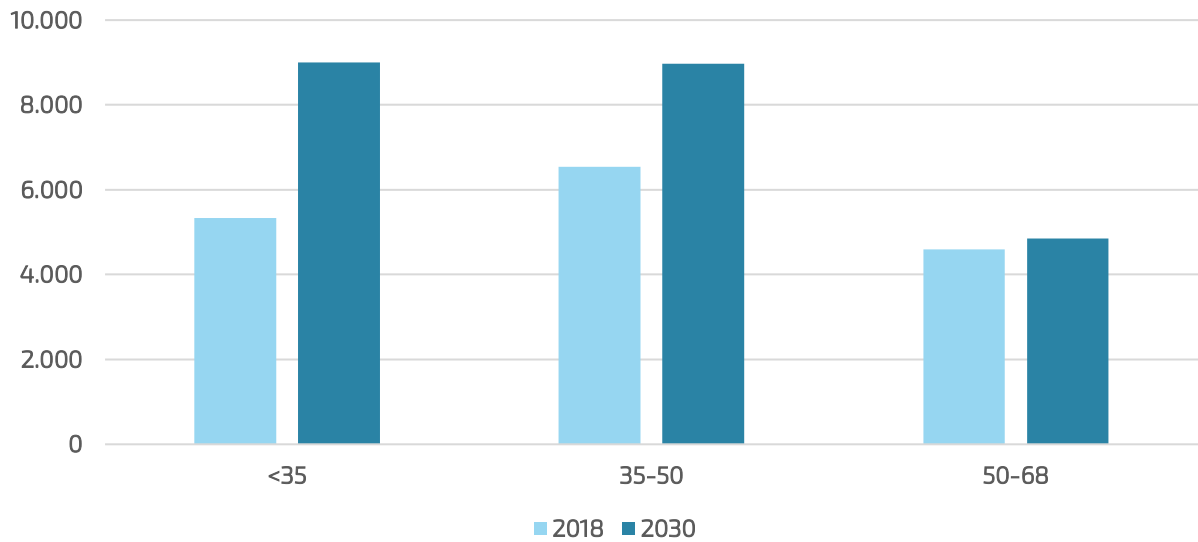
Udbuddet af pædagoger i 2018 og 2030 fordelt på aldersgrupper

Kilde: DAMVAD Analytics pba. DREAM og Danmarks Statistik

Figur 10.7

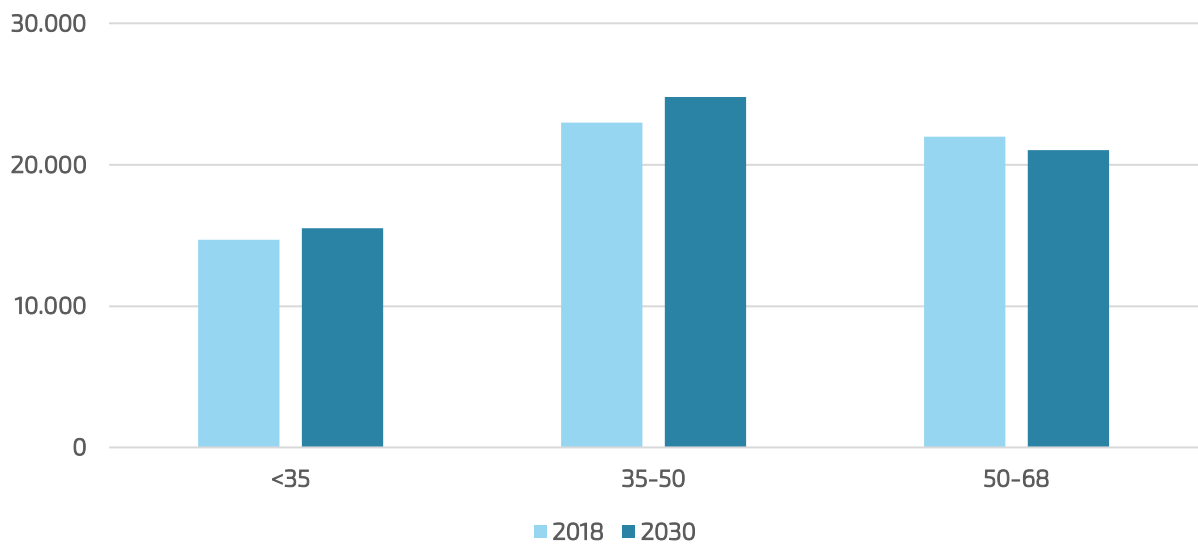
Udbuddet af socialrådgivere i 2018 og 2030 fordelt på aldersgrupper

Kilde: DAMVAD Analytics pba. DREAM og Danmarks Statistik

Figur 10.8

Udbuddet af sygeplejersker i 2018 og 2030 fordelt på aldersgrupper

Kilde: DAMVAD Analytics pba. DREAM og Danmarks Statistik

Ledelsesinformation om ledighed for dimittender fra professionshøjskolerne

Dette notat viser en oversigt over ledighedsgrad for dimittender fra professionshøjskolerne baseret på de nyeste tal fra Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Af tabellerne nedenfor fremgår den gennemsnitlige ledighedsgrad for dimittender fra alle erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser på alle professionshøjskoler samt Danmarks- Medie og Journalisthøjskole.

Ledighedsgraden defineres som den gennemsnitlige ledighedsgrad 4.-7. kvartal efter fuldførelse af uddannelsen. Ledighedsgraden angives i procent og udtrykker den andel af tiden, en person har været ledig i kvartalet (baseret på 37-timers uger).

Den samlede gennemsnitlige ledighedsgrad på tværs af institutioner er, jf. *tabel 1*:

- Ledighedsgraden for dimittender fra de fire store velfærdsuddannelser i 4.-7. kvartal efter dimission i 2018 er gennemsnitligt 5,3 pct.
- Ledighedsgraden for dimittender fra professionsbacheloruddannelser i 4.-7. kvartal efter dimission i 2018 er gennemsnitligt 9,1 pct.
- Ledighedsgraden for dimittender fra erhvervsakademiuddannelser i 4.-7. kvartal efter dimission i 2018 er gennemsnitligt 14,3 pct.
- Ledighedsgraden for dimittender fra kandidatuddannelser i 4.-7. kvartal efter dimission i 2018 er gennemsnitligt 14,2 pct.

Tabel 1. Antal dimittender og ledighedsgrad 4.-7. kvartal for dimittender fra de fire store velfærdsuddannelser, professionsbachelor-, erhvervsakademi- og universitetsuddannelser (nationalt), 2016-2018

	Gennemsnitlig ledighedsgrad			Antal dimittender		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Total: De fire store velfærdsuddannelser	6,7%	6,1%	5,3%	10.152	10.614	10.076
Pædagog	9,3%	7,0%	7,0%	4.195	4.461	4.135
Lærer	7,3%	7,9%	6,6%	1.957	2.260	1.904
Sygeplejerske	1,2%	1,0%	1,1%	2.555	2.528	2.598
Socialrådgiver	7,4%	10,6%	6,4%	1.445	1.365	1.439
Total: Professionsbacheloruddannelser	9,0%	8,6%	9,1%	21.056	21.216	21.624
Total: Erhvervsakademiuddannelser	15,1%	13,8%	14,3%	8.840	8.822	8.440
Total: Universitetsuddannelser	13,3%	13,4%	14,2%	26.907	25.118	23.707

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Nedenfor i tabel 2-8 fremgår tallene på institutionsniveau.

Tabel 2. Antal dimittender og ledighedsgrad 4.-7. kvartal for dimittender fra professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser på Professionshøjskolen VIA University College, 2016-2018

	Gennemsnitlig ledighedsgrad			Antal dimittender		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Designfaglige område	22,0 %	21,6 %	25,2 %	379	358	321
Design, Technology and Business		34,8 %	41,0 %		87	95
Designteknolog	22,0 %	20,4 %	19,7 %	379	271	226
Tekniske område	7,0 %	0,6 %	5,6 %	27	25	25
Produktionsteknolog	7,0 %	0,6 %	5,6 %	27	25	25
Økonomisk-merkantile område	23,5 %	28,2 %	19,0 %	113	129	132
Marketing Management		32,3 %	30,0 %		107	104
Markedsføringsøkonom	23,5 %	23,5 %	6,7 %	113	22	28
Økonomisk/merkantil	23,0 %	27,8 %	16,9 %	117	136	126
International Sales and Marketing (overb.)		34,6 %	26,3 %		85	62
International handel og markedsføring (overb.)	31,0 %			81		
Value Chain Management		8,1 %	6,2 %		51	64
Procesøkonomi og værdikædeledelse	6,5 %			36		
Teknik	10,2 %	9,2 %	11,8 %	702	646	645
Architectural Technology and Construction Management		28,1 %	35,4 %		96	99
Global Business Engineering		23,6 %	19,8 %		46	35
Produktudvikling og teknisk integration (overb.)	13,7 %	8,8 %	39,7 %	11	11	7
Civil Engineering		41,6 %	11,4 %		26	42
Materialeteknologi	0,0 %		32,0 %	6		6
Informations- og kommunikationsteknologi	15,7 %			54		
Information and Communication Technology		9,4 %	13,0 %		57	79
Byggeri og anlæg	14,9 %	5,4 %		93	66	21
Mechanical Engineering		8,3 %	12,7 %		38	49
Maskinteknologi	10,2 %	0,0 %		65	20	
Bygningskonstruktør	9,5 %	3,6 %	5,2 %	437	285	302
Eksport og teknologi	1,7 %			36		
Medie, kommunikation, it mv.	17,5 %	23,5 %	27,6 %	63	119	96
Grafisk fortælling		30,8 %			18	
Kristendom, kultur og kommunikation	28,2 %	30,2 %	30,4 %	14	23	20
Multiplatform storytelling and production		24,1 %	24,9 %		26	29
Animation	13,7 %	15,7 %	28,6 %	49	52	47
Design	20,5 %	17,4 %	17,6 %	268	267	280
Design and Business (overb.)		19,6 %	22,4 %		89	90
Design og business (overb.)	20,5 %	16,5 %	15,8 %	268	178	190
Sundhed	5,6 %	5,6 %	5,0 %	1.160	1.209	1.203
Global nutrition and health	35,5 %	29,9 %	29,3 %	24	23	23
Psykomotorik	22,8 %	27,8 %	15,2 %	46	46	33
Ernæring og sundhed	11,6 %	14,8 %	13,5 %	71	59	59
Fysioterapi	10,1 %	8,6 %	8,4 %	187	191	186
Ergoterapi	9,9 %	8,3 %	8,7 %	137	150	152

Bioanalytiker	3,7 %	8,1 %	5,1 %	86	90	105
Sygeplejerske	1,1 %	1,1 %	1,3 %	607	648	643
Bandagist						
Pædagogik	9,6 %	7,4 %	8,0 %	1.738	1.515	1.566
Tekstildesign, -håndværk og formidling	26,1 %	11,8 %	30,9 %	16	11	14
Folkeskolelærer	8,4 %	8,3 %	9,5 %	581	461	510
Pædagog	10,0 %	6,9 %	7,0 %	1.098	979	986
Diakoni og socialpædagogik	7,2 %	7,6 %	6,8 %	43	64	56
Samfund	6,1 %	8,3 %	12,7 %	324	346	404
Offentlig administration	14,1 %	18,7 %	17,5 %	46	54	62
Socialrådgiver	5,0 %	6,8 %	12,0 %	278	292	342
Total	9,8 %	9,2 %	9,6 %	4.891	4.750	4.798

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med data baseret på færre end fem individer skjult.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Tabel 3. Antal dimittender og ledighedsgrad 4.-7. kvartal for dimittender fra professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser på Københavns Professionshøjskole, 2016-2018

	Gennemsnitlig ledighedsgrad			Antal dimittender		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bio- og laboratorietekniske område	10,7 %	3,5 %	6,5 %	119	88	77
Procesteknolog	19,4 %			23		
Laborant	8,7 %	3,5 %	6,5 %	96	88	77
Samfundsfaglige område	20,7 %	25,4 %	35,8 %	63	70	45
Administrationsøkonom	20,7 %	25,4 %	35,8 %	63	70	45
Teknik	10,8 %	6,6 %	11,8 %	65	61	59
Katastrofe- og risikomanager	8,2 %	8,0 %	11,6 %	62	48	50
Laboratorie- og fødevareteknologi (overb.)		2,1 %	13,2 %		13	9
Medie, kommunikation, it mv.	39,1 %	20,7 %	28,9 %	22	17	14
Kristendom, kultur og kommunikation	39,1 %	20,7 %	28,9 %	22	17	14
Sundhed	4,6 %	4,1 %	3,5 %	1.672	1.683	1.631
Global nutrition and health	30,5 %	12,2 %	16,1 %	47	43	36
Psykomotorik	23,1 %	17,9 %	19,7 %	36	55	38
Ernæring og sundhed	13,4 %	16,6 %	13,5 %	179	169	143
Ergoterapi	8,2 %	4,8 %	4,2 %	102	103	104
Fysioterapi	6,1 %	4,6 %	4,7 %	254	259	238
Bioanalytiker	4,4 %	4,5 %	3,4 %	91	101	99
Radiograf	0,6 %	3,8 %	2,0 %	57	55	55
Jordemoder	0,7 %	0,6 %	2,5 %	61	54	54
Sygeplejerske	1,4 %	1,1 %	1,1 %	845	844	864
Pædagogik	6,0 %	5,7 %	5,7 %	2.208	2.104	2.036
Tekstildesign, -håndværk og formidling	26,6 %	25,3 %	27,4 %	44	39	38
Natur- og kulturformidling		26,0 %	4,5 %		16	19
Dansk tegnsprog og tolkning	3,7 %	10,6 %	8,1 %	18	33	16
Pædagog	5,7 %	5,3 %	5,5 %	1.435	1.381	1.382
Folkeskolelærer	5,4 %	4,7 %	4,7 %	711	635	581
Samfund	9,6 %	6,8 %	10,7 %	478	430	459

Offentlig administration	16,9 %	18,1 %	20,6 %	98	72	91
Socialrådgiver	8,4 %	5,3 %	8,7 %	380	358	368
Total	6,3 %	5,5 %	5,8 %	4.627	4.453	4.321

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med data baseret på færre end fem individer skjult.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Tabel 4. Antal dimittender og ledighedsgrad 4.-7. kvartal for dimittender fra professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser på Professionshøjskolen UCN, 2016-2018

	Gennemsnitlig ledighedsgrad			Antal dimittender		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bio- og laboratorietechniske område	19,9 %	6,3 %	4,5 %	14	16	15
Laborant	19,9 %	6,3 %	4,5 %	14	16	15
Designfaglige område	38,8 %	26,1 %	36,4 %	76	70	81
Design, Technology and Business			37,4 %			20
Designteknolog	38,8 %	26,1 %	36,2 %	76	70	61
It-faglige område	33,9 %	23,5 %	31,9 %	201	216	171
Multimedia Design			50,5 %			32
Multimediedesigner	42,9 %	35,7 %	56,0 %	105	80	37
IT Technology			30,1 %			9
IT-teknolog	33,9 %	32,7 %	21,1 %	21	25	15
Computer Science			23,1 %			36
Datamatiker	20,9 %	15,7 %	25,5 %	75	111	42
Tekniske område	13,4 %	7,7 %	10,6 %	110	111	99
Energy Technology			39,2 %			7
Energiteknolog	20,4 %	33,4 %		37	23	14
Produktionsteknolog	15,2 %	7,2 %	13,3 %	41	44	40
Installatør	8,8 %	0,0 %	0,6 %	25	23	16
Automationsteknolog	0,0 %	1,6 %	0,0 %	7	21	13
Automation Engineering						9
Økonomisk-merkantile område	17,7 %	23,3 %	13,3 %	512	485	413
Marketing Management			34,0 %			32
Markedsføringsøkonom	21,7 %	31,0 %	15,4 %	184	152	98
Serviceøkonom	20,7 %	26,4 %	17,7 %	187	197	144
Financial controller	19,5 %	17,8 %	8,7 %	27	34	24
Finansøkonom	12,3 %	17,1 %	8,4 %	114	98	96
Service, Hospitality and Tourism Management						19
Økonomisk/merkantil	19,2 %	19,7 %	19,7 %	270	294	310
International hospitality management (overb.)	25,9 %	19,9 %	32,6 %	37	47	48
Eksport og teknologi	27,9 %	23,1 %		24	26	
International handel og markedsføring (overb.)	22,3 %	22,4 %	22,4 %	87	100	94
Sportsmanagement (overb.)	18,5 %	26,8 %	23,0 %	85	77	96
Export and Technology Management			13,6 %			22
Finans	4,3 %	3,4 %	4,2 %	37	44	50
Teknik	16,5 %	11,4 %	7,8 %	136	166	149
Produktudvikling og teknisk integration (overb.)	33,0 %	20,6 %	27,7 %	17	26	26
Energi management (overb.)		32,0 %	6,6 %		20	20

Bygningskonstruktør	14,6 %	6,1 %	5,1 %	119	120	93
Architectural Technology and Construction Management			6,7 %			10
Medie, kommunikation, it mv.	20,8 %	23,6 %	23,6 %	90	133	94
Digital Concept Development (overb.)			52,1 %			19
Web Development (overb.)			29,6 %			6
Digital konceptudvikling (overb.)	20,7 %	33,8 %	21,6 %	46	61	34
Webudvikling (overb.)	20,0 %	10,9 %	26,1 %	21	31	13
Softwareudvikling (overb.)	22,6 %	20,4 %	4,0 %	23	41	22
Sundhed	6,6 %	4,4 %	5,3 %	483	504	537
Ergoterapi	18,1 %	13,1 %	13,8 %	69	59	65
Fysioterapi	12,3 %	8,5 %	12,3 %	103	119	119
Radiograf	4,9 %	1,5 %	3,3 %	38	40	31
Jordemoder	3,6 %	2,2 %	3,3 %	46	47	54
Sygeplejerske	2,0 %	1,4 %	1,0 %	227	239	268
Pædagogik	12,3 %	11,4 %	12,8 %	769	694	621
Natural and Cultural Heritage Management			53,8 %			17
Natur- og kulturformidling	36,8 %	41,1 %	44,0 %	41	39	20
Pædagog	12,4 %	11,1 %	11,3 %	452	439	381
Folkeskolelærer	9,9 %	8,0 %	11,3 %	276	216	203
Samfund	3,0 %	10,8 %	23,9 %	26	30	32
Offentlig administration	3,0 %	10,8 %	23,9 %	26	30	32
Total	14,2 %	13,1 %	13,0 %	2.687	2.719	2.522

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med data baseret på færre end fem individer skjult.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Tabel 5. Antal dimittender og ledighedsgrad 4.-7. kvartal for dimittender fra professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser på UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, 2016-2018

	Gennemsnitlig ledighedsgrad			Antal dimittender		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bio- og laborietekniske område	14,5 %	9,8 %	18,6 %	108	89	108
Procesteknolog	16,7 %	10,8 %	21,7 %	52	47	56
Jordbrugsteknolog	14,3 %	12,2 %	11,5 %	43	28	31
Laborant	6,1 %	1,3 %	14,5 %	13	14	21
It-faglige område	27,5 %	15,9 %	17,8 %	297	221	239
Multimedia Design			41,1 %			25
Multimediedesigner	39,0 %	28,9 %	26,3 %	175	126	111
IT-teknolog	21,5 %	3,8 %	17,5 %	32	26	26
Datamatiker	16,6 %	5,2 %	9,1 %	90	69	77
Tekniske område	9,3 %	9,2 %	7,5 %	88	107	116
Energiteknolog	28,0 %	6,4 %	5,1 %	17	12	10
Produktionsteknolog	20,5 %	18,4 %	5,7 %	17	20	21
Byggekoordinator	1,6 %	7,5 %	34,5 %	5	6	
Autoteknolog	2,2 %	12,1 %	14,5 %	11	19	13
Automationsteknolog	0,0 %	13,5 %	6,3 %	6	8	31
Installatør	1,2 %	3,8 %	4,3 %	32	42	37
Økonomisk-merkantile område	13,0 %	13,5 %	17,8 %	494	504	539

Marketing Management			66,4 %			35
Logistics Management			22,3 %			37
Serviceøkonom	20,4 %	12,8 %	24,3 %	144	97	143
Financial controller	13,0 %	20,6 %	26,2 %	26	17	14
Service, Hospitality and Tourism Management		20,4 %	14,9 %		87	50
Markedsføringsøkonom	17,5 %	20,5 %	15,3 %	145	121	117
Logistikøkonom	9,5 %	27,4 %	17,6 %	47	9	35
Handelsøkonom	12,0 %	6,3 %	10,3 %	49	49	55
Finansøkonom	6,2 %	6,8 %	9,9 %	83	86	90
Økonomisk/merkantil	17,9 %	19,7 %	21,6 %	188	259	264
International Sales and Marketing (overb.)		40,6 %			28	
Innovation and entrepreneurship (overb.)		26,6 %	23,1 %		46	14
Sportsmanagement (overb.)		22,7 %	26,3 %		19	25
Innovation og entrepreneurship (overb.)	22,2 %		26,6 %	41		27
International hospitality management (overb.)	17,2 %	20,9 %	30,0 %	49	63	67
International handel og markedsføring (overb.)	26,5 %	14,2 %	24,1 %	45	45	74
Finans	7,2 %	5,7 %	5,8 %	53	58	56
Teknik, prof. bach.	6,9 %	13,3 %	10,5 %	143	147	125
Architectural Technology and Construction Management		40,9 %			7	
Jordbrug (overb.)		26,6 %	20,6 %		11	11
Product Development and Integrative Technology (overb.)		22,2 %			11	
Laboratorie- og fødevareteknologi (overb.)		34,6 %	7,3 %		7	7
Jordbrugsvirksomhed (overb.)	13,1 %			8		
Produktudvikling og teknisk integration (overb.)	6,1 %		12,7 %	22		16
Bygningskonstruktør	5,3 %	9,1 %	9,1 %	111	111	91
Medie, kommunikation, it mv.	28,8 %	32,4 %	31,5 %	96	89	152
Digital konceptudvikling (overb.)	40,6 %	44,5 %	36,9 %	58	51	67
Digital Concept Development (overb.)			35,6 %			28
Webudvikling (overb.)	10,5 %	20,9 %	30,3 %	28	23	40
Softwareudvikling (overb.)	6,6 %	9,5 %	9,4 %	10	15	17
Sundhed	3,5 %	3,4 %	3,1 %	596	620	594
Fysioterapi	12,5 %	8,6 %	10,6 %	95	112	105
Ergoterapi	8,5 %	12,1 %	7,4 %	61	63	53
Radiograf	2,1 %	1,0 %	3,6 %	50	53	33
Sygeplejerske	1,0 %	1,0 %	0,8 %	355	368	376
Bioanalytiker	0,4 %	0,0 %	0,2 %	35	24	27
Pædagogik	13,0 %	8,8 %	8,8 %	678	586	590
Pædagog	15,7 %	8,2 %	7,4 %	422	384	412
Folkeskolelærer	8,5 %	10,0 %	12,1 %	256	202	178
Samfund	11,9 %	8,4 %	11,7 %	280	307	323
Offentlig administration	20,4 %	19,1 %	16,4 %	40	52	58
Socialrådgiver	10,6 %	6,3 %	10,7 %	240	255	265
Total	12,1 %	10,2 %	11,9 %	2.968	2.929	3.050

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med data baseret på færre end fem individer skjult.
 Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Tabel 6. Antal dimittender og ledighedsgrad 4.-7. kvartal for dimittender fra professionsbacheloruddannelser på Professionshøjskolen Absalon, 2016-2018

	Gennemsnitlig ledighedsgrad			Antal dimittender		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Økonomisk/merkantil	11,2 %	18,3 %	19,3 %	85	99	92
Leisure management	11,2 %	19,2 %	19,3 %	85	86	76
Bachelor of Leisure Management		8,6 %	19,1 %		13	16
Sundhed	5,6 %	5,5 %	6,1 %	617	651	565
Ernæring og sundhed	19,3 %	16,2 %	22,3 %	137	160	116
Bioanalytiker	6,2 %	11,0 %	8,6 %	39	48	39
Ergoterapi	3,9 %	5,6 %	4,0 %	51	48	38
Fysioterapi	4,2 %	4,2 %	3,3 %	90	99	107
Sygeplejerske	1,0 %	0,4 %	0,5 %	300	296	265
Pædagogik	8,2 %	5,8 %	6,3 %	782	796	773
Pædagog	9,0 %	6,2 %	6,2 %	545	523	533
Folkeskolelærer	6,3 %	4,9 %	6,5 %	237	273	240
Samfund	7,5 %	7,7 %	12,0 %	166	232	241
Offentlig administration		17,2 %	18,3 %		38	49
Socialrådgiver	7,5 %	6,3 %	10,6 %	165	194	192
Total	7,3 %	6,5 %	7,7 %	1.650	1.778	1.671

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med data baseret på færre end fem individer skjult.
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Tabel 7. Antal dimittender og ledighedsgrad 4.-7. kvartal for dimittender fra professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser på Professionshøjskolen UC Syddanmark, 2016-2018

	Gennemsnitlig ledighedsgrad			Antal dimittender		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Bio- og laboratorietechniske område	14,0 %	3,5 %	5,0 %	7	10	12
Laborant	14,0 %	3,5 %	5,0 %	7	10	12
Medie, kommunikation, it mv.	26,2 %	19,7 %	25,1 %	110	115	114
Medie- og sonokommunikation	27,5 %	43,2 %	25,9 %	23	36	33
Grafisk kommunikation	24,6 %	11,9 %	28,5 %	58	63	54
Fremmedsprog og digital markeds kommunikation	30,2 %	9,0 %	15,6 %	29	16	27
Sundhed	4,5 %	4,7 %	4,2 %	450	419	451
Ernæring og sundhed	18,3 %	4,4 %	14,8 %	36	31	32
Ergoterapi	14,3 %	12,0 %	6,6 %	49	51	45
Fysioterapi	3,5 %	9,6 %	7,5 %	103	98	111
Bioanalytiker	2,4 %	2,7 %	2,7 %	27	25	25
Jordemoder	1,6 %	1,3 %	3,4 %	41	54	56
Sygeplejerske	0,9 %	1,7 %	0,6 %	194	160	182
Pædagogik	9,2 %	7,9 %	8,0 %	708	659	633
Pædagog	10,2 %	8,5 %	8,2 %	509	489	441
Folkeskolelærer	6,6 %	6,2 %	7,7 %	199	170	192
Samfund	8,0 %	9,9 %	16,4 %	157	170	194
Offentlig administration	13,0 %	13,5 %	22,3 %	17	34	40
Socialrådgiver	7,5 %	9,1 %	14,9 %	140	136	154

Total	8,8 %	8,1 %	9,3 %	1.432	1.373	1.404
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Table 8. Antal dimittender og ledighedsgrad 4.-7. kvartal for dimittender fra professionsbacheloruddannelser på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, 2016-2018

	Gennemsnitlig ledighedsgrad			Antal dimittender		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Medie, kommunikation, it mv.	13,2 %	14,9 %	15,4 %	484	491	502
Visuel kommunikation	16,4 %	17,0 %	23,9 %	83	80	92
Fotojournalist	7,3 %	22,2 %	17,5 %	12	21	14
TV- og medietilrettelæggelse	19,6 %	4,9 %	23,8 %	32	32	35
Medieproduktion og ledelse	17,3 %	14,3 %	10,7 %	53	55	48
Journalist	11,2 %	16,2 %	11,2 %	213	218	225
Kommunikation	10,5 %	11,0 %	15,5 %	91	85	88
Total	13,2 %	14,9 %	15,4 %	484	491	502

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Gør tanke til handling
VIA University College

Strategiske målsætninger for VIA Efter- og videreuddannelse 2021-2023

Sikker drift i en usikker tid

Et stærkere fundament for fremtiden

Sikre faglighed, relevans og forretning

Målsætninger

Vi skal nå længere ud og **være mere synlige** for målgrupper, samarbejdspartnere, interesseorganisationer og det politiske niveau.

Vi skal skærpe vores **profil på digitalisering og bæredygtighed** ind i professioner og fagligheder

Vi skal sammen byde ind i arbejdet med Danmarks bedste videreuddannelser med pejling på **livslang læring, fleksible og individualiserede tilbud** i en verden hvor tværfaglighed og partnerskab får stadig større betydning.

Vi har et godt afsæt

- Kendskab til og partnerskaber med organisationerne
- Lærings- og udviklingsdidaktik, der bygger på interaktion mellem individ og organisation, teori og praksis
- Professionsindsigt og forskningsbaseret udsigt på et bredt felt
- Forsyningsforpligtelse af formelle kompetencegivende uddannelser
- Helhedsorienterede løsninger baseret på flere fagligheder
- Ledelse koblet til professioner og brancher
- Uudnyttet potentiale i vores mange dimittender

Et godt afsæt trods Covid 19

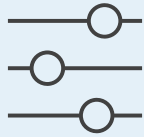
	2017	2018	2019	2020	2021 T1	2022
Omsætning	194,8	196,5	165,5	136,2	189,9	213,3
Indtjening	33,8	27,4	53,8	35,7	48,8	
Oms. CFU				53,2	51,5	
Indt. CFU				19,2	15,1	

OG

Vi sidder på den
samme brændende
platform som alle andre

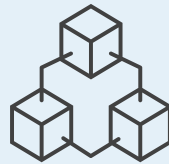
Tendenser i omverden

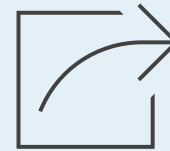
Kompetenceudvikling tager i høj grad **afsæt i organisationers og virksomheders aktuelle behov**. I fremtiden vil der **også** være brug for at kunne levere **fleksibel og individualiseret kompetenceudvikling** til individer, som bygger kompetencer op til fremtidige behov i virksomhederne/organisationerne.

Fremtidens professionelle tager ansvar for egen kompetenceudvikling, eget arbejdsliv, tager stilling og forventer individualiserede tilbud, som bidrager til deres karrieremæssige muligheder og organisationernes behov. Flere vil hente kompetenceudvikling internationalt i det stigende udbud af online courses.

Beslutningsprocesserne vedr. kompetenceudvikling **decentraliseres** i den offentlige sektor. **Kompetencestrategier** som afsæt for rekrutteringsstrategi.

Et arbejdsliv i forandring

- Klima
- Digitalisering
- Forandringshastighed på kompetencer og faglighed
- Tværfaglighed, koblingskompetencer og samarbejde
- Medledelse og selvorganisering
- Fagligheder flytter plads

Ressourceknaphed; kapacitet, kompetencer, økonomiske midler

Vi skal skrue op for professionalisering og forretningsudvikling

Stærk relevant faglighed og læringskompetencer samles i tilbud til personer, organisationer og samfund i form af:

- Uddannelser/moduler
- Kurser
- Organisationsudvikling
- Sparring
- Udviklings- og kompetenceudviklingsprojekter
- Relevante mix af ovenstående og **nye formater**

Vi skal nå længere ud og **være mere synlige** for målgrupper, samarbejdspartnere, interesseorganisationer og det politiske niveau.

INDSATSER

Videreudvikle vores tilgang til markedet med målgruppespecifikke strategier

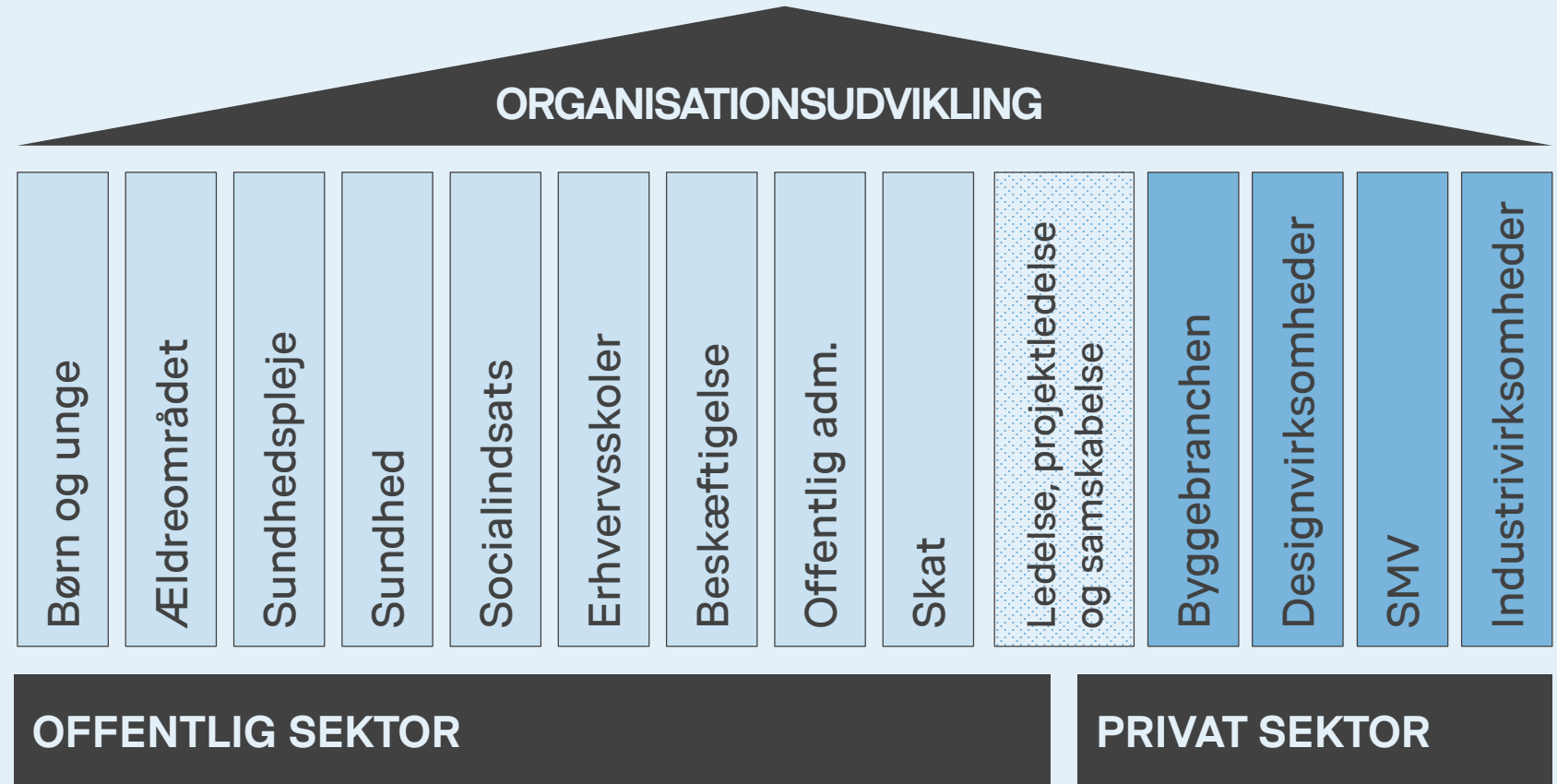
Arbejde med databaseret og digitalt med salg/markedsføring

Arbejde målrettet med relationsbaseret salg og netværk

SUCCESKRITERIER

- ✓ Øget synlighed hos VIA's målgrupper målt på markedsføringsparametre, klik på faglige artikler, tilmeldinger til kurser, uddannelser og kontrakter på interorganisatoriske opgaver og projekter
- ✓ At de aktiviteter og den viden vi allerede har på digital og databaseret markedsføring videreføres og danner grundlag for en overordnet plan.
- ✓ At vi fastholder og udvikler VIA's markedsandele på diplomuddannelser
- ✓ Alle ledere og udpegede medarbejdere indgår i forretningsmæssigt udvalgte netværk og relationer med henblik på at understøtte vores profil og salget af vores ydelser.

VIA opererer
i et bredt
marked

Vi skal sammen byde ind i arbejdet med Danmarks bedste videreuddannelser med pejling på **livslang læring, fleksible og individualiserede tilbud** i en verden hvor tværfaglighed og partnerskab får stadig større betydning.

INDSATSER

Udvikle nye forretningsmodeller, der matcher markedsefterspørgsel nu og i fremtiden

Understøtte arbejdsmarkedet ved at udvikle modeller for mobilitet/sporskiftmodeller

VIA's udviklingslaboratorie for EVU didaktik

Dagsordenssætte livslang læring politisk, sammen med interessenter, faglige organisationer og professionshøjskolesektoren

SUCCESKRITERIER

- ✓ Med afsæt i høstede erfaringer udvikles nye forretningsmodeller der imødekommer tendenserne i markedet; fri tilgængelig viden, onlineformater, Micro Credentials, praksislæring mv. **De første nye modeller rulles ud i 2022**
- ✓ At der i samarbejde med aftagere fortsat udvikles formelle uddannelsesaktiviteter på specialistaniveau og nye EVU baserede modeller til sporskifte ind i velfærdsområdet
- ✓ At der er etableret et udviklingslaboratorie for EVU didaktik til understøttelse af de didaktiske kompetencer hos både EVU og grunduddannelsesmedarbejdere. Styrket kapacitet for EVU.
- ✓ At VIA indgår i formelle og uformelle fora om Livslang læring og fremtidens EVU
- ✓ At der er skabt mindst et partnerskab om afprøvning af Micro Credentials

Vi skal skærpe vores **profil på digitalisering og bæredygtighed** ind i professioner og fagligheder

INDSATSER

Konkretisere og udrulle flere selvstændige
forretningsfelter

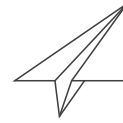
Klare profiler på digitalisering og
bæredygtighed (alle professioner og
fagligheder)

Udpege felter for ny viden/forskning

Kompetencestrategi for sikring af fagligt
niveau

SUCCESKRITERIER

- ✓ Nye ydelser til virksomheder og organisationer baseret på kompetencer til en digital og bæredygtig fremtid
- ✓ Viden om hvilke primære kompetencer på digitalisering og bæredygtighed vi skal indbygge i vores nuværende og kommende ydelser, herunder stillingtagen til position i markedet
- ✓ At forskningscentrene bidrager med ny viden til aftagere og understøtter videngrundlaget for EVU uddannelser og aktiviteter; gerne som følgeforskning
- ✓ At der er opnået det besluttede kompetenceniveau hos ledere og medarbejdere

Bilag 1: Budgetopfølgning T1 2021

1. Indledning

T1-prognosen 2021 er ligesom 2020-prognoserne præget af forventninger om økonomiske udsving foranlediget af corona-pandemien. Der er ved budgetopfølgningen for T1 stadig elementer, som kan henføres til pandemien, og som fortsat er svære præcist at indarbejde i prognoserne.

Der var allerede ved budgetlægningen indarbejdet flere ændringer og forudsætninger baseret på erfaringerne fra 2020:

Det drejer sig blandt andet om:

- lavere driftsomkostninger på kørsel, forplejning, kursus- og konferencedeltagelse.
- lavere indtægter på kantinedriften
- at der ikke ville være større udsving i STÅ-indtægterne, da det i 2020 viste sig, at der på trods af corona-situationen var en højere beståelsesprocent blandt VIAs studerende end først antaget.

Budgetopfølgningen for T1 2021 viser imidlertid, at der i forhold til forventningen i budget 2021 er en større andel studerende, som har udskudt eksaminer eller taget orlov i foråret 2021. Der tegner sig nu et billede, primært på velfærdsuddannelserne, af et lidt større frafald, øget orlov og udskydelse af eksaminer end oprindelig forventet. Der kan således være risiko for, at forskydningen også fortsætter i efteråret på trods af genåbningen af VIAs campusser. Dette påvirker de forventede STÅ-indtægter negativt.

Derudover viser budgetopfølgningen for T1, at netto-effekten af nedlukningen har haft større økonomiske konsekvenser for kantinedriften end oprindelig forventet.

På den anden side har Uddannelses- og Forskningsministeriet blandt andet bevilliget ekstraordinære tilskud i form af bevilling til etablering og drift af testcentre samt et øget resultattilskud og tilskud til kompensering af tiltag for afgangsstuderende. Det skal bemærkes, at VIA har afholdt omkostninger til testcentre i et større omfang end kompensationen.

Overordnet set forventes det, at VIA i 2021 kommer ud med et underskud. En del heraf var forventet og er indarbejdet i det korrigerede budget, nemlig de særbevillinger VIA har modtaget i 2019 og 2020, samt overførte midler til aktiviteter og projekter fra 2020. Samtidig ses der afvigelser, der kan henføres til corona-pandemien.

Corona-situationen forventes at stabilisere sig i løbet af efteråret, og der vil i alle områder blive arbejdet med at få bragt de sidste økonomiske udfordringer af vejen.

På uddannelsesområdet forventes, at der frem mod T2-prognosen arbejdes videre med omkostningstilpasning inden for de enkelte uddannelsesområder. Nuværende resultat på -5,9 mio.kr. på uddannelsesområdet forventes derfor væsentligt forbedret ved T2-prognosen. Resultatet af T1-prognosen er således at betragte som en økonomisk status på de aktivitetsændringer, som uddannelsesområdet aktivt og løbende arbejder med.

På Fællesområdet er resultatet på -5,2 mio.kr., hvilket primært skyldes en nedgang i kantinernes omsætning sammenholdt med besparelser, som fordeler sig primært på mødeforplejning, kørsel, kompetenceudvikling, aflysning af afdelingsseminar og lignende aktiviteter, udskydelse af ansættelser, forbrugsartikler, energiforbrug m.m. Der forventes en stabilisering af området, når campusserne åbner op igen.

Derudover er der mindre forretningsmæssige udsving på Forskning og udvikling og Digitalisering.

2. Budgetopfølgning T1 2021

Ankerbudget 2021 med et budgetteret resultat på 17 mio.kr. blev godkendt af bestyrelsen i december 2020. Efterfølgende er ankerbudgettet blevet korrigeret med følgende poster:

- Forbrug af særbevillinger på ca. 17 mio.kr. modtaget og indtægtsført i 2019 og 2020 med henblik på anvendelse i 2021.
- Forbrug af overførte midler på ca. 6 mio.kr. fra 2020 til udskudte projekter – primært på grund af manglende mulighed for at gennemføre aktiviteter i 2020 (corona-situationen).

Det korrigerede budget udviser herefter et resultat på -6 mio.kr.

Nedenstående redegørelse vil alene vedrøre afvigelser mellem det korrigerede budget og T1-prognosen.

T1-prognosen for 2021 viser et resultat på -21,4 mio.kr., svarende til en negativ afvigelse på 15,2 mio.kr. mellem det korrigerede budget og T1-prognosen.

Nedenstående tabel 1 viser ankerbudget 2021, det korrigerede budget 2021 og T1-prognosen for 2021.

VIA 2021 (mio.kr.)	Ankerbudget	Korrigeret budget	T1-Prognose	Afvigelse ml. T1 og korrigeret budget
Indtægter i alt	1.718,5	1.710,3	1.709,1	-1,3
Lønninger mv.	-1.188,7	-1.201,9	-1.219,4	-17,5
Øvrig drift	-444,2	-446,0	-439,0	7,0
Afskrivninger	-40,4	-40,4	-43,5	-3,1
Finansielle omkostninger	-28,2	-28,2	-28,6	-0,4
Omkostninger i alt	-1.701,5	-1.716,5	-1.730,4	-13,9
Resultat	17,0	-6,2	-21,4	-15,2

Tabel 1: T1-prognosen 2021.

Der er en nedgang i indtægter på 1,3 mio.kr., som dækker over en forventet indtægtsnedgang på 14,6 mio.kr. på bl.a. taxameterne. Dette opvejes af, at VIA har modtaget særbevillinger for 13,2 mio.kr. i 2021.

Der har været gennemført aktivitetstilpasninger bl.a. i form af afskedigelser i 2020 og 2021. Den endelige effekt af disse får først fuld virkning fra budget 2022. Der forventes at blive brugt 17,5 mio.kr. mere på lønninger end budgetteret. Det primære forventede merforbrug kan henføres til, at der også i 2021 er modtaget særbevillinger, som vil indebære øgede lønomkostninger. Derudover er der også kommet nogle større projekter i efter- og videreuddannelsesområdet, som medfører øget forbrug til løn. Der er således alene tale om en midlertidig forøgelse af lønomkostningerne, som forventes udfaset i forbindelse med særbevillingernes og projekternes udløb. Endelig er der sket en tilpasning af lønbudgetterne som konsekvens af, at lønreguleringen for offentlige ansatte blev lavere end forventet. Udmøntningen af lønreguleringen fandt sted i februar måned 2021. I forlængelse heraf forventes der senere udmeldt en dispositionsbegrænsning, som vil reducere de forventede indtægter med ca. 9 mio.kr. tilsvarende.

Udover de øgede lønomkostninger, er der almindelige forretningsmæssige udsving i indtægter og udgifter, som medvirker til, at resultatet for T1-prognosen viser et underskud på 21,4 mio.kr.

3. Økonomisk overblik

Nedenstående tabel 2 viser det økonomiske overblik over udsvingene i resultatet fra ankerbudget til korrigeret budget til T1-prognosen.

Økonomisk overblik - netto (resultat)

(mio.kr.)

Budget 2021 resultat	17
Særbevillinger 2019	-13
Særbevillinger 2020	-4
Overført fra 2020	-6
Afvigelse i alt ved korrigeret budget	-23
Korrigeret budget 2021	-6
Øget resultattilskud (corona)	6
Taxameter tilskud (netto) (corona)	-4
Kantiner (corona)	-9
Forretningsmæssige udsving	-8
Afvigelse i alt ved T1	-15
T1-prognose 2021	-21

Tabel 2: Økonomisk overblik – fra ankerbudget til T1.

Det korrigerede budget medfører en nedgang i resultatet på 23 mio.kr. De 23 mio.kr. består af særbevillinger fra 2019 og 2020 samt overførte midler fra 2020.

Forskellen fra det korrigerede budgets resultat til T1-prognosens resultat udgør i alt 15 mio.kr. VIA har fået et forhøjet resultattilskud på 6 mio.kr. Taxameterindtægterne forventes at falde med 10 mio.kr., hvoraf de 6 mio.kr. umiddelbart findes i budgetterne til uddannelserne jf. Økonomimodellen, så nettoeffekten bliver 4 mio.kr. Selvom der i budget 2021 var budgetteret med en forventet nedgang i kantineomsætning, er det forventede resultat på det område yderligere 9 mio.kr. lavere. Endelig er der almindelige forretningsmæssige udsving, som har effekt på resultatet på 8 mio.kr.

4. Økonomiske indsatsområder i resten af 2021

Med en T1-prognose der viser et forventet underskud på 21 mio.kr. er det vigtigt, at der er fokus på de bagvedliggende årsager. Som nævnt ovenfor kan en meget stor del henføres til enten det forventede forbrug af særbevillinger fra tidligere år eller den særlige corona-situation VIA og resten af landet er i. Herudover er der mindre udsving i den daglige drift. Økonomiafdelingen vurderer således, at der ikke er markante langsigtede styringsmæssige årsager til det forventede underskud, men at det i høj grad kan henføres til identificerbare beslutninger eller hændelser.

Imidlertid bør der dog fortsat være fokus på et generelt tilbageholdende forbrug og iværksættelse af tiltag med henblik på at reducere underskuddet mest muligt frem mod regnskabsafslæggelsen.

På uddannelsesområdet er der igangsat særlige fastholdelsesinitiativer med henblik på, at studerende fastholdes i deres uddannelser og ikke falder fra grundet corona. Et andet fokusområde vil være den udarbejdede langsigtede strategi for efter- og videreuddannelsesområdet post-corona, da dette område i flere år har lidt under markedets faldende efterspørgsel, og corona-situationen har gjort opgaven med at tilegne sig markedsandele yderligere udfordrende.

VIA's strategi for finansiell risikostyring 2021

I henhold til bekendtgørelse om optagelse af lån m.v. og om strategi for finansiell risikostyring for institutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriets område (BEK nr. 1976 af 13. december 2020, herefter bekendtgørelsen) skal bestyrelserne for de enkelte videregående uddannelsesinstitutioners under ministerområdet senest den 1. juli 2021 have en nedskrevet strategi for institutionens finansielle risikostyring.

Strategien for finansiell risikostyring skal udarbejdes i henhold udmeldte retningslinjer af den 9. februar 2021.

1. Formål med den finansielle strategi

Den finansielle politik skal understøtte VIA's overordnede strategi, skabe overblik over den samlede finansielle situation, beskrive de konkrete retningslinjer for styringen af VIA's finansielle risiko, sikre VIA's økonomiske rammer og undgå at påføre VIA uønskede risici. Derudover beskriver den finansielle politik, hvem hos VIA der har ansvaret for og bemyndigelsen til at styre den finansielle risiko og overholde de finansielle risikomål.

VIA's finansielle risikoprofil er balanceret – dvs. vi i den langsigtede planlægning balancerer forholdet mellem fastforrentede og variabelt forrentede lån, VIA's likvide beredskab, afdragsprofilen på lån, den driftsmæssige situation og forventninger til fremtiden og fremtidens udfordringer og muligheder.

Følgende kendetegn beskriver en balanceret virksomhed på det finansielle område:

Kendetegn ved en balanceret virksomhed:	
Bevare sin kapital	Beskyttelse af værdier
Kende sin risiko	Forholdt sig til max risiko Vælger lav risiko frem for høj gevinst Bruger kendte og simple låne- og investeringsprodukter Holder sig på god afstand af forskellige grænser på det finansielle områder.
Effektiv administration	Optimering af tidsforbrug Overblik Omkostningseffektiv
Tryghed	Overholde lovgivning og normer Reducere og håndtere risici Løbende rapportering

Kilde: PwC

2. Budgetrisiko og den strategiske risikostyring:

Historisk set har VIA budgetlagt med en overskudsprocent på 1% af den forventede omsætning svarende til ca. 17. mio.kr. Overskudsprocenten er fastsat så det sikres, at så stor en del af VIA's indtægter som muligt

anvendes til VIAs formål. I de kommende år forventes overskudsprocenten at blive øget i takt med at VIA skal afdrage på sine realkreditlån.

Det er forventeligt, at der i budgetåret opstår afvigelser fra det godkendte budget i både op- og nedadgående retning. Budgetudsving kan have mange årsager fx:

- "Tilfældige" og naturlige udsving
- Planlagte og besluttede udsving
- Særlige situationer –fx pandemier
- Et varsel om en ny tendens

Der opstilles følgende grænser og rammer for, hvornår direktionen kan/skal reagere på budgetudsving:

Budgetudsving indenfor +/- 1% på VIA-niveau	I udgangspunktet er der tale om naturlige og forventelige budgetudsving og der er ikke behov for generelle reaktioner. Der kan dog fortsat være behov for lokale initiativer med henblik på at sikre budgetoverholdelse. Såfremt direktionen vurderer, at et budgetudsving er starten på en tendens eller anden større forandring skal direktionen reagere af hensyn til den langsigtede budgettilpasning.
Budgetudsving over +/- 1% og under +/- 2% på VIA-niveau	Direktionen skal vurdere de bagvedliggende årsager til budgetudsvingene og handle derefter.
Budgetudsving på over +/- 2% på VIA-niveau	Direktionen iværksætter passende foranstaltninger med henblik på at skabe en ny budgetbalance.

Der kan være forskel på direktionens handlinger afhængigt af, om der er tale om positive eller negative budgetudsving.

3. Gældsniveau:

Ved udgangen af 2020 udgjorde VIAs langfristede gældsforpligtelser 1.794 mio.kr. I dette tal indgår skyldige indfrosne feriemidler.

Gælds faktoren (den langfristede gæld set i forhold til de samlede indtægter) udgjorde 106,4%.

Finansieringsgraden (de langfristede gældsforpligtelser excl. skyldige indfrosne feriemidler i forhold til de materielle anlægsaktiver) udgjorde 61,2%.

VIAs langfristede gæld afspejler et højt investeringsniveau i de seneste 10 år, der betyder, at VIA råder over en række moderne og tidssvarende campusbyggerier. I 2021 færdiggøres den nye Campus Horsens. Der er på nuværende tidspunkt ikke besluttet nye større campusbyggerier.

Fremadrettet er det vurderingen, at VIAs samlede aktivitet vil være status quo og at det nuværende antal undervisningslokaler samlet set vurderes tilstrækkeligt. Der kan dog ske både geografiske og faglige forskydninger, der kan nødvendiggøre tilpasninger af bygningsporteføljen fremadrettet.

Af hensyn til sikring af VIAs fortsatte kreditværdighed og muligheder for at skaffe nødvendig likviditet, skal finansieringsgraden ikke overstige 80%.

Ved optagelse af tillægslån vurderes bygningernes markedsværdi af realkreditinstitut.

4. Finansieringskilder:

Ved finansiering af ejendomme skal størst muligt realkreditlån optages for at opnå længst mulig løbetid fra långivers side. Løbetiden på lån skal være så langt som muligt. Fremadrettet optages alle lån med afdrag.

Lån til øvrig anlægsfinansiering kan optages i pengeinstitut. Lånet skal så vidt muligt have en løbetid, der svarer til afskrivningsperioden på aktivet.

Småanskaffelser (pt. under 50.000 kr.) finansieres over driften.

Der anvendes ikke finansiell leasing (finansiering af et aktiv) i VIA.

5. Finansieringsvaluta:

VIAs finansiering foretages 100 % i DKK.

6. Renterisiko:

For at opnå budgetsikkerhed skal minimum 40 % af VIAs samlede finansiering være med fast rente.

Ved optagelse af realkreditlån skal kursen som minimum være højere end 95.

Ved fordelingen mellem fast og variabel forrentet gæld skal flg. indgå i beslutningsprocessen. Er VIA i en situation hvor følsomheden over for rentestigninger på den variabel forrentede del af gælden er mærkbar skal den fastforrentede andel forøges. Har VIA behov for højere budgetsikkerhed er dette yderligere et argument for at øge andelen af fastforrentet gæld.

Grænsen kan overskrides, men dette kræver godkendelse af bestyrelsen. Grænsen fastsættes dels for at sikre den langsigtede budgetmæssige stabilitet, men åbner samtidig op for muligheden af at udnytte lave korte renter uden at dette bliver spekulativt.

Fast rente defineres som lån med fast rente eller med renteloft og med længere løbetid end 5 år.

Lån med variabel rente defineres som lån med renteperiode på max. 5 år (f.eks. F1, F5 eller CIBOR-3).

I dag er VIA's balance mellem variabel og fast rente kan bl.a. opnået ved anvendelse forskellige finansielle instrumenter (renteswap, renteloft o.lign.), der er med til at øge andelen af finansiering med fast rente. Nye regler for VIA's låntagning betyder imidlertid, at der fremadrettet ikke kan anskaffes finansielle instrumenter ved de nuværende instrumenters udløb. Ved udløb af disse finansielle instrumenter vil andelen af gæld med variabel rente øges og der skal ved fremtidig lånoptagelse og refinansiering tages højde herfor, så målet om minimum 40 % i fast rente fastholdes.

Ved anvendelse af renteloft vurderes renteloftets niveau, renteloftets løbetid relativt til det underliggende lån samt hvor stor en andel af den samlede gæld, der er dækket med renteloftsaftaler. Rentedifferencen vurderes ud fra den aktuelle markedssituation.

Ved udgangen af 2020 havde VIA aftaler om rente-SWAP og renteloft for langsfristet realkreditgæld med en markedsværdi på 73,2 mio.kr. Disse udløber i perioden 2025 – 2032. Aftalerne er med til at øge VIA's andel af fastforrentede lån. Fremadrettet kan der ved udløb af aftalerne ikke etableres nye SWAP-aftaler og kun indgås

renteloftaftaler på helt særlige vilkår. Udløb af aftalerne indgår i den langsigtede planlægning af sammensætningen af VIAs låneportefølje, herunder en øget anvendelse af fastforrentede lån i forbindelse med refinansiering og optagelse af nye lån.

7. Rentefølsomsanalyse

En kursfølsomhed på fx 5 betyder at gældens værdi ændrer sig med 5% hvis renten ændrer sig 1%-point. Afhængig af låneprodukt er kursfølsomheden ikke symmetrisk ved rentestigning og rentefald.

Gældens samlede vægtede kursfølsomhed ved renteændring tilstræbes ikke at oversige 3 ved rentefald og minimum 4 ved en rentestigning.

Ultimo 2020 er det opgjort, at kursværdien af VIAs gæld vil stige med 32,6 mio.kr. ved et rentefald på 1 %-point, mens den falder med 75,6 mio.kr. ved en rentestigning på 1 %-point.

I procent svarer det til et forøgelse af restgælden på 1,85 % ved 1 %-point rentefald og en fald i restgælden på 4,28 % ved rentestigning. Omvendt vil VIAs rentebetalinger stige ved rentestigning på de variabelt forrentede lån.

Forskellen skyldes bl.a., at nogle af de fastforrentede obligationer er over kurs 100, dvs. gælden stiger ikke, selv om renten falder.

8. Optagelse af nye lån

Ved optagelse af realkreditlån, der indebærer pantsætning af VIAs ejendomme træffes beslutning af bestyrelsen. VIAs administration udmønter låneoptagelsen i samråd med rådgivere med henblik på optagelse af de mest hensigtsmæssige lån, der overholder denne strategi.

Ved optagelse af nye lån tegnes VIA af bestyrelsesformanden eller –næstformanden i forening med rektor eller ved dennes forfald professionshøjskoledirektøren.

9. Omlægning af låneporteføljen

Omlægning af låneporteføljen foretages, når VIA Økonomi i samråd med professionshøjskoledirektøren og rektor, vurderer det økonomisk hensigtsmæssigt. Dette sker i samråd med de finansielle rådgivere og når det skønnes fordelagtigt. Den daglige overvågning af VIAs låneportefølje sker i VIA Økonomi i samarbejde med VIAs primære samarbejdspartner på realkreditområdet.

Ved omlægninger af låneporteføljen hvor restgælden ikke øges tegnes VIA af bestyrelsesformanden eller –næstformanden i forening med rektor eller ved dennes forfald professionshøjskoledirektøren. Bestyrelsen orienteres om omlægningerne.

Ved omlægninger af lån, hvor restgælden forøges, kræves bestyrelsens godkendelse, da en forøgelse af restgælden vil øge pantsætningen af VIAs ejendomme. Bestyrelsen kan bemyndige bestyrelsesformanden eller –næstformanden i forening med rektor eller ved dennes forfald professionshøjskoledirektøren til at gennemføre en praktiske del af omlægningen.

10. Likviditetsberedskab:

VIA skal have adgang til en likviditet (kontant overskudslikviditet, eller trækingsret f.eks. ved en kassekredit/bevilliget overtræk mv), der til enhver tid sikrer VIA den fornødne handlefrihed, jf. det af bestyrelsen godkendte budget og eventuelle øvrige dispositioner.

Det tilstræbes at have en daglig minimumslikviditet på et beløb svarende til en måneds lønomkostninger, således at lønudbetalinger ikke bliver forhindret af fx forsinket udbetaling af taxametertilskud. I 2021 svarer dette til ca. 90 mio.kr. I perioder med stort investeringsbehov kan likviditeten, efter forudgående vurdering, være lavere.

Ved den årlige budgetlægning skal der sikres det fornødne likviditetsoverskud så VIA har likviditet til at afdrage på sin langfristede gæld. Likviditetsoverskud skabes ved reduktion af de årlige investeringsomfang eller ved en forøgelse af årets budgetterede overskud.

VIA nuværende låneportefølje er sammensat således en en andel af VIAs langfristede gæld er optaget med lån med afdragsfrihed. Afdragsfriheden på disse udløber fra år 2028 og frem, hvilket vil øge behovet for likviditet til afdrag, da afdragsfriheden jf. nye regler for VIAs låntagning ikke kan forlænges. Der tages højde herfor ved budgetlægningen i de kommende år og i forbindelse med kommende refinansieringer.

11. Anbringelse af eventuelle overskydende likvide midler:

Der samarbejdes i udgangspunktet kun med finansielle modparter, der er udpeget af Finanstilsynet som SIFI institutter.

Afvigelse fra dette skal godkendes af bestyrelsen.

Primo 2021 er følgende udpeget som SIFI institutter:

- Danske Bank A/S
- Nykredit Realkredit A/S
- Nordea Kredit Realkredit A/S
- Jyske Bank A/S
- Sydbank A/S
- DLR Kredit A/S
- Spar Nord Bank A/S

Hvis der er samarbejde (indlån, lån, etc.) med et SIFI institut, der mister sin status som SIFI Institut, så skal samarbejdet afvikles inden for en periode på 3 måneder.

Alle offentlige institutioner (både selveje og statslige) skal bruge SKB (Statens Koncern Betalinger). Tilskud til selvejende institutioner udbetales til en SKB-konto pt. i Danske Bank. Derudover skal selvejende institutioner, der benytter Statens Lønsystem, anvende SKB til lønudbetalinger.

12. Investering i værdipapirer:

VIA skal under størst mulig hensyntagen til sikkerheden anbringe de likvide midler på en eller flere af følgende måder:

- I fondsaktiver eller gældsbreve, for hvilke den danske stat eller en dansk kommune står som udsteder eller garant,
- I fondsaktiver udstedt af danske realkreditinstitutter, Kreditforeningen af Kommuner og Regioner i Danmark (KommuneKredit) eller andre danske finansieringsinstitutter under offentligt tilsyn,
- Som indestående i pengeinstitutter omfattet af SIFI-aftalen

Ovenstående er udarbejdet med udgangspunkt i "Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser", hvor §16 stk. 3 beskriver de overordnede rammer.

Ovenstående 3 punkter skal altid være overholdt, men med den skærpelse at der udelukkende må investeres i stats-, kommune- og realkreditobligationer udstedt i danske kroner.

13. Anvendelse af uafhængig rådgivning:

Ved udarbejdelse af den strategi for finansiell risikostyring er der indhentet uafhængig rådgivning fra VIAs revision.

Ved daglige beslutninger omkring optagelse af lån og omlægning af låneporteføljen indenfor strategiens rammer indhentes rådgivning fra samarbejdende realkreditinstitut. Ved større strategiske omlægninger af låneporteføljen rådføres med VIAs revision eller anden uafhængig rådgiver.

VIA afprøver VIAs priser (bidrag, gebyrer m.v.) set i forhold til markedets omkostningsniveau hvert 4 år. Ved denne markedsafprøvning anvendes uafhængig rådgivning.

14. Procedure for periodisk godkendelse af den finansielle strategi:

Den finansielle strategi revideres hvert tredje år. Næste revision er i 2024.

Denne strategi er godkendt i bestyrelsen den 11. juni 2021 og erstatter tidligere udgaver.

Professionshøjskolen Via Universit
College
Hedeager 2
8200 Aarhus N

Dato 25. maj 2021
Vores ref. Sonja Sønksen
Ejendomsnr. 3716971
Matr.nr. 1075 b ejl.nr. 1
Ejerlav Horsens Bygrunde
Beliggenhed Banegårdsgade 2
8700 Horsens
CVR-nr. 30773047

Vejledende beregning af lån

Du får her en beregning af lån i ejendommen Banegårdsgade 2, 8700 Horsens. Beregningen er lavet på Fastforrentet kontantlån, 30 år og Cibor3 lån, 30 år. Lånene er specificeret efterfølgende.

Overblik

Ydelse pr. år 1. år før skat	11.705.733
Ydelse pr. år 1. år efter skat	10.688.917
Heraf afdrag pr. år 1. år	7.083.842

Gennemsnitlige årlige omkostninger i procent udgør før skat 1,89% og efter skat 1,47%.

Beløb til udbetaling

253.702.021

Din virksomhed kan få ErhvervsKroner

Nykredit er som noget helt særligt primært ejet af en forening af kunder, Forenet Kredit, og derfor er det muligt at give kunderne det, vi kalder ErhvervsKroner. ErhvervsKroner er en rabat, du kan få, når du som erhvervskunde har et realkreditlån i Nykredit. Du får 0,15% årligt af din restgæld i rabat frem til december 2022 op til en samlet restgæld på 20 mio. kr. pr. kundeforhold. Rabatten bliver automatisk trukket fra din bidragsbetaling hvert kvartal. Har du fx et lån på 3 mio. kr., får du 4.500 kr. i rabat pr. år. Hvor mange ErhvervsKroner, du kan få efter december 2022, afhænger af en række forhold. Du kan læse mere på nykredit.dk/erhvervs-kroner

Bemærk, at den fordel, du får med ErhvervsKroner, ikke indgår i denne beregning - men du vil kunne se, at beløbet er fratrukket på din terminsopkrævning.

Ønsker du et tilbud på lån, eller har du spørgsmål til beregningen, er du velkommen til at ringe til Sonja Sønksen på 44556081.

Venlig hilsen
Nykredit

Sonja Sønksen
Storkunderådgiver
44556081

Specifikation af lån

Nøgletal	Fastforrentet kontantlån Grundlån	Cibor3 lån Toplån
Lånebeløb (hovedstol)	192.100.000	61.850.000
Ydelse pr. år 1. år før skat	9.286.860	2.418.873
Ydelse pr. år 1. år efter skat	8.332.941	2.355.976
Heraf afdrag pr. år 1. år	4.950.864	2.132.979
Rentesats i procent pr. år	1,68	-0,13
Bidragssats i procent pr. år	0,60	0,60
Årlig effektiv rente i procent ekskl. omkostninger før skat	2,28	0,51
Rente	Fast	Variabel
Lånets løbetid i år	30	30
Antal afdragsfrie år	-	-
Kurs	97,77	100,08
Fondskode	0952761	0952451
Långiver	Nykredit	Nykredit

Specifikation af kursværdi og omkostninger**Kursværdi ved låneoptagelse**

Fastforrentet kontantlån	192.100.000	
Cibor3 lån - 61.850.000 til kurs 100,08	61.899.480	
I alt		253.999.480

Oprettelsesomkostninger

Kurtage	253.999	
Stiftelsesprovision	2.539.500	
- Rabat	-2.514.500	
Låneoptagelse	7.500	
Sagsekspektion	7.500	
Tinglysningsafgift til staten (fast del)	3.460	
I alt		297.459

Beløb til udbetaling**253.702.021****Forudsætninger for beregningerne**

Tallene er vejledende, og lånetilbud forudsætter, at ejendommen er vurderet, og at lånene kan bevilges. Kurssikring kan således ikke ske på baggrund af denne vejledende beregning.

Nærmere oplysninger vil fremgå af tilbud.

I beregningerne af det skattemæssige fradrag for renteudgifter er der anvendt en skattesats på

22,00%.

Den anvendte kurs er foreløbig og 0,20 kurspoint under den officielle gennemsnitskurs på det danske obligationsmarked den 21. maj 2021.

Alle beløb er angivet i kr., medmindre andet er oplyst, og afrundede tal er som hovedregel angivet med 2 decimaler.

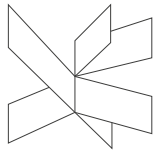
Vores rådgivning er ikke uafhængig. Det betyder, at rådgivningen kun omfatter produkter, som vi udbyder.

Ydelsesforløb

I beregningen af ydelsesforløbet er der forudsat uændret renteniveau.

År	Ydelse før skat	Ydelse efter skat	Restgæld
2021	7.047.837	6.432.776	249.697.893
2022	11.680.171	10.679.298	242.567.148
2023	11.634.488	10.661.045	235.357.403
2024	11.588.328	10.642.736	228.067.221
2025	11.541.682	10.624.369	220.695.143
2026	11.494.541	10.605.943	213.239.684
2027	11.446.897	10.587.457	205.699.333
2028	11.398.740	10.568.908	198.072.554
2029	11.350.060	10.550.296	190.357.788
2030	11.300.850	10.531.618	182.553.445
2031	11.251.098	10.512.873	174.657.913
2032	11.200.795	10.494.060	166.669.550
2033	11.149.993	10.475.238	158.586.625
2034	11.098.559	10.456.283	150.407.502
2035	11.046.543	10.437.254	142.130.457
2036	10.993.936	10.418.149	133.753.735
2037	10.940.727	10.398.967	125.275.551
2038	10.886.966	10.379.768	116.694.029
2039	10.832.520	10.360.427	108.007.387
2040	10.777.439	10.341.003	99.213.749
2041	10.721.712	10.321.494	90.311.207
2042	10.665.327	10.301.899	81.297.822
2043	10.608.272	10.282.216	72.171.621
2044	10.550.536	10.262.443	62.930.600
2045	10.492.106	10.242.577	53.572.719
2046	10.432.910	10.222.555	44.095.967
2047	10.372.995	10.202.437	34.498.235
2048	10.312.287	10.182.159	24.777.440
2049	10.250.713	10.161.657	14.931.527
2050	10.188.260	10.140.930	4.958.401
2051	4.228.814	4.222.808	0

Gør en forskel
VIA University College

Dato: 28. maj 2021

Journalnr.: A21-65464
Ref.: ASMU

Foreløbig tidsplan for institutionsakkrediteringen

FORELØBIG TIDSPLAN

Aktivitet	Dato	AI bemærkning
VIA sender eksempelmateriale	1. juli 2021	Gerne i forlængelse af indledende møde
Teknisk vejledningmøde (valgfrit)		August-september (1-2 mdr. før aflevering)
VIA afleverer institutionsrapport	11. oktober 2021	Primo oktober
Teknikermøde om systembeskrivelse	Medio november (uge 45/46) Aftales nærmere efter 11. oktober 2021	Senest 2 uger før besøg, men gerne før.
Første besøg	13-14. december 2021	1,5 dag.
Akkrediteringsinstitutionen sender Audit Trail-brev	7. januar 2022	
VIA sender Audit Trail -materiale	18. februar 2022	VIA har 6 uger til at samle materialet.
Andet besøg	28-31. marts 2022	2-4 dage. Panelet har 5 uger til at læse materialet.
Akkrediteringsrapport sendes i høring på VIA	1. august 2022	Juli 2022
Høringssvar fra VIA	22. august 2022	August 2022 (15 arbejdsdage)
Rapporten uploades til Akkrediteringsrådet		Uge 37 (2 uger før rådsmøde)
Rådsmøde		Uge 39 (26-30. september 2022), dato ikke fastsat.